

**Sisekaitseakadeemia
Päästekolledž**

Tauno Suurkivi
Kaugõpe

**LÄÄNE-VIRUMAA PÄÄSTETEENISTUSE
ARENGUKAVA 2003-2007**

Lõputöö

Juhendaja:
Peeter Albi

Tallinn 2003

REFERAAT

Käesolev lõputöö “Lääne-Virumaa Päästeteenistuse arengukava 2003-2007” koosneb kolmest peatükist, 11-st tabelist ja 117 leheküljest. Esimene peatükk sisaldab Lääne-Virumaa Päästeteenistuse missiooni ja visiooni ning ettepanekute paketti Päästeteenistuse arendamiseks 2003-2007 aastani. Teine osa sisaldab Päästeteenistuse hetkeseisu kirjeldust ja strateegilist ruumi. Kolmas osa sisaldab Päästeteenistuse olukorra SWOT-analüüsi ning läbi olukordade kirjelduse ja nende analüüsi leitakse lahendusi arengute suunamiseks.

Töö koostamist alustati teisest osast, andmaks arengukava koostajatele üldpilt asutusest kui tervikust ning tema strateegilisest keskkonnast. Jätkati kolmanda, ehk analüüsiva osaga, ning sellest koorunud ideed vormistati ettepanekute paketina töö esimesse ossa.

Töö on kirjutatud eesti keeles koos inglise keelse sisukokkuvõttega. Töö märksõnadeks on: päästeteenistuse areng, missioon, visioon, tuleohutusala ennetustöö, kriisireguleerimine, häirekorraldus ja side, tulekustutus- ja päästetööd, väljaõpe, tehnika ja varustus, välissuhtlus, infotehnoloogia, päästeteenistuse organisatsioon ja personal, raamatupidamine ja laomajandus, sport ja meelelahutus.

SISUKORD

REFERAAT	2
SISUKORD	3
SISSEJUHATUS	6
1. LÄÄNE-VIRUMAA PÄÄSTETEEENISTUSE ARENGUKAVA	8
1.1. Arengukava strateegilised alused	8
1.1.1. Missioon	8
1.1.2. Visioon aastaks 2007	8
1.2. Kavandatud meetmed ja tegevused	8
1.2.1. Tuleohutuslane ennetustöö	8
1.2.2. Kriisireguleerimine	10
1.2.3. Häirekorraldus ja side	11
1.2.4. Tulekustutus- ja päästetööd	12
1.2.5. Väljaõpe	14
1.2.6. Tehnika ja varustus	17
1.2.7. Välissuhtlus	18
1.2.8. Infotehnoloogia	19
1.2.9. Organisatsioon ja personal	20
1.2.10. Raamatupidamine ja laomajandus	21
1.2.11. Sport ja meelelahutus	22
2. ÜLDÜLEVAADE JA STRATEEGILINE KESKKOND	24
2.1. Ajalooline taust	24
2.2. Asutuse üldandmed ja iseloomustus	24
2.3. Strateegiline ruum	25
2.3.1. Asutus ja konkurents	25
2.3.2. Koostöövaldkonnad ja partnerid	26
2.4. Arengukava lähtekohad	27
2.4.1. Päästeseadus ja muud olulisemad õigusaktid	27
2.4.1.1. Päästeseadus	27
2.4.1.2. Päästeseadusest tulenevad alama astme õigusaktid	28
2.4.1.3. Muud päästeteenistuse tööd reguleerivad õigusaktid	29
2.4.2. Päästeala prioriteetsed arengusuunad aastani 2007	30
3. VALDKONDADE ÜLEVAADE, ANALÜÜS JA ARENDESETTEPANEKUD	31
3.1. Tuleohutuslane ennetustöö	31
3.1.1. Valdkonnale täitmiseks pandud kohustused	31
3.1.2. Ülevaade valdkonnast ja selle sisemine struktuur	32
3.1.2.1. Tulekahjude statistika ja analüüs	32
3.1.2.2. Tuleohutuslane selgitustöö	33
3.1.2.3. Riiklik tuleohutusjärelvalve	33
3.1.3. Valdkonna kliendid	34
3.1.4. Valdkonna personal	34
3.1.5. SWOT-analüüs	35
3.2. Kriisireguleerimine	43
3.2.1. Valdkonnale täitmiseks pandud kohustused	43
3.2.2. Ülevaade valdkonnast ja selle sisemine struktuur	44
3.2.3. Valdkonna kliendid	44
3.2.4. Valdkonna personal	45

3.2.5. SWOT-analüüs	45
3.3. Häirekorraldus ja side	47
3.3.1. Valdkonnale täitmiseks pandud kohustused	47
3.3.2. Ülevaade valdkonnast ja selle sisemine struktuur	50
3.3.3. Valdkonna kliendid	51
3.3.4. Valdkonna personal	51
3.3.5. SWOT-analüüs	51
3.4. Tulekustutus- ja päästetööd	55
3.4.1. Valdkonnale täitmiseks pandud kohustused	55
3.4.2. Ülevaade valdkonnast ja selle sisemine struktuur	55
3.4.3. Valdkonna kliendid	56
3.4.4. Valdkonna personal	56
3.4.5. SWOT-analüüs	56
3.5. Väljaõpe	65
3.5.1. Valdkonnale täitmiseks pandud kohustused	65
3.5.2. Ülevaade valdkonnast ja selle sisemine struktuur	66
3.5.3. Valdkonna kliendid	66
3.5.4. Valdkonna personal	66
3.5.5. SWOT-analüüs	67
3.6. Tehnika ja varustus	74
3.6.1. Valdkonnale täitmiseks pandud kohustused	74
3.6.2. Ülevaade valdkonnast ja selle sisemine struktuur	75
3.6.3. Valdkonna kliendid	75
3.6.4. Valdkonna personal	75
3.6.5. SWOT-analüüs	75
3.7. Välissuhtlus	85
3.7.1. Valdkonnale täitmiseks pandud kohustused	85
3.7.2. Ülevaade valdkonnast ja selle sisemine struktuur	85
3.7.3. Valdkonna kliendid	85
3.7.4. Valdkonna personal	86
3.7.5. Päästeasutuste vahelised suhted	86
3.7.6. Suhted päästeala väliste asutustega	88
3.7.7. Avalikud suhted	91
3.8. Infotehnoloogia	93
3.8.1. Valdkonnale täitmiseks pandud kohustused	93
3.8.2. Ülevaade valdkonnast ja selle sisemine struktuur	93
3.8.3. Valdkonna kliendid	93
3.8.4. Valdkonna personal	93
3.8.5. SWOT-analüüs	93
3.9. Organisatsioon ja personal	98
3.9.1. Valdkonnale täitmiseks pandud kohustused	98
3.9.2. Ülevaade valdkonnast ja selle sisemine struktuur	98
3.9.3. Valdkonna kliendid	99
3.9.4. Valdkonna personal	99
3.9.5. SWOT-analüüs	99
3.10. Raamatupidamine ja laomajandus	106
3.10.1. Valdkonnale täitmiseks pandud kohustused	106
3.10.2. Ülevaade valdkonnast ja selle sisemine struktuur	106
3.10.3. Valdkonna kliendid	107
3.10.4. Valdkonna personal	107

3.10.5. SWOT-analüüs	107
3.11. Sport ja meelelahutus	109
3.11.1. Valdkonnale täitmiseks pandud kohustused	109
3.11.2. Ülevaade valdkonnast ja selle sisemine struktuur	109
3.11.3. Valdkonna kliendid	109
3.11.4. Valdkonna personal	109
3.11.5. SWOT-analüüs	109
KOKKUVÕTE	115
SUMMARY	116
KASUTATUD KIRJANDUS	117

SISSEJUHATUS

Lääne-Virumaa Päästeteenistuse arengukava koostamise tingis aja nõue. 2002-l aastal võeti Siseministeriumis vastu dokument "Päästeala prioriteetsed arengusuunad aastani 2007", kus on toodud lähema viie aasta suunad päästeala arenguks ülevabariiklikult. Päästeteenistuse, kui arengute realiseerija maakonna tasandil, kohuseks on siinjuures eeltoodud dokument aluseks võttes koostada oma tegevussuundade kirjeldus dokumendis toodud suundade ellu rakendamiseks. Vastavalt eeltoodule võeti Lääne-Virumaa Päästeteenistuse 2002.a tööplaani arengukava koostamine Päästeteenistusele aastani 2007, milles kajastuksid nii Päästeteenistuse struktuuriüksuste tegevused ja arengud määratud prioriteetide elluviimiseks, kui ka päästeala üldisemad arengutendentsid ja Lääne-Virumaa Päästeteenistuse areng maksimaalselt ohutu elu- ja tootmiskeskonna tagamiseks Lääne-Virumaal. Olulisena tuleb välja tuua ka eestvedajate kokkulepe, et arengutendentside määratlemine peab toimuma demokraatliku protsessi tulemusena Päästeteenistuse siseselt ning kõigi töötajate head ideed leiavad tee arengukavasse, tagades ühtlasi ka töötajate rahulolu ja kõrgendatud töötulemused.

Päästeteenistuse arengukava koostamise esialgseteks peaesmärkideks seati:

- Alusdokumentide ringi selgitamine ja seal toodud nõuete koondamine ühte dokumenti, milles kokkuvõttes selguks ka päästeteenistusele esitatud "ühiskondlik tellimus";
- Asutuse identiteedi ja rolli määratlemine turvalisuse tõusu tagamisel Lääne-Viru maakonnas;
- Päästeasutusele pandud ülesannete täitmise kvaliteedi tõstmiseks optimaalseimate teede leidmine;
- Päästeteenistuse läbipaistva ning stabiilse ja jätkusuutliku arengu planeerimine ning organisatsiooniliste meetmete leidmine valitud teel püsimiseks;
- Päästeteenistuse töötajate rahulolu ja kõrge töömoraali ning tulemuslikkuse saavutamine.

Arengukava koostamise algstaadiumis seisti dilemma ees – kas koostada struktuuriüksuste põhine või valdkondade põhine arengukava. Lõpuks otsustati arengukava, ning sellega seonduvalt ka selle koostamine, struktureerida päästeteenistuse töövaldkondadest lähtuvalt, kus kirjeldatakse struktuuriüksuste ülesandeid määratletud töövaldkondade suundade elluviimiseks. Töövaldkondade põhine arengukava koostamine tagab kõikide osapoolte kaasamise Päästeteenistuse arengusse ning struktuuriüksuste omavahelise koostöö tõhususe. Struktuuriüksuste põhine arengukava oleks võinud viia teineteisest möödarääkimistele ning asutuse tugitegevusvaldkondade (IT, tehnika- ja varustus, raamatupidamine ja laomajandus jms.) vastuoluliste arenguteni.

Arengukava koostajad andsid endale ka aru, et elame kiiresti muutuvmas maailmas ning kõikide välis- ja sisekeskkonna muutuste ettenägemine ning nende arvestamine praeguses olukorras on pea võimatu. Seetõttu on arengukavas eeskätt tähelepanu pööratud asutuse sisekeskkonna tugevustele ja nõrkustele ning vähem ressursse kulutatud väliskeskkonna mõjurite (ohud ja võimalused) analüüsimisele. Seetõttu tuleks seda arengukava vaadelda mitte detailidesse süveneva lähema viie aasta tegevuskavana, vaid pigem lähemaks viieks aastaks valitud arengusuundadena, kus on

määratletud asutuse arengute prioriteedid. Vastavalt arengukava koostajate kokkuleppele otsustati arengukavas seatud arenguprioriteedid tulevikus iga-aastaselt üle vaadata, hinnata tehtud tööd ning seada uued täpsustatud sihid vastavalt uuele väljakujunenud situatsioonile. See tagab arengukava dünaamilisuse ja värskuse igas tekkida võivas situatsioonis tulevikus ning aitab veelgi kaasa arengukavas püstitatud eesmärkide täitmisele.

Arengukava koostamiseks moodustati töörühmad, milles lisaks arengukava koostamise eestvedajale töötasid Tabelis 1 toodud Päästeteenistuse töötajad.

Tabel 1. Arengukava koostamise töörühmad

VALDKOND	TÖÖRÜHM
Tuleohutusala ennetustöö	Maido Nõlvak, Janek Floren
Kriisireguleerimine	Maido Nõlvak, Ivo Kallasmaa, Mart Suursu, Ailar Holzmann
Häirekorraldus ja side	Meelis Mesi, Ilmar Reimann
Tulekustutus- ja päästetööd	Heigo Olu, Andrus Aasmäe
Väljaõpe	Heigo Olu, Mati Väljaots, Sirje Kotke, Ailar Holzmann
Tehnika ja varustus	Andres Peebo, Margus Leipalu, Ailar Holzmann
Välissuhtlus	Maido Nõlvak, Ailar Holzmann, Meelis Mesi
Infotehnoloogia	Andres Kaaber, Janek Floren, Sirje Kotke, Tatjana Novik
Organisatsioon ja personal	Ailar Holzmann, Sirje Kotke, Ave Toomel
Raamatupidamine ja laomajandus	Tatjana Novik, Pille Põldaru, Ailar Holzmann
Sport ja meelelahutus	Mart Suursu, Andrus Aasmäe

1. LÄÄNE-VIRUMAA PÄÄSTETEENISTUSE ARENGUKAVA

1.1. Arengukava strateegilised alused

1.1.1. Missioon

Lääne-Virumaa elanikele, külastajatele ja ettevõtetele turvalise elu- ja tootmiskeskonna tagamine, inimeste ette valmistamine õigeks käitumiseks õnnetuste korral ning kiire ja kvaliteetse tulekustutus- ja päästeteenuse osutamine järgides kõiges kehtestatud õigusakte.

1.1.2. Visioon aastaks 2007

Lääne-Viru maakond on vähimate tagajärgede ning väikseima õnnetuste arvuga maakond Eestis 1000 elaniku kohta.

1.2. Kavandatud meetmed ja tegevused

Määratud eesmärkide saavutamine eeldab Päästeteenistuse tõhusat tööd asutuse tugevuste ärakasutamisel ja nõrkuste kõrvaldamisel, samuti väliste mõjurite arvestamisel. Läbi järgnevate arendusettepanekute püütakse liikuda Päästeteenistuse põhiülesannete täiustamise suunas.

1.2.1. Tuleohutusalane ennetustöö

Tegevuskava aastal 2003:

- Peainspektori ametijuhendijärgne ülesannete laiendamine inspektorite ülemaakondliku töö kvaliteedi kontrollimisele.
- Töökorralduslike muudatuste sisseviimine kooskõlastatult operatiivteenistuse osakonnaga, operatiivkaartide koostamiseks vajalike andmete kogumiseks objektidelt korraliste objektide kontrollide käigus ning andmete operatiivteenistuse osakonnale edastamiseks.
- Inspektorivalves töötavale järelevalveinspektorile juhendi koostamine tegevuseks sündmuskohal, peaesmärgiga ülesannete laiendamine tulekahju tekkepõhjuste uurimiselt tule levikut soodustavate tegurite olemasolu (nt. tuleohutusnõuete eiramine) ning tulekustutus- ja päästemeeskondade tööd takistavate tegurite olemasolu (nt. objekti vesivarustuse puudulikkus) uurimisele.
- Analüüsida järelevalveinspektorite vanuselist struktuuri ning näha ette uute töötajate töölevõtt minimaalselt üks aasta enne eelneva töötaja lahkumist.

- Operatiivteenistuse osakonna töötajate kaasamine tuleohutusalasesse ennetustöösse koostöös järelevalveinspektoriga, minimaalselt nelja tuleohutusala ürituse läbiviimisega komando väljasõidupiirkonnas.
- Planeerimis- ja järelevalveosakonna juhataja suunamine SKA Päästekolledži kaugõppe õpperühma, nõutud haridusnõuetega vastavusse viimiseks.

Kavandatavad tegevused aastani 2005:

- Struktuuris määratud tuleohutusjärelevalve inspektorite ametikohtade arvu sidumine kontrollitavate objektide arvuga (optimaalne 120, maksimaalne 150) ning ühe täiendava inspektori ametikoha loomine, lisaks "piirkonnaga" inspektoritele.
- Korralise koosoleku sisseviimine üks kord aastas, eesmärgiga ametijuhendite sätete läbivaatamine tökohustuste meelde tuletamiseks ning vajadusel muudatuste sisseviimiseks tagamaks ametijuhendite kooskõla õigusliku situatsiooni ning päästeteenistusele esitatavate nõuetega.
- Nelja olemasoleva tuleohutusjärelevalve inspektorite teeninduspiirkonna ümbervaatamine ning viie teeninduspiirkonna loomine, tagamaks kvaliteetsem ülesannete täitmine ning inspektorite suutlikkus kõrgendatud nõuetega kaasaskäimiseks.
- Komandopealikele tuleohutusala kursuse läbiviimine inspektori ülesannetega toimetulekuks.
- Tuleohutusjärelevalve inspektorite tökohustuste (objektide järelkontroll, tuleohutusalasid ennetusüritused jms.) osaline üleandmine komandode pealikele (va. Rakvere keskkomando pealik), tuleohutusala olukorra parandamiseks ja kvaliteedi tõstmiseks ning Päästeteenistuse kulude optimeerimiseks.
- Järelevalveinspektorite igapäevase koosoleku temaatika laiendamine sündmuste analüüsile, kaasates operatiivteenistuse osakonna väljaõppe spetsialist.
- Sülearvuti hange järelevalveosakonna töö mobiliseerimiseks.
- Sesonse tuleohutusala ennetustöö alane regulaarse väljaõppe läbiviimise alustamine operatiivteenistuse osakonna ning häirekeskuse töötajatele, laiendamaks ennetusalaste teadmistega töötajate osakaalu asutuses ning seeläbi probleemistiku laiemat kõlapinda maakonnas tervikuna.
- Ehitusliku tuleohutusala koolitusprogrammi koostamine ning selle regulaarne läbiviimine maakonnas ehituse- ja planeerimise alal töötavatele inimestele.
- Inspektorite ülesannete laiendamine koolides, lasteasutustes jm asutustes tuleohutusala loengute pidamisele.
- Inspektorite rakendamine tuletõrjesisearustuse alase olukorra hindamisele ning fikseerimisele maakonnas koostöös operatiivteenistuse osakonnaga.
- IT-lahenduste kasutuselevõtt inspektorite igapäevase töö kiirendamiseks (haldusaktide koostamine, statistika koostamine, andmete kogumine ja administreerimine, koostöö tihendamise teiste Päästeteenistuse osakondadega ning maavalitsuse, omavalitsuste ja Päästeametiga) ning objektide esindajatega e-maili teel suhtlemise alustamine.
- Tuleohutusala informatsiooni jagamise alustamine Lääne-Virumaa Päästeteenistuse interneti koduleheküljel.

- Inspektoritele IT-alase koolituse läbiviimine igapäevaste tööülesannetega hakkamasaamiseks ning e-maili igapäevase kasutamise alustamiseks.
- Kontaktisikute ringi loomine omavalitsustes tuleohutuslase informatsiooni vahendamiseks omavalitsustesse läbi ühiskoosolekute pidamise.
- Planeerimis- ja järelevalveosakonna peainspektori suunamine SKA Päästekolledži kaugõppe õpperühma, nõutud haridusnõuetega vastavusse viimiseks.
- Tuleohutuslase ennetustöö poliitika kujundamiseks töögrupi moodustamine ning selles koordineeritud ennetustöö läbiviimise kajastamine Lääne-Viru maakonnas. Vastused leida küsimustele: Kellele? Kes? Millal? Mida? Kuidas? Eesmärgiks võtta tuleohutuslase informatsiooni jõudmine võimalikult laiade elanikkonna massideni, kaasates vajadusel ka meediat.

Kavandatavad tegevused aastani 2007:

- Inspektoritele ajutise töökoha kasutamise võimaluste loomine tugikomandodes, säilitades süsteemi üldine "keskusekesksus".
- Inspektorite kaasamine Väike-Maarja Päästekooli erialaste loengute pidamisele, tõstes erialast professionaalsust ning esinemisoskust.
- Tuleohutuslase informatsiooni jagamise alustamine määratletud sihtgruppidele e-maili vahendusel.
- Tuleohutuslase ennetustöö planeerimine vastavalt õnnetuste kujunemise dünaamikale.

1.2.2.Kriisireguleerimine

Tegevuskava aastal 2003:

- Kriisireguleerimise valdkonna töötajate baasil järelevalveinspektoritele koolituse läbiviimine kemikaaliseadusest tulenevate ülesannete kvaliteetsemaks täitmiseks.
- Näidata vabariiklikul tasandil aktiivsust maakondliku riskianalüüsi koostamise põhimõtete ühtlustamise suunas.
- Koostada maakonna riskianalüüs.

Kavandatavad tegevused aastani 2005:

- Pidevate kohtumiste sisseviimine teiste päästeasutuste kriisireguleerimisosakondadega, eesmärgiga ammutada kogemusi ning neid Lääne-Virumaa Päästeteenistuses rakendada.
- Kriisireguleerimise spetsialistide ja järelevalveinspektorite koostöö tõhustamine läbi samalaadsete ülesannete leidmise ning nende täitmise optimeerimise, vähendades dubleeritud ülesannete mahtu.
- Asutuse struktuurimuudatuse käigus muuta planeerimis- ja järelevalve osakond Järelevalve- ja kriisireguleerimise osakonnaks.
- Maakonna riskianalüüsi alusel koostada maakonna kriisireguleerimisplaan.
- Viia läbi maakondlik kriisireguleerimise alane praktiline väliõppus.

- Võtta riskianalüüs aluseks Päästeteenistuse tehnikapoliitika kujundamisel.
- Võtta riskianalüüs aluseks Päästeteenistuse reageerimispoliitika kujundamisel.
- Juhendmaterjali koostamine ettevõtetele riskianalüüsi koostamiseks.
- Leida omavalitsustes kontaktisikud kriisireguleerimise valdkonnas Päästeteenistusega suhtlemisel ning rõhutada vajadust ettevõtete reaalse tegevuse teadvustamisel omavalitsuse territooriumil.
- Viia kontaktisikutele läbi koolitust ning näha ette informatsioonivahetuskanalid (e-mail).
- Viia maakonnas läbi selgitustöö riskianalüüsi koostamise vajaduse kohta ning selgitada selle rolli turvalise elukeskkonna loomisel.

Kavandatavad tegevused aastani 2007:

- Luua süsteem teabelehe kohustusega ettevõtetele e-maili vahendusel teabelehe andmete kooskõlastamiseks.

1.2.3.Häirekorraldus ja side

Tegevuskava aastal 2003:

- Päästeteenistuse häirekeskuse regionaliseerimise eel vajalike mõõtmiste teostamise korraldamine olemasoleva raadiosidesüsteemi jätkamise tehniliste võimaluste kaalumiseks, eesmärgiks praeguse raadiosidesüsteemiga jätkamine kuni ühtse üleriigilise operatiivteenistuse sidesüsteemi loomiseni.
- Sideühenduse tagamiseks Simuna repiiteri antenni viimine Simuna tugikomando voolikutorni katusele või Roela metsavaatlustorni.
- Sideühenduse tagamiseks Sagadi repiiteri viimine Võsu Mere hotelli katusele (eelduseks hotelli omandisuhte selgus).
- Sideühenduse tagamiseks Kunda repiiteri viimine Kunda piirivalvekordoni masti.

Kavandatavad tegevused aastani 2005:

- Raadiojaamade reservi loomine Päästeteenistuses, milline moodustaks 10% raadiojaamade kogumahust, eesmärgiga tagada vahetusjaamade olemasolu hooldusteks ja parandusteks ning reservjaamade olemasolu suurõnnetuste korral kasutamiseks.
- Sideühenduse tagamiseks Tapa repiiteri viimine ehitatava depoohoone katusele.
- Meeskondadele iga-aastaselt läbi viidava raadioside õppepäeva tunnikava ülevaatamine ning korrigeerimine rõhuasetusega raadioside igapäevaste kasutusoskuste ja sidekeele arendamise suunas.
- Kuni Häirekeskuse regionaliseerumiseni päästekorraldajate töö kvaliteedi säilitamiseks kasutatavate meetmete rakendamine, mille hulka kuuluvad:
 - Üleminekuprotsessi maksimaalse avatuse tagamine;
 - Töö tavarutiini säilitamine;
 - Regionaalses Häirekeskuse töötamise võimaluste tutvustamine;

- Motivaatorite leidmine töötajate töötamiseks kuni vahetu üleviimiseni;
- Häirekeskuse töötajate maksimaalne rakendamine Päästeteenistuses ülemineku järel.
- Häirekeskuse töö kvaliteedi tagamiseks Ida-Eesti Häirekeskuses Lääne-Virumaa kõnede töötlemisel tuleb Häirekeskuste vahel lahendada järgnevad probleemid:
 - Päästekorraldajate koolitus;
 - Lääne-Virumaa häirekeskuse päästekorraldajate tööleasumise tingimused Jõhvis;
 - Sidepidamise kord ja kutsungid;
 - Raadioside kontroll ja operatiivarvestuse saamine;
 - Operatiivinfo edastamine;
 - HK tehniline töökorralduslik pool;
 - Andmebaaside ühendamine;
 - Alarmerimissüsteem paigaldamine ja rakendamine;
 - Lääne-Viru maakonna territooriumil toimuvatest demineerimistööst Päästeteenistuse teavitamise korraldamine Häirekeskuse regionaliseerumise järel.
- Häirekeskuse töö kvaliteedi tagamiseks Ida-Eesti Häirekeskuses Lääne-Virumaa kõnede töötlemisel tuleb operatiivteenistuste vahel lahendada järgnevad probleemid:
 - Valveteenistuste töökorralduse juhendite ühtlustamine (osaliselt);
 - Ühine väljasõiduplaan;
 - Sidepidamise kord ja kutsungid;
 - Raadioside kontroll ja operatiivarvestuse andmine;
 - Teenistuse sisene operatiivinfo saamine;
 - Väljasõidukorralduse andmine ühtlustamine.
- Ida-Eesti regionaalse Häirekeskuse päästekorraldajate informeerituse tõstmiseks Lääne-Viru maakonna ning Päästeteenistuse kohta nähakse ette:
 - Tutvumisvisiite Lääne-Virumaa päästeteenistuse komandodesse ning operatiivteenistusse (juhtkond ning operatiivkorrapidajad);
 - Operatiivteenistuse visiite Ida-Eesti häirekeskusesse;
 - Lääne-Virumaa päästeteenistuse töökorralduse alast koolitust regionaalse häirekeskuse töötajatele.
- Tulekahjude dünaamika koostamisel viia planeerimis- ja järelevalve osakonnaga koostöös sisse tulekahjude põhjuste dünaamika.

1.2.4. Tulekustutus- ja päästetööd

Tegevuskava aastal 2003:

- Operatiivteenistuse komandode tehnilisel ja väljaõppelisel arendamisel võtta aluseks komandode järgnevad eelisarendusvaldkonnad:
 - Rakvere keskkomando - Ohtlikud ained, pinnapääste, meditsiin;
 - Tapa tugikomando - Ohtlikud ained, liiklusõnnetused;
 - Kunda tugikomando - Liiklusõnnetused, pinnapääste;
 - Väike-Maarja tugikomando - Tulekustutustööd;
 - Võsu tugikomando - Pinnapääste, meditsiin;

Kavandatavad tegevused aastani 2005:

- Roela abikomando arendamine koostöös Vinni vallaga Tudu alevikule päästeteenuse osutamise tagamiseks, sealhulgas Roela abikomando ööpäevaringse mehitatuse tagamine.
- Häirekeskuse regionaliseerumisel nelja-astmelisele väljasõiduastmetikule üleminek.
- Lääne-Virumaa Päästeteenistuse tulekustutus- ja päästetööde juhtimissüsteemi alase koolituse läbiviimine kõikide komandode meeskondadele iga-aastase väljaõppe käigus.
- Operatiivkorrapidaja juhtimisautosse reservradiojaama paigutamine, eesmärgiga tagada selle kasutamine tulekustutus- ja päästetöödele saabunud abijõududel (nt. komandopealikud).
- Komandopealike ülesannete laiendamine komando väljasõidupiirkonna riskide, objektide, tuletõrjeharustuse ja eritehnika olukorra tundmisele, eesmärgiga tagada sündmuste käigus kvaliteetse logistilise abi andmine komandopealiku poolt tulekustutus- ja päästetööde juhile.
- Puhkeajast väljakutsutavate töötajate tööülesannete täitmisele väljakutsumise süsteemi ülevaatamine ning võimaluste leidmine komandopealiku asendamiseks tema tööülesannetele täitma asumise võimatuse korral (puhkused, komandeeringud jms.).
- Koostöö sisse viimine Lääne-Viru maakonna kiirabipidajatega esmaabi-alase koolituse andmiseks päästeteenistuse töötajatele ning meditsiinialase varustuse hangete kooskõlastamiseks Päästeteenistuse tuletõrje- ja päästeautodele.
- Päästeteenistuse autode varustamisel hüdrauliliste päästevahenditega näha ette ka paralleelne meditsiinivarustuse hange liiklusõnnetuse ohvrite abistamiseks.
- Tulekustutus- ja päästetööde abi digitaalse andmebaasi loomine Päästeteenistuse koduleheküljel, milline sisaldaks järgmisi andmeid: maakonna tuletõrjeharustus, objektide operatiivkaardid, objektide operatiivplaanid, eri liiki õnnetustele reageerimise juhised (sealhulgas kõrgemalt poolt antud tegevusjuhised konkreetse juhtumi lahendamiseks – nt. SARS, “ohtlik pulber” jms), ohtlike ainete ohutuskaardid, päästevaldkonna õigusaktid, päästevaldkonna koostöölepingud (sealhulgas metsakustutusplaan), päästealase ressursi ülevaade, vajalikud kontaktandmed.
- Igale TKPTJ-abiandmebaasile administreerija määramine.
- Operatiivkorrapidaja juhtimisauto varustuse täiendamine sülearvutiga, sündmuskohal TKPTJ-abi andmebaasi kasutamiseks.
- Kõikide Päästeteenistuse komandode esimeste väljasõiduautode varustamine nõuetekohase tulekustutus- ja päästetööde juhi vestiga.
- Jätkata ja arendada süsteemi, kus töötaja operatiivjuhtimise tasand on jälgitav läbi kiivri värvi: must – tuletõrjuja-päästja; sinine – meeskonna vanem; punane – rühmapealik; oranž – operatiivkorrapidaja; kollane – juhtkonnavalve vastutav töötaja.
- Suursündmuste järgne laiendatud koosolekute läbiviimise sisseviimine kaasates kõik asutuse osapooled (operatiivteenistus, häirekeskus, järelevalve, kriisireguleerimine, tehnika), analüüsima kujunenud olukorda ning tegemaks järeltõrje järgnevate samalaadsete sündmuste korral tegutsemiseks.

- Võtta riskianalüüs aluseks Päästeteenistuse reageerimispoliitika kujundamisel.
- Kasutada ohtlike ettevõtete teabelehtedelt ja Tehnilise järelevalve inspeksioonilt saadud informatsiooni operatiivkaartide koostamisel.
- Rakvere keskkomando ja administratiivbloki uusehitise väljaehitamiseks vajalike rahaliste vahendite taotlemine, selle ajani omavahenditest keskkomando ruumide remont normaalsete töötingimuste saavutamiseks.
- Metsakustutusplaani iga-aastane koostamine muuta metsakustutusplaanis kajastatud koostööasutuste ühistööks.
- Võtta Päästeteenistuses kasutusele varustuse konteinersüsteem arendades konteinerid välja järgnevas prioriteetjärjestuses: suurõnnetuse/metsatulekahju konteiner, keemiasukeldumise/õlitõrje konteiner, veepaak-konteiner.
- Otsida võimalusi stabiilsete lepingupartnerite leidmiseks eritehnikat valdavate ettevõtete ja asutustega maakonnas.
- Leida erinevaid ettevõtteid ja asutusi päästealaga lähedalt seotud teenuste osutamiseks (uste avamine, jääpurikate koristamine, autode veoteenus jms).
- Alustada iga-aastast koostööd maakonna õli- ja keemiatõrje varustust omavate ettevõtetega, koostöö korraldamiseks õnnetuskohal.
- Omavalitsuste kontaktisikute leidmine suurõnnetuste korral nende kaasamiseks tulekustutus- ja päästetööde staabi töösse.

Kavandatavad tegevused aastani 2007:

- Paakautode hankimine Päästeteenistuse komandodele prioriteedi järjestuses - Väike-Maarja, Kunda, Võsu, Simuna tugikomandod.
- Kõikide tulekustutus- ja päästetööde juhtimises osalevate töötajate väljaõppe taseme viimine vajaliku tasandini (erialane haridus või vastav täiendkoolitus).
- Komandopealikele erialase hariduse nõude kehtestamine ning komandopealike nõuetele vastavusse viimine tagamaks arusaam nii operatiiv- kui järelevalvetöö põhimõtetest.
- Komandopealike etapiline varustamine kauba veoks sobilike ning kärukonksuga varustatud autoga tulekustutus- ja päästetöödel logistilise abijõuna kasutamiseks.
- Kunda tugikomando uusehitise väljaehitamiseks vajalike rahaliste vahendite taotlemine, selle ajani omavahenditest tugikomando ruumide remont normaalsete töötingimuste saavutamiseks.
- Päästeteenistuse komandode miinimumnõuetega vastavusse viimise järel hakata hangete planeerimisel arvestama riskianalüüsi ning õnnetuste dünaamikaga maakonnas.

1.2.5.Väljaõpe

Tegevuskava aastal 2003:

- Operatiivteenistuse komandode väljaõppelisel arendamisel võtta aluseks komandode järgnevad eelisarendusvaldkonnad:
 - Rakvere keskkomando - Ohtlikud ained, pinnapääste, meditsiin;

- Tapa tugikomando - Ohtlikud ained, liiklusõnnetused;
- Kunda tugikomando - Liiklusõnnetused, pinnapääste;
- Väike-Maarja tugikomando - Tulekustutustööd;
- Võsu tugikomando - Pinnapääste, meditsiin;
- Simuna tugikomando - Metsa- ja maastikutulekahjud.
- Väljaõppe tulemuslikkuse hindamiseks Põhioskuste testi koostamine, selle üks kord aastas töötajatele läbi viimine ning töötajate reaalsete teadmiste ja oskuste lisatasude süsteemiga sidumine, motiveerimaks töötajaid ka pärast erialase hariduse omandamist teadmiste ja oskuste taset tõstma.
- 10 töötaja aastas Väike-Maarja Päästekooli suunamine, arvestades komandode koolisuunamise maksimumlimiite, tagamaks operatiivse valmisoleku säilitamine.
- Teha valik 3-4 Päästeteenistuse töötajast, kellel on vajalik kogemus ja pädevus sisetulekahju simulaatori koolituseks ning alustada nende baasil iga-aastaste kohustuslike sisetulekahjusimulaatori harjutuste läbi viimist Väike-Maarja Päästekooli harjutusväljakul.
- Operatiivkaartide koostamist alustada tuleohutusjärelvalve inspektorite poolt kogutud andmete baasil. Operatiivteenistus koostab digitaalsed operatiivkaardid ning meeskonnad alustavad tutvumiskäikude läbiviimist operatiivkaardile kantud andmete reaalsuses ülevaatamiseks.
- Täita vakantne väljaõppe juhtivspetsialisti ametikoht.
- Abikomandode töötajatele võimaluste pakkumine Päästeteenistuse tugikomandode igapäevases väljaõppes osalemiseks.

Kavandatavad tegevused aastani 2005:

- Komandode töötajate igapäevane komandosine väljaõpe muuta vaid üheks väljaõppe osaks ning täiendada seda nn. juhtkonnaõppe, piirkonnaõppe ning õnnetuste analüüsimiseks võimaluste loomisega.
- Olemasolevate koolitajate taseme tõstmine ning nende abistamine koolituse läbiviimisel läbi tunnikavade ettevalmistuse.
- Keskastme juhtivtöötajate lisatasude süsteemi sidumise kaalumise struktuuriüksustes näidatud töö ja õppetulemustega.
- Koostada töötajate esmaabikursuse õppekava ning viia see kõigile töötajatele läbi üks kord aastas.
- Vastastikuse koolituskokkuleppe sõlmimine kiirabipidajatega nende töötajate kaasamiseks Päästeteenistuse koolitusse ning Päästeteenistuse töötajate kaasamiseks kiirabitöötajate koolitusse.
- Alustada tihedat koostööd Väike-Maarja Päästekooliga kooli lektorite osalemiseks Päästeteenistuse väljaõppel ning Päästeteenistuse töötajate osalemiseks Päästekooli väljaõppel.
- Alustada väljaõppe juhtivspetsialisti poolt koostatud väljaõppe aastaplaanide koostamist komandodele ning kvartaliplaanide koostamist komandopealike poolt, kooskõlastatult väljaõppe juhtivspetsialistiga.
- Väljaõppe juhtivspetsialisti kaasamine järelvalveinspektorite iganädalastele koosolekutele ning seal käsitusel olnud õnnetuste analüüsi tulemuste arvestamine meeskondade väljaõppel.

- Meeskondadele iga-aastaselt läbi viidava raadioside õppepäeva tunnikava ülevaatamine ning korrigeerimine rõhuasetusega raadioside igapäevaste kasutusoskuste ja sidekeele arendamise suunas.
- Lääne-Virumaa Päästeteenistuse tulekustutus- ja päästetööde juhtimissüsteemi õppepäeva sisseviimine kõikide komandode meeskondadele iga-aastase väljaõppe käigus.
- Abikomandode 40-tunnise kohustusliku kursuse iga-aastane läbiviimine, eesmärgiga tagada abikomandode teadmiste ja oskuste tase tulekustutus- ja päästetöödel osalemiseks.
- Abikomandode kaasamiseks tulekustutus- ja päästetöödele sõlmitavasse lepingusse viia sisse punkt, milline kohustab töötajal kursuse läbimist tulekustutus- ja päästetöödel osalemiseks.
- Abikomandodele õppemetoodilise materjali andmine komandosisesse väljaõppe soodustamiseks.
- Komandode juures ning uusehitiste ja renoveerimiste planeerimisel tuleb ette näha järgmised praktiliste harjutuste võimalused:
 - Veevõtukoht;
 - Vaba plats hargnemisteks, vahuharjutusteks, liiklusõnnetuste simuleerimiseks jms.;
 - Harjutusmaja, koos akende uste ja trepikodadega ning katusel töötamise võimalusega.
- Alustada aktiivset koostööd Väike-Maarja Päästekooli ning teiste päästeasutuste koolituskeskustega, tagamaks kõigi uusimate eestikeelsete õppematerjalide olemasolu Päästeteenistuses.
- Koostada õppetundide ajal kasutatav pakett näitlikustamisvahenditest milline koosneks fotodest, slaididest, kiledest, õppevideotest ning vajadusel makettidest jms. Luua komandodes vastavate vahendite kasutamise võimalused.
- Regulaarsete suuremate õppuste korraldamise alustamine vähemalt üks kord aastas iga komando baasil.
- Vähemalt ühe maakondliku haardega suurõppuse korraldamise alustamine üks kord kahe aasta jooksul.
- Erialase täiendkoolituse vajaduse ajas kaardistamise alustamine ning selle põhjal iga-aastase täiendkoolitustellimuse formuleerimine.
- Alustada väljaõppe läbiviimist olemasoleva varustusega keemiaõnnetuste korral tegutsemiseks.
- Sisse viia iga-sügisene koolitustsükkel töötamiseks tulekustutus-ja päästetöödel madala temperatuuri tingimustes.
- Meediakoolituse läbiviimine töötajatele, kellel tööülesannetest tulenevalt on vajalik suhtlemine meediaga.

Kavandatavad tegevused aastani 2007:

- Sündmuste digitaalse lindistamise võimaluste loomine tulekustutus- ja päästeautodel ning Päästeteenistuse koduleheküljel videoteegi loomine koos tulekustutus- ja päästetööde juhi poolse sündmuse kirjeldamise võimalusega.
- Järk-järguline üle minek vaid erialase haridusega töötajate töölevõtmisele.

- Alustada tuletõrjajate-päästjate väljaõppel järgmiste valdkondade tutvustamist: psühholoogia, kriisipsühholoogia, orienteerumine maastikul, eri liiki objektidega tutvumine (karjalaudad, elekter, muu spetsiifika).
- Metoodiliste soovitude paketi koostamine abikomandode pidajatele (omavalitsused, mittetulundusühingud) abikomandode tehniliseks arendamiseks.
- Alustada uue tulekustutus- ja päästetehnika ning varustuse soetuste korral vajalike kasutusjuhendite tõlkimiste eesti keelde ning eestikeelsete juhendmaterjalide palumist müüjalt.
- Alustada koostööpartnerite otsimist välisriikide päästeteenistuste spetsialistide võimalikuks kaasamiseks Päästeteenistuse koolitusse (eeskätt juhtkonna tasandil kogemuste vahetus).

1.2.6. Tehnika ja varustus

Tegevuskava aastal 2003:

- Operatiivteenistuse komandode tehnilisel arendamisel võtta aluseks komandode järgnevad eelisarendusvaldkonnad, samuti lähtuda Tabelis 8 toodud andmetest:
 - Rakvere keskkomando - Ohtlikud ained, pinnapääste, meditsiin;
 - Tapa tugikomando - Ohtlikud ained, liiklusõnnetused;
 - Kunda tugikomando - Liiklusõnnetused, pinnapääste;
 - Väike-Maarja tugikomando - Tulekustutustööd;
 - Võsu tugikomando - Pinnapääste, meditsiin;
 - Simuna tugikomando - Metsa- ja maastikutulekahjud.
- Koostada ülevaade Päästeteenistuse metsakustutusvarustusest, koondada metsakustutusreserv määratletud punktidesse ning reglementeerida reservi sündmuskohale toimetamine.

Kavandatavad tegevused aastani 2005:

- Võtta riskianalüüs aluseks Päästeteenistuse tehnikapoliitika kujundamisel.
- Komandodes autode remondisuutlikkuse tõstmine ning korraliste hoolduste kvaliteedi ja süsteemse üldremondi töökorralduslik tagamine.
- Tehnikapoliitika kujundamisel Jõhvi-Üksik Päästekompaniis baseeruva ressursi arvestamise alustamine.
- Tulekustutus- ja päästetehnika remondipoliitika koostamine, milline keskenduks süstematiseeritud kapitaalremontidele remondibaasis, pisiremondile komandodes ning korrapärasele hoolduse läbiviimise süstematiseerimisele. Selleks vastava töögrupi moodustamine. Koostada ametisõidukite hulga, parameetrite vajaduse, kasutamise ja roteerumise põhimõtted päästeteenistuses.
- Tuletõrjuja-päästja kaitseriie kuivatamise, suruõhuhingamisaparaatide kasutusjärgse hooldamise, tuletõrjevoolikute pesu ja muu tulekustutus- ja päästevarustuse hoolduse võimaluste loomine kõikides komandodes.
- Tehnika- ja varustustalituse töötajate olmetingimuste parandamine.

- Metsakustutuseservi kasutusoskuste ja töökorra tagamiseks alustada igakevadist varustuse ülevaatust ning vajalike sõlmede katsetusi.
- Sisse viia iga-sügisene tehnika ja varustuse ettevalmistustsükkel töötamiseks madala temperatuuri tingimustes.
- Tulekustutus- ja päästetehnika ning varustuse dokumenteeritava ja digitaalselt jälgitava testimiskorra koostamine (vastused küsimustele: Mida? Millal? Kes? Kuidas?) ning testimiseks vajalike vahendite hange.

Kavandatavad tegevused aastani 2007:

- Kõikide komandode kõrgendatud läbivusega tulekustutus- ja päästeautoga varustamine.
- Suruõhuhingamisaparaatide hanke läbiviimine.
- Järk-järguline lääne päritolu ökonoomsetele diiselmootoritega tuletõrje- ja päästeautodele üleminek.

1.2.7.Välissuhtlus

Tegevuskava aastal 2003:

- Viia sisse naaberpäästeteenistuste külastamise iga-aastane traditsioon.
- Isikute ja valdkondade määramine, kes annavad Päästeteenistuse tööde ja tegevuste kohta Päästeteenistuse nimel ametlikku infot.

Kavandatavad tegevused aastani 2005:

- Alustada kohalike omavalitsuste ning mittetulundusühingute abikomandode kaasamist tuleohutuse alastesse ennetustöö üritustesse nende piirkonnas koostöös Päästeteenistusega.
- Motiveerida kohalike omavalitsuste abikomandode muutmist mittetulundusühinguteks, eesmärgiga saavutada õigus tuleohutusosalase ennetustöö valdkonna projekt konkurssidel osalemine.
- Koostöös Päästeteenistusega tõsta mittetulundusühingute tuletõrjeseltside töötajate ettevalmistust tuleohutusosalaste ürituste projektide koostamiseks.
- Kaasata Päästeteenistuse töötajaid Päästeameti komisjonide töösse.
- Sõlmida naaberpäästeteenistustega koostöölepingud piirialadel toimuvatele õnnetustele ühiseks reageerimiseks ning eritehnika kasutamiseks. Samuti kaaluda võimalusi maakondade piirialadel ühiste tuleohutuse alaste ennetustöö ürituste läbiviimiseks.
- Leida raadiosidelahendused suhtlemiseks Jõhvi ÜPK töötajatega nende kaasamisel õnnetuste likvideerimisele Lääne-Viru maakonnas (nt. reservraadiojaamad operatiivkorrapidaja juhtimisautol).
- Regulaarsete kahe- või mitmepoolsete kohtumiste sisseviimine Päästeteenistuse ning teiste maakonnas baseeruvate jõustruktuuride vahel (politsei, kaitsepolitsei, piirivalve, kaitsejõud jms).
- Sõlmida kokkulepe piirivalve esindajatega piirivalvekoerte kaasamiseks otsingu- ja päästetöödele Lääne-Viru maakonnas.

- Luua komandopealike eestvedamisel kontakt kõigi maakonna vee-ettevõtetega ning alustada nendega koostööd õigusaktides määratletud vastastikuste kohustuste täitmiseks.
- Suhtes Riigimetsa Majandamise Keskusega keskenduda Metsakustutusplaani ühisele koostamisele, RMK-l olemasoleva tulekustutusvarustuse kaardistamisele ning kasutusvõimalustele ning kontaktisiku määramisele metsatulekahjude korral tulekustutus- ja päästetööde staabis osalemiseks.
- Koostöös kohaliku Keskkonnateenistusega välja töötada koostöö kord reostusõnnetuste korral tegutsemiseks, mille raames leida muuhulgas võimalus ööpäevaringse keskkonnateenistuse poolse kontakttelefoni sisseviimiseks õnnetustest teavitamiseks.
- Koostöös keskkonnainspeksiooniga leida võimalusi tuleohutuse alaste ennetustöö kampaaniate läbiviimiseks ennetamiseks metsa- ja muu taimestikuga kaetud aladel toimuvaid tulekahjusid.
- Kokkuleppel kohaliku meediaga leida võimalusi meedia kaasamiseks tuleohutuse alasesse ennetustöösse, seda eriti sesoonsete õnnetuste (nt. kulupõlengud kevadel, metsatulekahjud suvel, ülekütmised sügisel, liiklusõnnetused talvel) ennetamiseks.

Kavandatavad tegevused aastani 2007:

- Muuta mittetulundusühingute tuletõrjeseltsid tuletõrjespordi eestvedajateks piirkonnas.
- Koostöös kohaliku elektrienergiaettevõttega alustada võimaluste otsimist Päästeteenistuse töötajatele elektri välja lülitamise õiguste andmiseks tulekahjude ja õnnetuste korral.

1.2.8. Infotehnoloogia

Tegevuskava aastal 2003:

- Projekti “Kodulehekülj töövahendina” koostamine.
- Väike-Maarja ja Simuna tugikomandodes kuni püsiühenduse tehniliste võimaluste leidmiseni viia sisse sissehelistamisteenusega GPRS internetiühendus vastavate mobiiltelefonide baasil.

Kavandatavad tegevused aastani 2005:

- Tulekustutus- ja päästetööde juhi abi kataloogi koostamine kodulehel, milline sisaldab operatiivkaartide, maakondliku vesivarustuse, eri liiki õnnetuste juhendite, vajalike õigusaktide, tulekustutus- ja päästetehnika ning varustuse jms andmebaase.
- Päästeteenistuse töötajate andmebaasi loomine.
- IT-lahenduste otsimine asutuse erinevate osakondade üheks tervikuks sidumiseks (nt. raamatupidamine ja laomajandus, järelevalve- ja operatiivteenistuse osakond läbi operatiivkaartide ja vesivarustuse ülevaate, komandod ja keskus, operatiivteenistus ning tehnika- ja varustustalitus jne).

- IT-lahenduste otsimine Päästeteenistuse kulude kokkuhoiuks (nt. arvutite kaugadministreerimine, dokumentide digitaliseerimine jms).
- Tasuta tarkvara (Linux) kasutamise koolituse läbiviimine personalile asutuse IT-spetsialistide poolt.
- IT riistvara poliitika koostamine, milline annaks vastuseid arvutikasutajate mobiliseerituse (sülearvutid), vajaminevate arvutitöökohtade üldarvu, töökohtadele vajalike arvutite parameetrite, arvutite soetuspõhimõtete ning arvutite lisatarvikute (pihuarvutid, skännerid, videoprojektorid, printerid, paljundusmasinad jms) vajaduse kohta.
- Tarkvara lahenduste väljatöötamine tuleohutusjärelvalve inspektoritel objekti kontrolliks pihuarvutite kasutamise võimaldamiseks.
- Kogu asutuse arvutipargi töö viimine ühte serverisse ning selle serveri andmete pidev automaatne kopeerimine reservserverisse. Samuti tuleb ette näha reservserveri kiire kasutuselevõtu võimalused põhiserveri rivist välja langemisel. Serverite kaitse tuleb lahendada nii elektrikatkestuste (UPS-i hange) kui väliste mõjurite (eraldi serveriruum) vastu.
- Planeerimis- ja järelvalveosakonnale digitaalsete ehitusprojektide lugemiseks vajaliku tarkvara hange.
- Päästeteenistuse koduleheküljele sisse viia asutuse infoleht, millel kirjutatakse artikleid toimuvatest muudatustest ning muudest asutuse sise- samuti välisuudistest.

Kavandatavad tegevused aastani 2007:

- Raamatupidamise ja laomajanduse infotehnoloogiline sidumine, eesmärgiga Päästeteenistuse varustuse jaotuse vaadeldavus.
- Tasuta tarkvara (Linux) järk-järguline kasutuselevõtt Päästeteenistuses.
- Päästeteenistuse serveri tulemüüri administreerimisõiguste osaline taotlemine Lääne-Virumaa Päästeteenistusele.
- Tuleohutusjärelvalve inspektoritel pihuarvutite kasutuselevõtt objekti kontrolliks.

1.2.9.Organisatsioon ja personal

Tegevuskava aastal 2003:

- Vaadelda olemasolevat põhimääruste paketti ühiskoosolekul paketina ning valida suund veelgi üldisema asutuse põhimääruse ning veelgi detailsemate struktuuriüksuste põhimääruste suunas.
- Iga-aastaste tööplaanide koostamine arengukava põhimõtete täpsustamiseks.
- Digitaalse Päästeteenistuse aastaraamatu koostamise alustamine, koos aastaraamatu andmestiku põhimõtete väljatöötamisega.
- Viia vajalikud õigusaktid ning muud päästeteenistuse tööd reguleerivad aktid (PA peadirektori käskkirjad, maavanema korraldused, Päästeteenistuse direktori käskkirjad) kodulehekülje intraneti andmebaasi ning anda andmebaasi täiennemisest teada e-posti vahendusel. Andmebaasi

administraatoriteks määrata õigusaktide puhul vastavate osakondade juhatajad ning asutusesiseste käskkirjade puhul sekretär-asjaajaja.

- Asjaajamise lihtsustamiseks võtta kasutusele programm "Postipoiss".

Kavandatavad tegevused aastani 2005:

- Asutuse struktuurimuudatuse käigus muuta Planeerimis- ja järelevalve osakond Järelevalve- ja kriisireguleerimise osakonnaks.
- Operatiivteenistuse osakonna tehnika- ja varustustalituse baasil moodustada eraldiseisva osakonna staatuses tehnika- ja majandusosakond Päästeteenistuse tehnika, varustuse ja hoonete haldamiseks.
- Planeerimis- ja järelevalve järelevalveinspektorite hulk siduda kontrollitavate objektide arvuga maakonnas, kus optimaalsena näha keskmiselt 120 objekti olemasolu inspektori kohta ning maksimumpiirina 150 objekti inspektori kohta. Üldküsimustega tegelemiseks ning inspektorite kaadri järjepidevuse tagamiseks tuleb ette näha eeltoodud mehhanismile lisaks ühe inspektori ametikoht.
- Häirekeskuse regionaliseerumisel täiendada operatiivteenistuse osakonda vähemalt kolme spetsialisti ametikoha võrra – häirekorralduse-, side- ja andmetöötlusspetsialist.
- Administratiivbloki koostumisenurga väljaehitus, kus töötajatel oleks võimalik ühiselt osakondade vahelisi küsimusi vabas vormis arutada.
- Kord kvartalis peetavate vabas vormis arutelude sisseviimine, kus vestelda erinevate juhtimisstiilide rakendamisest ning tõhususest.
- Personali ja operatiivteenistuse osakonna ühiskoosolekul vaagida võimalusi tööohutuse ja tervishoiu alases dokumentatsioonis vastuolulisuste vältimiseks ning süsteemi lihtsustamiseks kergema administreeritavuse huvides.
- Osakonna juhatajate koostöös koostada ühtlustatud kord töötajate töölevõtmise aluste kohta.
- Fotode lisamise võimalusega külalisteraamatu sisseviimine nii komandodes kui administratsioonis.

Kavandatavad tegevused aastani 2007:

- Iga ametikoha töö kohta lisaks ametijuhenditele ka vajalike mõõdikute koostamine, mille alusel saaks määrata inimese toimetulekut ning milline oleks objektiivseks aluseks lisatasude maksmisel.
- Kirjaliku Päästeteenistuse töötajate eetikanormide kogu välja andmine, millisest asutuse töötajad võiksid juhendada nii tööal kui vabal ajal.

1.2.10. Raamatupidamine ja laomajandus

Tegevuskava aastal 2003:

- Finants- ja eelarve osakonna kolmanda ametikoha täitmine.

- Kogu finants- ja eelarve osakonna ülesannete kaardistamine ning seejärel ülesannete jaotus töötajate vahel.

Kavandatavad tegevused aastani 2005:

- Analüüsi teostamine finantsanalüüsi objektide leidmiseks ja süstematiseerimiseks ning finantsanalüüsi tagajärjel kokkuhoiuvõimaluste leidmine ja rakendamine Päästeteenistuses.
- Töötada välja süsteem eelarve täitmise kontrollimiseks olulistest artiklitest ning muuta arvutitehniliselt võimalikuks pideva eelarvevahendite kasutamise jälgimine.
- Töötada välja mehhanism majanduskulude jaotamiseks kesk- ja tugikomandode kasutusse ning hoonete majandamisrahade jaotamine kesk- ja tugikomandode pealikele.

Kavandatavad tegevused aastani 2007:

- Laoseisu jälgimise ning vaadeldava informatsiooni süstematiseerimise võimaldamiseks vastava arvutiprogrammi kasutuselevõtt ning töötajate koolitus programmi rakendamiseks, eesmärgiga andmete sisestamise süstematiseeritus, laoseisu ja isikute arvel olevate vahendite pidev jälgitavus ning ostetud varustuse jälgitavus ostust mahakandmiseni, sealhulgas vastutava isiku vahetamise protseduuri lihtsuse tagamine.

1.2.11.Sport ja meelelahutus

Tegevuskava aastal 2003:

- Rakvere linna kergejõustikustaadioni sisemaneži rentimine ning selle kasutamine tuletõrjespordi ning muu spordi harrastamise eesmärgil.
- Iga-aastaste maakondlike tuletõrjespordi meistrivõistluste korraldamine ning vabariiklikest võistlustest osavõtt.
- Tuleohutuse alaste ürituste läbiviimise korraldamiseks päästeteenistuses initsiatiivgrupi moodustamine ideede leidmiseks ning realiseerimiseks.

Kavandatavad tegevused aastani 2005:

- Eesti tuletõrjespordikoondise talviste treeningute korraldamise alustamine Rakvere linna kergejõustikustaadioni sisemanežis.
- Talviste tuletõrjespordi vabariiklike sisemeistrivõistluste korraldamine.
- Tuletõrjespordi varustuse hange Päästeteenistusele vastavalt Tabelis 10 toodule.
- Väike-Maarja Päästekooli tuletõrjespordlaste kaasamine Lääne-Viru maakonna tuletõrjespordi võistkonda.
- Talvise Päästeteenistuse ühisürituse traditsiooni loomine ning ellurakendamine.

- Teiste asutuste ja struktuuridega (nt. jõustruktuurid) spordivõistluste korraldamine, eesmärgiga heade suhete hoidmine ja sportimismotivatsiooni tõstmine.
- Tuleohutuslaste ja päästeteenistuse tööd tutvustavate ürituste sihtgruppide laiendamine ning ürituste läbi viimine nii lastele, asutustele kui ka näiteks pensionäride ühendustele.
- Noortetööd koordineeriva isiku määramine Päästeteenistuses.
- Komandodele vastavalt soovitud spordivarustuse ost igapäevaste sportlike harrastuste viljelemiseks (korvpallilaud, lauatenniselaud, saalihoki vahendid vms.).
- Iga-kevadiste komandodevahelise võrkpallivõistluste traditsiooni loomine, koos vastava rändkarika kasutuselevõtuga.
- Aasta teo” konkursi juurutamine ning parimate tegude sooritajate asutuse igalvisel jõuluüritusel ära märkimine.

Kavandatavad tegevused aastani 2007:

- Tuletõrjespordis osalevate noorte kaasamine Päästeteenistuse töösse ning suunamine päästeala õppeasutustesse.
- Võistlus-/koolitusprogrammi koostamine, mille asutustele (linna- ja vallavalitsused, ettevõtted) läbiviimisel tõuseks nende töötajate tuleohutuslaste teadlikkuse tase ning selle ellurakendamine.
- CTIF reeglite järgi peetavate võistluste läbiviimiseks vajaliku varustuse hange Päästeteenistusele vastavalt Tabelis 11 toodule.
- CTIF reeglite järgi peetavate võistluste läbiviimise alustamine.

2.ÜLDÜLEVAADE JA STRATEEGILINE KESKKOND

2.1.Ajalooline taust

Kutseline tuletõrje loodi Lääne-Virumaale 1969. aasta mais, kui loodi Rakvere Kutseline Tuletõrje Malev. Kutseline Tuletõrje Malev sai enda kasutusse endise piirivalve hoone Tallinna tänaval. Rajooni komitee eraldas 6000 rubla hoone remondiks, garaažide ehitamiseks ja autode soetamiseks. Ehitustöid juhtis Energia kolhoos (brigadiriks oli Rihard Mändla). Ehitustööd saadi valmis 1968. aasta lõpuks. Tuletõrje malevas töötas:

- Malevaülem;
- Raamatupidaja;
- 4 vahtkonda – kokku 12 meest;
- 5 autojuhti;
- 4 dispetšerit.

Maleval oli esialgu kasutada 2 autotsisterni. Esimeseks Malevaülemaks oli Arvo Antropov, kes oli selles ametis kuni 1973. aasta 1. maini. Alates 6. juulist 1973 kuni 31. juulini 1991 oli Rakvere Kutselise Tuletõrje Maleva ülemaks Aleksander Tomson. Rakvere Kutselise Tuletõrje Maleval oli kolm üksust:

- Kunda üksus;
- Väike-Maarja üksus;
- Tapa üksus.

1987. aastast sai Tapa Vabatahtliku Tuletõrje Ühingust – Rakvere Kutselise Tuletõrje Maleva IV üksus. 28. detsembril 1994 avati Simuna Avanduse valla tuletõrjedepoo uus hoone, mille valmimisel oli suur osa Simuna tuletõrjemaleva ülemal Heldor Aarlal.

1991. aasta 1. juulil muudeti asutuse nimi Lääne-Virumaa Tuletõrje Ametiks. 1993. aasta 1. jaanuaril muutus asutuse nimi Lääne-Viru Maakonna Päästametiks ja 1996. aasta 3. septembrist on nimeks Lääne-Virumaa Päästeteenistus.

Aastatel 1991 kuni 1996 juhtisid Lääne-Virumaal Kutselist Tuletõrje malevat ja hiljem Maakonna Päästametit 3 meest:

- Arvo Raestik 1. august 1991 - 31. detsember 1992
- Uno-Toivo Kask 1. jaanuar 1993 - 19. august 1996
- Jaan Neudorf 20. august 1996 - 30. juuni 1997

Alates 1997. aasta 1. juulist on Lääne-Virumaa Päästeteenistuse direktoriks Ailar Holzmann.

2.2.Asutuse üldandmed ja -iseloomustus

Lääne-Virumaa Päästeteenistuse pidajaks on vastavalt Päästeseaduse §4¹-le Lääne-Viru maavalitsus. Lääne-Viru maavanema pädevus päästevaldkonnas on määratud

Päästeseaduse §10-ga. Lääne-Viru maavanem teostab Päästeteenistuse üle seaduses sätestatud korras teenistuslikku järelevalvet.

Päästeteenistuse tuletõrje- ja päästealast tegevust koordineerib Päästeamet, kelle kohustused päästeala ülevabariiklikul koordineerimisel on samuti reguleeritud Päästeseaduse §10-ga.

Päästeteenistuse põhitegevusvaldkondadeks on Eest Vabariigis kehtivate õigusaktidega ettenähtud ulatuses tuletõrje- ja päästetööde tegemine (tulekustutus- ja päästetööd ning riiklik tuleohutusjärelvalve) ning hädaolukordadeks ettevalmistus ja kriisireguleerimises osalemine.

Päästeteenistuse tegevuse põhiliste tugitegevusvaldkondadena tuleks nimetada tehnika ja varustuse hoolduseks ja korrashoiuks tehtavad tööd tehnika- ja varustustalitus, personalitööd personali- ja asjaajamisosakonnas ning raamatupidamise alast tööd finants- ja eelarveosakonnas.

Lääne-Virumaa Päästeteenistuse administratsioon, samuti ka Rakvere keskkomando, paiknevad Rakveres, aadressil Tallinna 38. Lääne-Virumaa Päästeteenistuse eraldiseisvad struktuuriüksused – tugikomandod, paiknevad Lääne-Viru maakonnas järgmiselt:

- Tapa tugikomando - Pikk 18, Tapa
- Kunda tugikomando - Staadioni 4, Kunda
- Väike-Maarja tugikomando - Ebavere küla, Väike-Maarja vald
- Võsu tugikomando - Sadama 2, Võsu
- Simuna tugikomando - Rakke mnt 2, Simuna

Asutuse struktuuri järgne töötajaskond koosneb 217 töötajast, kes struktuuriüksuste vahel jagunevad järgmiselt:

- Juhtkond (direktor, siseaudiitor) 2
- Finants- ja eelarveosakond 3
- Personali- ja asjaajamisosakond 2
- Planeerimis- ja järelevalveosakond 10
- Operatiivteenistuse osakond 200
 - Operatiivteenistus 11
 - Häirekeskus 13
 - Tehnika- ja varustustalitus 4
 - Rakvere keskkomando 53
 - Tapa tugikomando 28
 - Kunda tugikomando 22
 - Väike-Maarja tugikomando 23
 - Võsu tugikomando 25
 - Simuna tugikomando 21

2.3.Strateegiline ruum

2.3.1.Asutus ja konkurents

LVPT pakutav tuletõrje- ja päästealane teenus sisaldab põhiliselt tuleohutusjärelvalve- ja ennetustöö ning tulekustutus- ja päästetööde alast teenust. Vastavalt lepingule kohaliku omavalitsuse või juriidilise isikuga võib LVPT pakkuda ka muid, mitte otseselt päästeteenistuse ülesandeid sisaldavaid, teenuseid. Näitena

võib siinjuures tuua Võsu rannas rannavalve teenuse osutamise. Põhimääruse järgselt võib LVPT kinnitatud hinnakirja alusel osutada teenuseid ka muudele isikutele.

Konkurents riikliku tuleohutusjärelvalve alasel tööl hetkel puudub, kuna antud tegevus on vastavalt Päästeseaduse §26-le antud vaid päästeasutuste ja teiste riigiasutuste vastutusalasse. Siinjuures on ära määratletud ka järelvalvevaldkonnad, kus järelvalveasutustel omavahelisi valdkondade kattumisi ei esine.

Tuleohutuse alases ennetustöös ei saa teisi samalaadset tegevust viljelevaid asutusi ja üksikisikuid Lääne-Virumaal pidada konkurentideks, vaid pigem partneriteks, kuna eesmärk selles valdkonnas on ühine – õnnetuste arvu vähendamine ja kannatanute vältimine. Konkurents antud valdkonnas tekib riigi tasandil, kus piiratud rahalisi ressursse jaotatakse projektipõhiselt ning siinjuures on LVPT huvitatud võimalikult suure hulga Lääne-Virumaa projektide õnnestumisest. Seega tuleks siinjuures konkurentidena käsitleda teiste maakondade samalaadseid teenuseid osutavaid asutusi ja üksikisikuid.

Tulekustutus- ja päästetööde valdkonnas on Lääne-Virumaal konkureerivate asutuste puudumise tõttu konkurents vähene. Kohalike omavalitsuste, mittetulundusühingute ja ettevõtete päästeüksusi tuleks siingi käsitleda partneritena. Samas annab Päästeseaduse §7 maavanemale või kohalikule omavalitsusele õiguse sõlmida tulekustutus- ja päästetööde tegemiseks lepinguid ka teiste asutustega maakonnas või selle territooriumi osal, kellele seejuures laienevad maavalitsuse hallatava päästeasutuse õigused ja kohustused. Sellise võimaluse kasutajana, ehk LVPT konkurendina, võiks pikemas perspektiivis eeskätt näha tugevamaid eraturvafirmasid. Siseriiklikus konkurentsis teiste maakondade päästeasutustega peab LVPT eeskätt hea seisma riiklike eelarvevahendite õiglase ning samas LVPT-le soodsa jaotuse seisukohalt. Samuti on vajalik oma huvide kaitse tsentraliseeritud ehitus- ning tehnika- ja varustuspoliitika kujundamisel, tuues välja maakonnas toimuvad arengud ja riskide suurenemine võrreldes varasemate aastatega ja suhtes teiste maakondadega. Samas ei ole LVPT mingil juhul tsentraliseeritud vahendite ebaõiglase jaotuse pooldaja.

Välisriiklik konkurents on LVPT puhul marginaalne, kuna päästeteenuse osutamine on ja jääb eesti riigi ülesandeks. Ette võib vaid näha väliskapitalil põhinevate eraturvafirmade võimalikku sisenemist Lääne-Viru maakonna päästeteenuste turule. Väga suurte õnnetuste korral toimuvat abiandmist välisriikide päästeteenistuste ja organisatsioonide poolt tuleks samuti pigem näha partnerlusena.

2.3.2.Koostöövaldkonnad ja partnerid

LVPT teeb oma põhitegevusaladel koostööd järgnevate asutuste ja organisatsioonidega:

- Tuleohutusosalasel ennetustööl:
 - Mittetulundusühingutega;
 - Kohalike omavalitsuste ja maavalitsusega;
 - Maakonna asutuste ja ettevõtete, sealhulgas lasteasutustega;
 - Päästeametiga;
 - Muude tuleohutusosalasest ennetustööst huvitatud organisatsioonide ja vastavat tööd rahastajatega;
 - Keskkonnainspektsiooniga;
 - Tehnilise Järelevalve Inspektsiooniga;
 - Elektrikontrollikeskusega;

- Politseiprefektuuriga;
 - Prokuratuuriga;
 - Tööinspeksiooniga;
 - Turvafirmadega.
- Tulekustutus- ja päästetöödel:
 - Teiste maakondade päästeasutustega piiriülese toimega või piirialadel toimuvate õnnetuste korral;
 - Päästeametiga suurõnnetuste korral;
 - Piirkonda teenindavate häirekeskustega;
 - Lääne-Viru maavalitsuse ning kohalike omavalitsustega suurõnnetuste korral;
 - Kohalike omavalitsuste päästeasutustega vastavalt sõlmitud lepingutele;
 - Mittetulundusühingute päästeüksustega vastavalt sõlmitud lepingutele;
 - Ettevõtete päästeallüksustega vastavalt sõlmitud lepingutele (nt. AS Eesti Raudtee päästerong Tapal);
 - Politsei, piirivalve, kiirabi, elektrivõrkude, teedevalitsuse, vee-ettevõtete, turvafirmade, kaitseväge üksuste, keskkonnateenistuse, Riigi Metsamajandamise Keskuse, veterinaarteenistuse, jahiseltside ja epidemioloogiakeskusega vastavalt seadustele ja muudele õigusaktidele;
 - Teiste asutuste, ettevõtete ja organisatsioonidega vastavalt väljakujunenud olukorrale, tagamaks inimeste turvalisus ja keskkonna kaitse (nt. Lahemaa rahvusparki direksioon jms).

Lisaks teeb LVPT päästevaldkonnas, selle arendamise eesmärgil, koostööd päästeala õppeasutustega ning päästeasutustega Eestis ja välismaal. Lähemalt tuleks esile tuua:

- Sisekaitseakadeemia Päästekolledž, kõrgharidusega päästeala spetsialistide ettevalmistajana;
- Väike-Maarja Päästekool, kesk-eri haridusega tuletõrje- ja päästeala spetsialistide ning tuletõrjajate-päästjate ettevalmistajana, samuti erialast täiendõpet pakkuva õppeasutusena;
- Rootsi Jönköpingi kommuuni päästeteenistusega läbi erialaste kogemuste vahetamise ning tulekustutus- ja päästetehnika ning varustuse hankimise.

2.4. Arengukava lähtekohad

2.4.1. Päästeseadus ja muud olulisemad õigusaktid

2.4.1.1. Päästeseadus

“Päästeseadus” (RK s 25.02.98 jõustunud 30.03.98 - RT I 1998, 28, 355), vastu võetud 23. märtsil 1994.a, kui otseselt päästeala reguleeriv kõrgeim õigusakt, reguleerib tuletõrje- ja päästetööde üldist korraldust, määrab riigi päästeasutused, sätestab Siseministeriumi, Päästeameti ja maavanema pädevuse päästevaldkonnas, defineerib mõiste tulekustutus- ja päästetööde juht ning määratleb tema õigused sündmuskohal. Samuti määrab riikliku tuleohutusjärelevalve asutused, riikliku tuleohutusjärelevalve ülesanded ja ametnikud, nende õigused ja kohustused ning riikliku tuleohutusjärelevalve toimingud. Veel väärivad märkimist tuletõrje- ja päästetöötajate mõiste defineerimine, tuletõrje- ja päästetöötajate tervisenõuete

delegatsiooniõiguste, tuletõrje- ja päästetöötajate atesteerimise ja koolituse reguleerimine ning tuletõrje- ja päästetöötajate sotsiaalsed tagatised ja kindlustamine.

2.4.1.2. Päästeseadusest tulenevad alama astme õigusaktid

Põhilised Päästeteenistuse tööd reguleerivad õigusaktid on toodud Tabelites 2 ja 3.

Tabel 2. Päästeteenistuse tööd reguleerivad õigusaktid tuleohutusjärelvalves

ÕIGUSAKT	REGULEERIMISALA
Siseministri 2. augusti 2000. a määrus nr 46 "Objektide loetelu, mille tuleohutusülevaatus viiakse päästeasutuste poolt läbi vähemalt üks kord aastas"	Kinnitatakse alljärgnev objektide loetelu, mille tuleohutusülevaatus viiakse riigi ja kohaliku omavalitsuse päästeasutuste poolt läbi vähemalt üks kord aastas.
Siseministri 08. 09. 2000. a määrus nr 55 "Tuleohutuse üldnõuded"	Käesolev määrus sätestab maa ja selle juurde kuuluvate ehitiste (edaspidi <i>objekt</i>), nendel toimuva tegevuse või protsessi ja seadme töö tuleohutuse üldnõuded.
Siseministri 18.06.1998. a määruse nr 15 "Tuletööde tuleohutusnõuded"	Käesolev määrus sätestab mis tahes maa-alal ja selle juurde kuuluvates ehitistes (edaspidi objekt) tehtavate tuletööde tuleohutusnõuded.
Siseministri 30. 06. 1998. a määrus nr 19 "Nõuded esmaste tulekustutusvahenditele ja nende vajadus"	Käesolev määrus kehtestab nõuded esmaste tulekustutusvahendite valiku, paigutuse, tähistuse, vajaduse ning korrashoiu kohta.
Siseministri 04.05.1998. a määrus nr 7 "Kütteseadmete puhastamise tuleohutusnõuded"	Käesolev määrus kehtestab tuleohutusnõuded ehitistes paiknevate kütteseadmete puhastamisel.
Siseministri 7. juuni 2002. a määrus nr 80 "Nõuded tulekahju-signalisatsioonisüsteemidele"	Käesoleva määrusega kehtestatakse nõuded automaatsele tulekahju-signalisatsioonisüsteemile hoonetes ja ruumides, kus see on ette nähtud projekteerimise ja ehitamise nõuete või muude tuleohutust käsitlevate õigusaktidega.
Siseministri 13. 09. 2000. a määrus nr 58 "Nõuded tuletõrjeveevarustuse seadmetele"	Käesolev määrus kehtestab tuletõrjehüdrandi tüübi valiku, paigaldamise, tähistamise ja korrashoiu nõuded.
Siseministri 28. 08. 2000. a määrus nr 50 "Nõuded tuleohutusmärkidele"	Käesolev määrus kehtestab nõuded tuleohutusmärkidele.
Siseministri 12. 09. 2000. a määrus nr 57 "Nõuded turvalagustussüsteemile"	Käesolev määrus kehtestab nõuded turvalagustussüsteemile.

Tabel 3. Päästeteenistuse tööd reguleerivad õigusaktid operatiivteenistuses

ÕIGUSAKT	REGULEERIMISALA
Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2000. a määrus nr 456, "Riigi	Käesoleva määrusega kehtestatud nõudeid kohaldatakse maavalitsuste hallatavatele

ÕIGUSAKT	REGULEERIMISALA
päästeasutuste struktuurile, varustatusele, dokumentatsioonile ja töökorraldusele esitatavad nõuded”	päästeasutustele ja kohalikele omavalitsustele, kes on sõlminud maavanemaga tuletõrje- ja päästetööde tegemise lepingu ning Päästeametile ja sõjaväestatud päästeüksustele tulekustutus- ja päästetöid tegevate üksuste töö korraldamiseks.
Siseministri 23. veebruari 2000. a määrus nr 4, ”Tulekustutus- ja päästetööde üldeeskiri”	Tulekustutus- ja päästetööde eeskirjad on täitmiseks riigi päästeasutustele ning kohaliku omavalitsuse päästeasutustele, ettevõtjale ja mittetulundusühingule, kes on sõlminud maavanemaga tulekustutus- ja päästetööde tegemise lepingu.
Siseministri 5. detsembri 2001. a määrus nr 94, “Päästeasutuste tulekustutus- ja päästemeeskondade valveteenistuse korraldusele esitatavad nõuded”	Käesoleva määrusega kehtestatud nõuded on aluseks riigi ja kohaliku omavalitsuse päästeasutuse tulekustutus- ja päästemeeskondade valveteenistuse korraldamiseks.

2.4.1.3. Muud päästeteenistuse tööd reguleerivad õigusaktid

Lisaks otseselt päästeala reguleerivatele õigusaktidele leidub hulgaliselt muid seaduseid ning nende alusel antud alama astme õigusakte, millised määratlevad päästeasutuste õigusi, kohustusi või koostööd teiste asutustega ning teiste asutuste kohustusi. Siinjuures on ära toodud neist olulisimad.

- **Tuleohutusjärelvalves**

- Ehitusseadus (Vastu võetud 15. mail 2002. a);
- Planeerimisseadus (Vastu võetud 13. novembril 2002. a);
- Karistuseseadustik (Vastu võetud 6. juunil 2001. a);
- Väärteomenetluse seadustik (Vastu võetud 22. mail 2002);
- Kriminaalmenetluse koodeks (Vastu võetud 6. jaanuaril 1961. a.);
- Haldusmenetluse seadus (Vastu võetud 6. juunil 2001. a);
- Asendustäitmise- ja sunniraha seadus (Vastu võetud 9. mail 2001. a).

- **Operatiivteenistuses**

- Liiklusseadus (Vastu võetud 14. detsembril 2000. a);
- Teeseadus (Vastu võetud 17. veebruaril 1999. a);
- Raudteeseadus (Vastu võetud 23. veebruaril 1999. a);
- Veeseadus (Vastu võetud 11. mail 1994);
- Sadamaseadus (Vastu võetud 22. oktoobril 1997. a.);
- Merealapiiride seadus (Vastu võetud 10. märtsil 1993. a);
- Lennundusseadus (Vastu võetud 17. veebruaril 1999. a);
- Loomakaitse seadus (Vastu võetud 13. detsembril 2000. a);
- Loomastiku kaitse ja kasutamise seadus (Vastu võetud 18. novembril 1998. a);
- Loomatauditõrje seadus (Vastu võetud 16. juunil 1999. a);
- Jäätme seadus (Vastu võetud 10. juunil 1998. a);
- Kemikaaliseadus (Vastu võetud 6. mail 1998. a);
- Metsaseadus (vastu võetud 09. detsembril 1998. a);

- Politseiseadus (Vastu võetud 21. aprillil 1993. a);
- Piirivalveseadus (Vastu võetud 30. juunil 1994. a);
- Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus (Vastu võetud 02. juunil 1993. a).

2.4.2.Päästeala prioriteetsed arengusuunad aastani 2007

Lisaks kehtivatele õigusaktidele tuleb LVPT arengukava koostades võtta lähtekohaks ka Siseministeriumis 2002. a koostatud dokument "Päästeala prioriteetsed arengusuunad aastani 2007", mis annavad suuna Päästeteenistuste arenguks lähiaastatel. Käesolevas dokumendis, ka LVPT arengukava seisukohalt, oluliste valdkondadena on käsitletud järgmisi:

- Päästeala missioon;
- Hädaolukorraks valmisoleku planeerimine;
- Tulekustutus- ja päästetööd;
- Meditsiiniteenistus;
- Demineerimistööd;
- Päästeala juhtimine ning organisatsiooni ülesehituse põhimõtted;
- Siseriiklik koostöö;
- Päästestruktuuride arvukus ning tasustamine;
- Järelkasv;
- Karjäär;
- Organisatsioonikultuur;
- Välja- ja täiendõpe;
- Sooline võrdõiguslikkus päästeteenistuses.

3. VALDKONDADE ÜLEVAADE, ANALÜÜS JA ARENDUSETTEPANEKUD

3.1. Tuleohutusala ennetustöö

3.1.1. Valdkonnale täitmiseks pandud kohustused

- **Pääteseaduse §27-st tulenevad kohustused:**

- 1) Järelevalve objekti, tegevuse ja seadme töö tuleohutusnõuetele vastavuse üle;
- 2) Järelevalve tuleohutusnõuetele vastavuse üle planeerimises, projekteerimises ja ehituses;
- 3) Haldussunni rakendamine tuleohutusnõuete rikkumise korral;
- 4) Tuleohutusnõuete rikkumise asjade kohtueelne menetlus seadusega ettenähtud juhtudel ja korras;
- 5) Tulekahjude arvestus ja analüüs;
- 6) Tuleohutusala selgitustöö;
- 7) Üld- ja detailplaneeringu kooskõlastamine;
- 8) Kohaliku omavalitsuse kirjaliku nõusoleku, ehitusloa ja ehitise kasutusloa taotlemisel esitatava ehitusprojekti heakskiitmine ehitise tuleohutusnõuetest lähtuvalt.

- **Muud kohustused:**

1. Direktori käskkirjaga määratud kontrollitavad objektid;
2. Ehitusala konsultatsioonid;
3. Ehitusjärelevalve töös osalemine;
4. Ehitiste vastuvõtukomisjonides osalemine;
5. Loengute korraldamine;
6. Õppuste korraldamine koolides, lasteasutustes;
7. Koostöö op osakonnaga (op kaardid).

3.1.2. Ülevaade valdkonnast ja selle sisemine struktuur

3.1.2.1. Tulekahjude statistika ja analüüs

Pääteseaduse §27 sätestab tuleohutusjärelevalve üheks ülesandeks tulekahjude statistika ning analüüsi teostamise. Seda tööd peaks tegema kahel tasandil. Esiteks maakondlik tasand, mis aitab kaasa igapäevase selgitustöö läbiviimisele ning järelevalve teostamisele. Teiseks riiklik tasand, kus toimub arvestus kogu vabariigis toimivate tulekahjude kohta. Nende andmete analüüs peaks andma võimaluse täiendada õigusloomet nii üldiste kui ka ehituslike tuleohutusnõuete osas. Samuti aitab see läbi viia selgitustööd vabariiklikul tasemel (kampaaniad).

Tulekahjude arvestuse pidamiseks peab tooma välja tulekahjude tekkekohad ja tekkepõhjused valdades ja linnades, et oleks võimalik välja selgitada probleemsemad piirkonnad tuleohutuse seisukohalt. Tulekahjude tekkekohtade järgi saame määrata

need objektid, kus peaks tegema põhjalikumad selgitustööd. Tulekahjude tekkepõhjuste väljaselgitamine annab meile ettekujutuse, milliseid tegevused põhjustavad või soodustavad tulekahjude tekkimist. Eraldi tuleb kokkuvõtte teha tulekahjude kohta, mis leidsid aset ükskordaastas kontrollitavatel objektidel, tõstmaks tuleohutusülevaatuste kvaliteeti.

Tulekahjude arvestuse pidamises peavad selguma need inimgrupid, kellega juhtub kõige rohkem õnnetusi. Analüüsi alusel saab päästeteenistus suunata ennetustööd riskigruppidele.

Statistika ning analüüsi tulemused peavad olema kõigile kättesaadavad. Parim võimalus selleks on asutuse kodulehekülje kasutamine.

3.1.2.2. Tuleohutusala selgitustöö

Koolides ning lasteasutustes viiakse läbi loenguid ja evakuatsiooniõppusi, kuid see tegevus pole plaanipärane ning toimub vastavalt võimalustele.

Aktiivselt teeb maakonnas tuleohutusala selgitustööd Lääne-Virumaa Tuletõrjeühing, kes korraldab loenguid asutustes ja koolides.

Selgitustöö elanikkonna hulgas toimub momendil peamiselt läbi ajaleheartiklite. On koostatud pilootprojekt teostamiseks selgitustööd ühes omavalitsuses, kuid selle elluviimine seisab raha puudumise tõttu.

Arvestades selgitustöö suurt tähtsust tulekahjude arvu ning tagajärgede vähendamisel, on oluline, et koostataks ühtne strateegia ning konkreetsed tegevuskavad selgitustöö läbiviimiseks. Sellest peavad välja tulema soovitud eesmärgid ning lahendused nendeni jõudmiseks.

Selgitustöö sihtgruppideks on:

- Lapsed (loengud ja õppused lasteaedades ja koolides, õppekavajärgse koolituse läbiviimine joonistusvõistlused jne);
- Täiskasvanud (projektide kaudu selgitustöö elanikkonnale, töötajate koolitus asutustes, eri valdkondade spetsialistide koolitus);
- Asutused (tuleohutusala poliitika väljatöötamise nõustamine, õppuste korraldamine).

3.1.2.3. Riiklik tuleohutusjärelvalve

Tuleohutusjärelvalve inspektori poolt kontrollitakse objekti tuleohutusülevaate käigus objekti, tegevuse ja seadme töö vastavust tuleohutusnõuetele. Tuleohutusülevaadet viiakse läbi haldusmenetlusena lähtudes päästeseadusest ning haldusmenetluse seadusest. Haldusmenetluse tulemusena koostatud ettekirjutuste analüüsil on võimalik saada ülevaade erinevatel objektidel esinevatest puudustest ning kasutada seda informatsiooni selgitustöö teostamisel ning inspektorite koolitamisel.

Lääne- Viru maakonnas teostavad käesoleval hetkel tuleohutusjärelvalvet objekti, tegevuse ja seadme töö tuleohutusnõuete vastavuse üle neli inspektorit, kelle vahel on territoriaalselt ära jaotatud maakonna 18 omavalitsuse objektid. Samuti teostab tuleohutusülevaate peainspektor, kes kontrollib valikuliselt objekte kogu maakonna territooriumil. Sellega on võimalik saada ülevaade inspektorite töö kvaliteedist ning selgitada välja nende täiendkoolituse vajadus.

Objektide loetelu, mille tuleohutusülevaate viiakse läbi vähemalt üks kord aastas, kinnitab siseminister oma määrusega. Loetelus nimetatud objektide tuleohutusülevaate sageduse kehtestab Lääne-Virumaa Päästeteenistuse direktor käskkirjaga.

Riiklikku tuleohutusjärelvalvet teostatakse koostöös teiste riiklikku järelvalvet teostavate asutustega sh keskkonnainspeksioon, tehnilise järelvalve inspeksioon, elektrikontrollikeskus, raudteamet, veeteede amet.

3.1.3.Valdkonna kliendid

Tuleohutusosalase ennetustöö klientideks võib eeskätt lugeda:

- Elanikkond (selgitustöö);
- Koolid ja teised lasteasutused (tuleohutusülevaatused, selgitustöö);
- Ettevõtted (tuleohutusülevaatused, selgitustöö);
- Projekteerijad ja ehitusfirmad (ehitusala nõustamine, koolitus);
- Omavalitsused (projektide läbivaatamine, ehitiste vastuvõtmine, omavalitsusele kuuluvate objektide tuleohutusnõuetele vastavusse viimine);
- Operatiivteenistuse osakond (op kaardid, tutvumiskäigud, koolitus, õppused).

3.1.4.Valdkonna personal

Tuleohutusjärelvalvet teostab momendil 7 inimest, täitmata on 1 vaneminspektori ametikoht. Planeerimisega tegeleb 2 inimest Töötajate tööülesanded ja kvalifikatsiooninõuded on kehtestatud ametijuhenditega. Nõuded riiklikku tuleohutusjärelvalvet teostavate töötajatele on kehtestatud siseministri määrusega. Planeerimis- ja järelvalveosakonna töötajate vastavused kehtestatud nõuetele on toodud Tabelis 4.

Tabel 4. Planeerimis- ja järelvalveosakonna töötajatele kehtestatud nõuete täitmine

Ametikoht	Haridus	Vastavus ametijuhendi nõuetele	Erialane staaž
Osakonna juhataja	kesk-eri	-	10
Peainspektor	kesk eri	+	7
Juhtivinspektor	kõrg	+	5
Juhtivinspektor	kõrg	+	4
Vaneminspektor	kesk	+	5
Vaneminspektor	kõrg	+	5
Inspektor	kesk	+	9
Peaspetsialist	kesk-eri	+	3
Vanemspetsialist	kõrg	+	9

3.1.5.SWOT-ANALÜÜS

Tugevused:

- **Valdavalt kogunud ning oma tööülesandeid ja teeninduspiirkonda tundev personal**

Kirjeldus: Päästeteenistuse järelevalveinspektorid on staažikad (keskmine tööstaaž 6a.) oma eriala töötajad. Olemasolevale kogemuste pagasile tuginedes suudetakse lahendada ka probleeme, millised ei ole õigusaktides detailselt reguleeritud. Hea asutusesisene koostöö tagab ka teineteise abistamise keerukates tööalastes situatsioonides. Järelevalveosakonna töötajate tööülesanded on fikseeritud ametijuhendites. Järelevalveinspektorite omavalitsusüksuste põhiste teeninduspiirkondadega on tagatud tuleohutusala ennetustöö kogu Lääne-Viru maakonna territooriumil. Teeninduspiirkondadega jaotatakse Lääne-Virumaa neljaks osaks vastavalt Tabelis 5 toodule.

Tabel 5. Tuleohutusjärelvalve inspektorite teeninduspiirkonnad

Omavalitsused	Elanike arv	Objektide arv
Rakvere linn	17 601	136+78
Sõmeru vald	3809	38+15
KOKKU:	21 410	174+93
Väike-Maarja vald	4723	43+68
Rakke vald	2180	22+20
Tamsalu vald	2072	17+20
Tamsalu linn	2777	12+22
Avanduse vald	1089	14+9
Saksi vald	1272	8+4
Tapa linn	7035	41+69
KOKKU:	21 148	157+212
Viru-Nigula vald	1490	13+1
Kunda linn	4018	23+13
Rägavere vald	1063	11+3
Vinni vald	5879	56+30
Laekvere vald	1943	14+2
KOKKU:	14 393	117+49
Rakvere vald	2409	38+13
Haljala vald	3027	57+40
Vihula vald	2250	68+40
Kadrina vald	5343	77+25
KOKKU:	13 029	240+118
KOKKU	69 980	688+472

Ärakasutamise võimalused: Oluline on staažikate töötajate kogemuste ärakasutamine tuleohutuse alase ennetustöö tõhustamisel. Samas ei saa unustada tööd järelkasvuga, kus noored kogemusteta töötajad enne reaalsete tööülesannete ja teeninduspiirkonna saamist peavad minimaalselt ühe aasta töötama

kogemustega, piirkonda tundva inspektori kõrval. Selleks tuleb ette näha vähemalt üks täiendav inspektori ametikoht, lisaks teeninduspiirkonnaga inspektoritele.

Olemasolevate ametijuhendite sätteid tuleb tulevikus üle vaadata vähemalt üks kord aastas tagamaks ametijuhendite jätkuv kooskõla eksisteeriva õigusliku situatsiooni ning päästeteenistusele esitatavate nõuetega. Ette tuleb ka näha teeninduspiirkonnata peainspektori ülesannete laiendamine inspektorite töö kvaliteedi kontrollimisele.

Teeninduspiirkondade hulka tuleb seoses pideva kontrollitavate objektide hulga suurenemise ning järelevalveinspektorite ülesannete kvaliteedi nõuete tõusu (ennetustöö, selgitustöö, riiklik tuleohutusjärelvalve, järelkontroll ettekirjutuse nõuete täitmise üle) suurendada. Praegu olemasoleva nelja teeninduspiirkonna asemel tuleb ette näha viienda teeninduspiirkonna loomine, kus uus piirkondlik jaotus kujuneks vastavalt Tabelis 6 toodule.

Tabel 6. Tuleohutusjärelvalve inspektorite teeninduspiirkonnad tulevikus

Omaavalitsused	Elanike arv	Objektide arv
Rakvere linn	17 601	136+78
KOKKU:	17 601	136+78
Väike-Maarja vald	4723	43+68
Rakke vald	2180	22+20
Tamsalu vald	2072	17+20
Tamsalu linn	2777	12+22
Avanduse vald	1089	14+9
Laekvere vald	1943	14+2
KOKKU:	14 784	122+141
Viru-Nigula vald	1490	13+1
Kunda linn	4018	23+13
Rägavere vald	1063	11+3
Vinni vald	5879	56+30
Sõmeru vald	3809	38+15
KOKKU:	16 259	141+62
Rakvere vald	2409	38+13
Haljala vald	3027	57+40
Vihula vald	2250	68+40
KOKKU:	7686	163+93
Tapa linn	7035	41+69
Kadrina vald	5343	77+25
Saksi vald	1272	8+4
KOKKU:	13 650	126+98
KOKKU	69 980	688+472

- **Tuleohutusülevaatuste läbiviimine: koostatud on objektide nimekirjad ja inspektorite tööplaanid kuude lõikes. Kontrolli all on ka väiksemad objektid**

Kirjeldus: Tuleohutusülevaatust viiakse objektidel läbi vastavalt siseministri määrusele üks kord aastas ning vastavalt Päästeteenistuse direktori käskkirjale on koostatud nimekiri objektidest, millel viiakse tuleohutusülevaatust läbi vastavalt objekti tuleohutuslikele iseärasustele üks kord kahe, kolme või viie aasta jooksul. Olemasolevaid nimekirju korrigeeritakse üks kord aastas. Kontrollitavate

objektide nimekirjale tuginedes koostatakse aasta alguses inspektori tööplaan kuude lõikes.

Ärakasutamise võimalused: Arvestades planeeritavat operatiivkaartide koostamise süsteemi rakendamist Päästeteenistuses, tuleb inspektoritel tööplaanide koostamisel arvestada ka operatiivkaardi koostamise vajadusega objektide ajas ühtlaselt jaotuva koostamisega operatiivteenistuse osakonnale. Samuti, arvestades tulevikus komandopealikele osaliste järelevalvefunktsioonide üleandmist, tuleb ette näha kontrollitavate objektide määratlemine komandode väljasõidupiirkondade lõikes.

- **Töökorralduslikult on tagatud järelevalveinspektorite operatiivne väljasõit tulekahjukohale, selgitamaks tulekahjude tekkepõhjuseid tagamaks hilisema analüüsi**

Kirjeldus: Inspektorite operatiivne jõudmine tulekahjukohale on lahendatud läbi inspektorivalve süsteemi, kus kuus planeerimis- ja järelevalveosakonna töötajat nädalaste tsükklitega tagavad pideva kontakti häirekeskusega ning lähima järelevalveinspektori sündmuskohale suunamise või isikliku õnnetusele reageerimise. Õnnetuskohal käigu eesmärk on eeskätt sündmuse põhjuste vahetu analüüs ning vajalik selgitustöö edasiste õnnetuste vältimiseks.

Ärakasutamise võimalused: Järelevalveinspektori sündmuskohal käiku tuleb ära kasutada operatiivteenistuse osakonna ja järelevalveosakonna koostöö tõhustamiseks. Eeskätt tuleb edasist ennetustööd silmas pidada kahte objekti tuleohtuslikku aspekti – a) tule levikut soodustavate tegurite olemasolu (nt. tuleohtusnõuete eiramine) ning b) tulekustutus- ja päästemeeskondade tööd takistavate tegurite olemasolu (nt. objekti vesivarustuse puudulikkus).

- **Tulekahjude analüüsi tegemine iganädalastel osakonna koosolekutel ja järelduste rakendamine järelevalveinspektorite igapäevases töös**

Kirjeldus: Järelevalveosakonna üldkoosolekud toimuvad igal nädalal esmaspäeva hommikupoolikuti. Osakonna juhi läbiviidaval koosolekul osalevad kõik inspektorid ning muude teemade hulgas räägitakse nädala jooksul toimunud õnnetustest ja tehakse kokkuvõtteid nende analüüsi tulemustest.

Ärakasutamise võimalused: Edasise ennetustöö tõhustamiseks, ent ka olulise informatsiooni viimiseks operatiivteenistuse osakonnani on ka neil koosolekutel oluline analüüsida objektide tuleohtuslikke iseloomustusi tule leviku ning kustutustööde võimaldatuse seisukohast, kaasates seejuures koosoleku arutelule operatiivteenistuse osakonna väljaõppe spetsialisti, kelle ülesanneteks on korduvprobleemide teadvustamine meeskondadele väljaõppe käigus. Lisaks tuleb suuremate õnnetuste järel läbi viia koosolekuid, millel asjassepuutuvate järelevalvetöötajate ja operatiivteenistuse (TKPTJ, häirekeskus, meeskonnad) töötajate osavõtul analüüsitakse sündmuste põhjuseid ja likvideerimise iseärasusi, ammutades kogemusi järgmiste sarnaste juhtumite korral tegutsemiseks.

- **Tööülesannete täitmiseks on tagatud elementaarsed töötingimused ning materiaaltehniline baas**

Kirjeldus: Elementaarsete töötingimuste all on eeskätt silmas peetud tööruumide, personaalarvutite ning autode olemasolu tööülesannete täitmiseks.

Ärakasutamise võimalused: Olemasolevat töötingimuste taset on kindlasti vajalik säilitada, vajadusel tõsta. Aja nõuetega kaasaskäimiseks on eeskätt vajalik mõelda auto- ja arvutipargi regulaarsele uuendamisele. Tulevikus tuleb inspektorite töö mobiliseerimiseks ette näha ka töötajate järk-järguline varustamine sülearvutitega. Töökohtade loomisel ja säilitamisel tuleb ette näha keskusekesksuse säilitamist Rakveres ning inspektoritele vaid ajutise töötegemise võimaluste loomist tugikomandodesse.

- **Asutuse järelevalvetöötajate suutlikkus läbi viia erialast koolitust nii asutusesiseselt kui ka väljapoole asutust**

Kirjeldus: Hetkel omavad mitmed osakonna töötajad head kogemust ja oskust erialase väljaõppe läbiviimiseks, ammutades vastavaid oskusi Väike-Maarja Päästekooli õppetöös ning vabariiklikel erialastel seminaridel esinemisega.

Ärakasutamise võimalused: Suutlikkust tuleb ära kasutada operatiivteenistuse töötajate, komandopealike ja järelevalveinspektorite asutusesisesel väljaõppel. Väga oluliseks tuleb lugeda asutusesisesest ennetusalase koolituse sellist taset, milline võimaldaks ennetustöö tegemist väljaspool asutust kõigil asutuste töötajatel. Samuti on oluline seda ära kasutada asutusest väljaspool läbiviidaval ennetus- ja selgitustööl. Väga olulisena tuleb siinjuures ka näha tuleohutusnõuete alaste kursuste, konsultatsioonide ja selgitustöö läbiviimist maakonna ehitus- ja planeerimisalal töötavatele inimestele. Märkida tuleb ka uute töötajate võimaluste piires Väike-Maarja Päästekoolis tunniandjana rakendamine, milline parandab oluliselt töötaja teadlikkust vastavate õigusaktide valdkonnas ning pakub vajalikku esinemisalast kogemust.

- **Arenemas on koostöö operatiivteenistuse osakonnaga**

Kirjeldus: Eeskätt on arendavateks valdkondadeks tuleohutuse alaste pilootprojektide koostamine, operatiivkaartide koostamise süsteemi ellurakendamine ning ülemaakondliku tuletõrjevesivarustus võimaluste kaardistamine ja kontroll.

Ärakasutamise võimalused: Eeskätt tuleb ette näha juba käivitatud koostööpunktides töö efektiivistamist ning sündmustejärgse analüüsi alast koostööd. Samuti tuleb ette näha järelevalveinspektorite rakendamist tuletõrjevesivarustuse alase olukorra hindamisel ning fikseerimisel maakonnas.

- **Osakonna töötajate aktiivne kaasamine Päästeameti erialastesse töögruppidesse**

Kirjeldus: Hetkel on planeerimis- ja järelevalveosakonna juhataja kinnitatud Päästeameti Järelevalvekomisjoni koosseisu, mis tegeleb probleemküsimuste

lahendamise, keerukate ehitusprojektide läbivaatamise ja hindamise ning eksperthinnangute andmisega.

Ärakasutamise võimalused: Ette tuleb näha Päästeteenistuse toetust töötajate osalemiseks vastavates ülevabariiklikes töögruppides. Aktiivne osalemine tõstab järelevalvetöötajate teadlikkust ning osalemise jätkamine tagab asutuse töötajatele kõige värskematele arengutele lähedaloleku, milline kajastub ka osakonna töö kvaliteedis.

Nõrkused:

- **Järelevalveinspektorite kõrge töökoormus seoses kontrollitavate objektide arvu pideva kasvuga ning sellest tulenev selgitus- ja ennetustöö mahu vähesus ning järelkontrolli puudumine ettekirjutuste nõuete täitmise osas**

Kirjeldus: Hetkel on järelevalvetöötajate töökoormus keskmiselt 200 objekti inspektori kohta aastas. Optimaalseks, et tagada vajalik kvaliteet nii tuleohutusülevaatus, selgitustöö kui objekti järelkontrolli osas, tuleks lugeda 120 objekti inspektori kohta.

Kõrvaldamise võimalused: Põhimõttelisteks organisatsioonisisesteks töömahu ühtlasema jaotuse võimalusteks on kas järelevalveinspektorite hulga suurendamine või organisatsioonisiseste olemasolevate ressursside ärakasutamine, samuti IT-lahenduste leidmine järelevalveinspektorite töö kiirendamiseks dokumentidega, millest tulenevalt suureneb aeg põhitegevusega tegelemiseks. Organisatsioonisisese ressursina saab näha piirkonda hästi tundvaid tugikomandode pealikke. Teisest küljest on oluline siduda kontrollitavate objektide arv tuleohutusjärelvalve inspektorite arvuga, kus maksimaalseks koormuseks tuleb võtta 150 kontrollitavat objekti aastas.

- **Piirkonda ja selle ettevõtteid tundvate ning vastavaalast haridust omavate komandopealike mittekaasatus järelevalve- ja ennetustöösse**

Kirjeldus: Antud hetkel töötavad maakonnas tugikomandode väljasõidupiirkonnas ettevõtetelt info kogumisega ja nende tutvumiskäikude korraldamisega vastava piirkonna tugikomandode pealikud. Paralleelselt sellega toimub tuleohutusnõuete täitmise alane kontroll ka järelevalveinspektorite poolt.

Kõrvaldamise võimalused: Tugikomandode pealike tuleohutusjärelvalve alane koostöö järelevalveinspektoritega efektiivistab tuleohutusjärelvalve toiminguid, samas andes komandopealikele olulist komando väljasõidupiirkonda puuduvat informatsiooni. Samas on paremini tagatud ka asutuse sisekommunikatsioon planeerimis- ja järelevalve ning operatiivteenistuse osakonna vahel. Ühtlasi lihtsustab skeem asutuste juhtide suhtlust päästeasutusega, millega paraneb ka nende suhtumine tuleohutusalasesse töösse. Vältida tuleb siinjuures komandode pealikele liigsete ülesannete määramist, millised ei ole seotud nende töö põhiülesannetega ning tekiks pädevus- ning ajaprobleemid ülesannetega toimetulekuks. Komandopealiku ning järelevalveinspektorit tuleb näha partneritena piirkonna tuleohutuse alase olukorra parandamisel ning piirkonna kohta kogutava operatiivtaktikalise informatsiooni hankimisel.

- **Infotehnoloogia poolt pakutavate võimaluste vähene ärakasutamine järelevalvetöö tõhustamiseks**

Kirjeldus: Probleemidena võib välja tuua vähesed arvutialased teadmised. Praeguseni toimub ettekirjutuste vormistamine ning töö objektil paberil, mis suurendab tööks kuluvat aega ühe objekti kohta.

Kõrvaldamise võimalused: Tõhus abi järelevalveinspektori töö kiirendamisel on IT-lahenduste ärakasutamine. Lahenduste kasutamiseks tuleb ette näha kogu dokumentatsiooni digitaliseerimist ning järgmiste tööde arvutis tegemist:

- Haldusaktide koostamine;
- Statistika koostamine;
- Andmete kogumine ja administreerimine.

Ennetustöö efektiivistamine läbi IT-lahenduste saab toimuda ka läbi järgmise:

- Koostöö teiste päästeteenistuse osakondadega;
- Koostöö maakonna asutuste ja ettevõtetega (tuleohutuse alase informatsiooni saatmine e-posti teel määratletud sihtgruppidele);
- Koostöö omavalitsuste ja maavalitsusega;
- Koostöö Päästeametiga.

Ette tuleb näha osakonna töötajate IT-alase ettevalmistuse tõstmist.

- **Vananev isikkoosseis, millega kaasneb töömotivatsiooni langus**

Kirjeldus: Kolm tuleohutusjärelvalve inspektorit, mis moodustab inspektoritest 60%, on ületanud pensioniea.

Kõrvaldamise võimalused: Päästeteenistuses tuleb ette näha põlvkondade vahetust lähema kolme aasta jooksul. Tagamaks järelevalveteenistuse jätkusuutlikkus on oluline uute ja kogemustega töötajate koostöö minimaalselt ühe aasta jooksul enne töötajate töölt lahkumist. Seetõttu tuleb ette näha uute töötajate töölevõtmist enne kogemustega töötajate lahkumist. Uued töötajad peavad töö kvaliteedi tagamiseks vastama õigusaktides kehtestatud normidele erialase koolituse aspektist.

- **Vahetustega töötavate töötajate kaasamatus ennetustöösse**

Kirjeldus: Tuleohutusjärelvalve alal valitseb olukord, kus aktiivse kontrolliga on kaetud suuremad riskiobjektid ning töö tulemus on nähtav, kuna tulekahjude hulk neil objektidel on vähene. Suur hulk tulekahjusid ning neis toimuvaid hukkumisjuhte toimub aktiivse kontrolli alt väljas olevatel objektidel (nt. eluhooned).

Kõrvaldamise võimalused: Olukorra parandamiseks on vajalik aktiivne tuleohutuse alane selgitustöö ka nendel objektidel ja vastavale sihtrühmale. Praeguseni kasutamata ressursiks on siinjuures operatiivteenistuse osakonna töövahetustes töötavad meeskonnad. Et päästeteenistuse põhieesmärgiks on õnnetuste tekke ennetamine, tuleb ette näha selle ressursi kasutamist ennetustöö tegemisel sihtrühmadele, millisteni tuleohutusjärelvalve inspektorid oma igapäevase töö kõrvalt ei jõua. Siinjuures tuleb näha elanikkonna seas läbi

viidavat aktiivset selgitustööd kodudes ning tuleohutusosalaste ürituste läbiviimist kas iseseisvate üritustena või teiste ürituste raames. Eeltoodu nõuab ennetustöölase koolituse läbiviimist operatiivtöötajatele.

- **Koostöö taseme ebahühtlus kohalike omavalitsustega**

Kirjeldus: Valitseb olukord, kus päästeteenistusel on väga hea koostöö teatud omavalitsustega. Samas väiksemate, eriti maakonna piirialadel paiknevate, omavalitsustega ei ole koostöö alati kõige tõhusam.

Kõrvaldamise võimalused: Koostöö tõhustamiseks tuleb ette näha kontaktisikute ringi kujundamist omavalitsustes ning nendega regulaarsete ühiskoosolekute pidamist, tõstes sellega nende teadlikkust tuleohutuse alasest ennetustööst ning omavalitsuse ja päästeteenistuse koostööpunktidest ennetustöö tõhustamisel ning õigusaktidega määratud ülesannete täitmisel.

- **Osakonna juhtivtöötajate mittevastavus sätestatud haridusnõuetele (erialane kõrgharidus)**

Kirjeldus: Vastavalt Siseministri määrusele ning ametijuhendile nõutakse osakonna juhatajalt ning peainspektorilt kõrgharidust.

Kõrvaldamise võimalused: Tuleb ette näha planeerimis- ja järelevalveosakonna juhataja ning peainspektori SKA päästekolledži kaugõppe kursusele saatmist. Samas tuleb vältida nende samal kursusel õppimine tagamaks õppe- ja eksamisessioonide ajal vähemalt ühe juhtivtöötaja olemasolu maakonnas.

- **Tuleohutusosalase ennetuspoliitika puudumine, millest leiaks vastused küsimustele – kellele, kes, millal, mida ja kuidas**

Kirjeldus: Praegu läbiviidav tuleohutuse alane ennetustöö, milline ei ole õigusaktidega reguleeritud, toimub planeerimatult ja kaootiliselt ning ei ole tagatud tuleohutuse alase informatsiooni süsteemne sihtgruppideni jõudmine. Sihtgruppid on senimaani määratlemata, läbiviimise tihedus ja vorm on määratlemata ning sihtgruppideni jõudmise kanalid on loetlemata ja kasutamata.

Kõrvaldamise võimalused: Tuleohutusosalase ennetuspoliitika kujundamiseks tuleb moodustada vastav tööühik, mis oleks suhteliselt laiapõhjaline, tagamaks võrdselt nii päästeteenistuse, maakonna elanike ja tuleohutusosalases ennetustöös osalejate huvide esindatus ühtse eesmärgi nimel töötamisel.

- **Väärteomenetluse algatamise võimaluse puudumine õigusrikkumiste korral**

Kirjeldus: Väärteomenetluse seadustikust tulenevalt puudub maavalitsuse hallatava päästeasutuse tuleohutusjärelvalve inspektoril õigus väärtegude menetlemiseks tuleohutusnõuete rikkumise korral. Vastav õigus on ainult Päästeameti ametnikel.

Kõrvaldamise võimalused: Probleemi lahenduste võtmed jäävad Päästeteenistuse ulatusest välja ning olukord lahendatakse sise- ja justiitsministeeriumi koostöös.

Võimalused:

- Ehitustegevusega seotud koostöö arendamine kohalike omavalitsustega;
- Läbi projektide elanikkonnale selgitustöö teostamine turvalisuse tagamiseks.

Ohud:

- Haldusmenetluse rakendamine suurendab bürokraatiat ning nõuab järelvalveinspektoritelt rohkem paberitööd ja sellega kaasnevat ajakulu;
- Võimekate töötajate võimalik lahkumine erasektorisse.

3.2. Kriisireguleerimine

3.2.1. Valdkonnale täitmiseks pandud kohustused

- **Hädaolukorraks valmisoleku seaduste §16-st tulenevad kohustused:**

Maavalitsuse hallatav päästeasutus:

- 1) kogub, töötleb ja analüüsib hädaolukordadega seotud teavet ning teeb maavanemale ettepaneku hädaolukordade ennetamiseks ja lahendamiseks;
- 2) nõustab valla- ja linnavalitsust riskianalüüsi tegemisel ja kriisireguleerimisplaani koostamisel;
- 3) osaleb maakonna riskianalüüsi tegemisel;
- 4) osaleb maakonna kriisireguleerimisplaani koostamisel;
- 5) teeb maavanemale ettepaneku side- ja elanike teavitamise süsteemi väljaarendamiseks maakonnas;
- 6) nõustab valla- ja linnavalitsust kriisireguleerimisõppuse korraldamisel;
- 7) valmistab ette ja viib läbi maakonna kriisireguleerimisõppuse;
- 8) osaleb kriisireguleerimisalase koolituse läbiviimisel;
- 9) täidab muid maavanema antud kriisireguleerimisalaseid ülesandeid.

- **Kemikaaliseaduse §24-st tulenevad kohustused:**

(1) Järelevalet käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle teostavad:

- 1) päästeasutused – teabelehe, ohutusaruande ja hädaolukorra lahendamise plaanide osas.

- **Majandusministri 15. märtsi 1999.a. määrusest nr 15 “Ohtlike ettevõtete ohtlikkuse kategooriad, kemikaalide summaarse ohtlikkuse määra ja alammäära arvutamise juhend ning ohtliku kemikaali künniskogus ja käitlemise piirkogus suurõnnetuse ohuga ettevõttele”, punktist 7 tulenevad kohustused:**

7. Kontroll käesoleva juhendi täitmise üle

Järelevalet käesoleva juhendi täitmise üle teostavad vastavalt oma pädevusele Tehnilise Järelevalve Inspeksiooni ja Tööinspeksiooni inspektorid ning kohaliku päästeasutuse järelevalveinspektorid.

- **Siseministri 01. juuni 1999.a. määrusest nr 64 “Ohtlikus ettevõttes riskianalüüsi tegemise kord, õnnetuse ärahoidmise ja õnnetuse korral tegutsemise nõuded ning suurõnnetuse ohuga ettevõtte teabelehe, ohutusaruande ja hädaolukorra plaanide koostamise ja esitamise kord”, punktist 2 tulenevad kohustused:**

2. Ettevõtja, kellel on A-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõtte, koostab ja esitab asukohajärgsele päästeasutusele (edaspidi päästeasutus) teabelehe, ohutusaruande ja hädaolukorra plaani.

Ettevõtja, kellel on B-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõtte, koostab ja esitab päästeasutusele teabelehe, riskianalüüsi (punkti 8 alapunkt 3) ja hädaolukorra plaani.

Ettevõtjal, kellel on C-kategooria ohtlik ettevõtte, koostab ja esitab päästeasutusele teabelehe, riskianalüüsi (punkti 8 alapunkt 3) ja hädaolukorra plaani.

- **Muud kohustused**

1. Maakonna riskianalüüsi koostamine;
2. Maakonna kriisireguleerimisplaani koostamine.

3.2.2.Ülevaade valdkonnast ja selle sisemine struktuur

Valdkonnas tegeletakse maakonna riskianalüüsi, maakonna kriisireguleerimise plaani, omavalitsuste kriisireguleerimise plaanide ning ettevõtete, asutuste teabelehtede, hädaolukorra plaanide, riskianalüüside ja ohutusaruannetega.

Seda valdkonda reguleerivad põhiliselt Hädaolukorraks valmisoleku seadus ja Kemikaaliseadus. Esimene seadus sätestab riskianalüüsi tegemise maakonnas ja kohalikus omavalitsuses ning kriisireguleerimise plaanide, -meeskonna ja -komisjoni moodustamist samades haldusüksustes. Teine seadus ettevõtete ja asutuste riskianalüüsi, teabelehe, hädaolukorraplaani ja ohutusaruande osa. Ettevõtete ja asutuste riskianalüüsi on vaja maakonna riskianalüüsi, hädaolukorraplaanide ja kriisireguleerimisplaanide koostamiseks.

3.2.3.Valdkonna kliendid

Maavalitsus ja kohalikud omavalitsused on Päästeteenistuse koostööpartnerid maakonna riskianalüüsi ja kriisireguleerimisplaani koostamisel.

Päästeasutus teostab kontrolli asutuste ja ettevõtete ning füüsiliste isikute üle, kes käitlevad ohtlikke kemikaale koguses, mis ületab seaduses ja määrustes kehtestatud ohtliku kemikaali künniskoguse või ohtliku kemikaali ohtlikkuse alammäära.

3.2.4. Valdkonna personal

Planeerimis- ja järelevalve osakonna töötajad ning maavanem ja kohalike omavalitsuste juhid.

Planeerimis- ja järelevalve osakonnas töötab kaks inimest, kes tegelevad otseselt nende probleemide lahendamisega.

3.2.5. SWOT-ANALÜÜS

Tugevused:

- **Olemas on tööjõuressursid, kes peavad antud küsimustega tegelema**

Kirjeldus: Päästeteenistuse Planeerimis- ja järelevalveosakonnas on ette nähtud kaks ametikohta kriisireguleerimisvaldkonnaga tegelemiseks – need on kodanikukaitse pea- ja vanemspetsialist. Lisaks sellele on vastava-alased kohustused kemikaaliseadusest tulenevate nõuete täitmise kontrolliks tuleohutusjärelevalve inspektoritel.

Ärakasutamise võimalused: Olemasoleva kaadri baasil tuleb ette näha teiste päästeteenistuste kriisireguleerimise alaste kogemustest õppimist ning tugevamate külgede Lääne-Virumaal kasutamist. Arvestades antud valdkonna arenguid ja suhtelist selgusetust on arengutega kaasaskäimise vajalik erinevate koolitusvõimaluste ärakasutamine vabariigi siseselt. Koolitust tuleb lähiaastatel tõhustada ka järelevalveinspektoritele, kemikaaliseadusest tulenevate kohustuste kvaliteetsemaks täitmiseks. Vajalik on kodanikukaitse spetsialistide ja järelevalveinspektorite koostöö tõhustamine ning dubleerivate ülesannete minimeerimine. Arvestades viimaste aastate seadusmuudatusi tuleb struktuurimuudatuste käigus kaaluda kodanikukaitse spetsialistide ümbernimetamist kriisireguleerimise spetsialistideks ning osakonna ümbernimetamist tuleohutusjärelevalve ja kriisireguleerimise osakonnaks.

- **On koostatud maakonna riskianalüüsi tegemise kord**

Kirjeldus: Päästeteenistuses on loodud eeldused maakonna riskianalüüsi koostamiseks. Olemas on nii koostamise ülesannete jaotus kui ajakava ning maavanema korraldusega on määratud riskianalüüsi koostamise komisjon, milline koosneb Päästeteenistuse töötajatest ning maavalitsuse kontaktisikust. Samuti on lahendatud finantseerimisküsimused.

Ärakasutamise võimalused: Tuginedes olemasolevale ajakavale tuleb koostada maakonna riskianalüüs ning võtta see aluseks maakonna kriisireguleerimisplaani koostamiseks. Samuti peab riskianalüüs andma hinnanguid päästeteenistuse tehnika- ja reageerimispoliitika kujundamise vajadusele, kus oleks arvestatud riskianalüüsi tulemustega.

Nõrkused:

- **Puuduvad juhendmaterjalid ja meetodikad ettevõtetele ja asutustele riskianalüüsi teostamiseks**

Kirjeldus: Olemasolev seadusandlik baas küll kirjeldab riskianalüüsi teostamise vajadust ning määratleb ka eesmärgid, ent konkreetne juhend ettevõttes riskianalüüsi tegemiseks puudub.

Kõrvaldamise võimalused: Päästeteenistuse töötajate erialastele kogemustele tuginedes tuleb välja töötada lihtsustatud juhendmaterjal ettevõtetele riskianalüüsi tegemise hõlbustamiseks ning osutada igakülgset kaasabi aktiivsetele ettevõtetele seadustega pandud ülesannete täitmiseks.

- **Riiklikul tasandil puudub nägemus hädaolukorraks valmisoleku seadusest tulenevate ülesannete täitmisest**

Kirjeldus: Välja on küll töötatud maakonnas, linnas ja vallas riskianalüüsi tegemise kord, ent ühtne riiklik nägemus ning seda tutvustavad vajalikud väljaõppe programmid puuduvad. Eelnevast tulenevalt on ka erinevate päästeteenistuste nägemused ja suunad vastavas valdkonnas erinevad. Seetõttu on vastav selgitustöö riigiasutuste ja omavalitsuste juures nõrk ning arusaadav on nende vähenenud huvi valdkonna arendamise vastu.

Kõrvaldamise võimalused: Probleemi lahenduseks tuleb leida laiapõhjaline koostööasutuste ring päästeasutuste hulgas, milles kujundatud ühised seisukohad saaksid aluseks riskianalüüsi koostamisele maakonnas. Maakonnas tuleb läbi selgitustöö tekitada huvi turvalise keskkonna loomiseks ja selgitada riskianalüüsi teostamise vajadust ning koostöö vajadust riigiasutuste ja kohalike omavalitsustega. Omavalitsuste poolt tuleb paluda kontaktisikute määramist vastavas valdkonnas Päästeteenistusega suhtlemisel. Olemasolevatele kontaktisikutele tuleb ette näha pidev informatsioonivahetus ning koolituse läbiviimine Päästeameti ning Päästeteenistuse spetsialistide eestvedamisel. Siinjuures peab Päästeteenistus näitama initsiatiivi Päästeameti kriisireguleerimiskeskuse töötajate koolitusele kaasamiseks maakonnas ning ülevabariiklike koosolekute läbiviimiseks.

- **Läbi ei ole viidud kriisireguleerimise alaseid õppuseid**

Kirjeldus: Hädaolukorraks valmisoleku seaduse nõuetele tuginedes on vaja maakonnas regulaarselt korraldada kriisireguleerimise alaseid õppuseid. Senimaani ei ole antud nõuet Lääne-Virumaal täidetud. Seaduse täitmiseks on koostatud vastava õppuse korraldamise ajakava, milline näeb ette vastavateemalised loengud 2003.a. detsembris, staabiõppuse 2004.a. märtsis ja praktilise õppuse 2004.a. mais.

Kõrvaldamise võimalused: Planeeritud õppus tuleb ajagraafikut järgides läbi viia ning jätkata õppuste läbiviimist vastavalt seaduse nõuetele.

- **Nõrk ülevaade ohtlike objektide ohtude kohta**

Kirjeldus: Hetkel on põhiliseks probleemiks olukord, kus ettevõtete halvast suhtumisest ning kohalike omavalitsuste huvipuudusest tingituna ei laeku päästeteenistusele nõuetekohaseid teabelehti. Hetkel on vastava alane ülevaade olemas vaid 15% kohta ettevõtete kogumahust.

Kõrvaldamise võimalused: Ettevõtetega suhtlemisel tuleb kasutada partnerlusel põhinevat tööstiili ning töökorralduslikult muuta teabelehe edastamine ettevõttele võimalikult lihtsaks. Ettevõtetele pakkuda võimalust teabelehe andmete kooskõlastamiseks e-posti vahendusel. Kohtuda tuleb kohalike omavalitsuste esindajatega rõhutamaks nende territooriumil tegutsevate ettevõtete reaalse tegevuse teadvustamise vajadust. Teabelehtede järjekindlal mitte-esitamisel tuleb ette näha õigusaktidest tulenevate sanktsioonide rakendamist. Teabelehel olevat informatsiooni tuleb kasutada ka operatiivkaartide kvaliteedi tõstmiseks.

- **Puudub koostöö riikliku tehnilise järelevalve inspeksiooniga**

Kirjeldus: Inspeksiooni piirkondlik keskus paikneb Jõhvis ning tema põhiülesandeks on kemikaaliseadusest tulenevate õigusaktide täitmise järelevalve ning vajadusel sanktsioonide rakendamine.

Kõrvaldamise võimalused: Tulevikus on vajalik regulaarsete ühiste nõupidamiste sisseviimine, pidev informatsioonivahetus ohtlike objektide kohta ning vajadusel ühised objektide külastused, kaasates nendesse teatud juhtudel ka operatiivteenistuse osakond. Tehnilise järelevalve inspeksioonilt saadud informatsiooni tuleb kasutada ka operatiivkaartidel.

Ohud:

- Riigiasutustel ja kohalikel omavalitsustel puudub riskianalüüsi koostamiseks ja vajalike toimingute läbi viimiseks koostöö tekkimise huvi.

3.3.Häirekorraldus ja side

3.3.1.Valdkonnale täitmiseks pandud kohustused

- **Päästeseaduse §11-st tulenevad kohustused:**

(2) Riigi päästeasutuse häirekeskus (edaspidi *häirekeskus*) võtab saabunud õnnetusteaded vastu, saadab sündmuskohale tulekustutus- ja päästemeeskonnad ja kiirabibrigaadid ning korraldab operatiivsidet ja infotöötlust.

(3) Häirekeskus informeerib õnnetusteadetest politsei korrapidamisteenistust ja Päästeametit siseministri poolt kehtestatud korras.

- **Vabariigi Valitsuse 23. jaanuari 2002. a määrusest nr 40 “Nõuded riigi päästeasutuse häirekeskustele” tulenevad kohustused:**

§ 1. Häirekeskuse ülesanded

Häirekeskuse ülesanded on:

- 1) õnnetusteadete vastuvõtmine, töötlemine, dokumenteerimine, salvestamine ja säilitamine;
- 2) õnnetusteadete kohta esmase informatsiooni (sündmuse liik, koht ja ulatus) vastuvõtmine ühe minuti jooksul ja kohene edastamine vastavatele teenistustele, kelle ülesandeks on antud probleemide lahendamine (edaspidi *operatiivteenistused*);
- 3) teeninduspiirkonna tulekustutus- ja päästemeeskonna, kiirabibrigaadi, vajaliku tehnika ja päästespetsialistide lähetamine sündmuskohale vastavalt häirekeskusele esitatud väljasõiduplaanidele, tegevuskavadele, koostööplaanidele ja koostöölepingutele;
- 4) tulekustutus- ja päästetööde juhi operatiivalaste korralduste täitmine ja dokumenteerimine;
- 5) õnnetusteadete edastamine ametitele ja juriidilistele isikutele vastavalt operatiivteenistustega kokkulepitud teavitamise korrale;
- 6) sündmuskohalt saabuva teabe vastuvõtmine, töötlemine, dokumenteerimine, salvestamine ja säilitamine;
- 7) vajaliku teabe edastamine sündmuskohale;
- 8) tööks vajalike andmete uuendamine, täiendamine, kasutusele võtmine ja hoidmine ning koostöö vastavate andmekogude pidajatega;
- 9) teeninduspiirkonna tulekustutus- ja päästemeeskondade ning kiirabibrigaadide isikkoosseisu, tehnilise valmisoleku ja asukoha kohta informatsiooni vastuvõtmine, töötlemine, dokumenteerimine ja salvestamine;
- 10) sündmuse andmete väljastamine vastavalt õigusaktides sätestatud korrale;
- 11) maakonna või kohaliku omavalitsuse kriisikomisjoni esimehe teavitamine suurõnnetustest ja tema korraldusel kriisikomisjoni kokkukutsumine ning komisjonile operatiivse teabe andmine.

§ 13. Nõuded raadiosidele

(1) Häirekeskuse raadioside peab võimaldama:

- 1) teabevahetuse teenindatava piirkonna ulatuses;
- 2) päästekorraldaja töökohal raadioside pidamise võimaluse;
- 3) audioväljundi valjuhääldisse ja kõrvaklappidesse;
- 4) katkematu energiavarustuse tagamise raadiosidevahenditele;
- 5) teabevahetuse kõikides vajaminevates raadiosidevõrkudes, sh operatiivraadiosidevõrgus.

(2) Teiste asutustega raadioside pidamise kord sätestatakse koostöölepingutega.

§ 14. Alarmerimissüsteemid

Alarmerimissüsteem peab tagama väljasõidukorralduse andmise tulekustutus- ja päästemeeskondadele ning kiirabibrigaadidele.

- **Siseministri 6. novembri 2000. a määrusest nr 66 “Tulekustutus- ja päästemeeskondade sündmuskohale väljasõitude ja sündmuste arvestuse kord” tulenevad kohustused:**

§2. Sündmuskohale väljasõidu kohta koostatakse ja registreeritakse häirekeskuses «Tulekustutus- ja päästemeeskondade sündmuskohale väljasõitude arvestuskaart» (edaspidi *arvestuskaart*) ning vastavad andmed salvestatakse dispetšerinfosüsteemi andmebaasi.

§4. Häirekeskus edastab andmed oma teeninduspiirkonnas kuu jooksul toimunud sündmuste kohta Päästeameti Informaatikabüroole iga järgneva kuu esimese viie tööpäeva jooksul.

§6. Andmete säilitusaeg häirekeskuses on viis aastat.

§22. Häirekeskus edastab Päästeameti juhtimiskeskusele kohe operatiivinformatsiooni tulekahjude korral:

- 1) mis leidsid aset massiürituste ajal;
- 2) välisriikide saatkondades, konsulaatides või muudes neile kuuluvates hoonetes;
- 3) laevadel, sadamates, lennukites, lennujaamades, rongides ja rongijaamades;
- 4) tuleohtlikul perioodil metsades ja rabades, kui tule levikut ei ole võimalik peatada või põlemise pindala on suurem kui 5 ha;
- 5) kogunemishoonetes (teatrid, kultuurimajad, õppe- ja muud lasteasutused, staadionid, kauplused jne);
- 6) ravi, hooldus ja kinnipidamisasutustes;
- 7) riigi ja kohaliku omavalitsuse asutustes, tele- ja raadiokeskustes, elektrijaamades ja teistel tähtsatel objektidel;
- 8) mille tagajärjel hukkus või sai vigastada inimene (sh päästeasutuse töötaja).

§23. Häirekeskus edastab Päästeameti juhtimiskeskusele kohe operatiivinformatsiooni järgmiste erakorraliste sündmuste korral:

- 1) avariid, mis põhjustasid hoonete või rajatiste purustusi;
- 2) pommiteated, -ähvardused ja -plahvatused;
- 3) avariid ohtlike ainetega (õlireostus, radioaktiivne kiirgus, mürk- ja plahvatusohtlike ainete laialivalgumine);

- 4) rongi-, laeva- või lennuõnnetused;
- 5) suured liiklusõnnetused;
- 6) loodusõnnetused;
- 7) õnnetused päästeteenistuse transportvahenditega ja töötajatega;
- 8) õnnetused välismaalastega (sh traumad ja surmajuhtumid);
- 9) inimeste kadumine.

- **Vabariigi Valitsuse 23. jaanuari 2002. a määrusest nr 44 “Kiirabi, haiglate ning pääste- ja politseiasutuste kiirabialase koostöö kord” tulenevad kohustused:**

§ 4. Õnnetusteadete töötlemine

- (1) Õnnetusteate võtab häirekeskuses vastu päästekorraldaja, kes töötleb õnnetusteate ise või suunab ebaselge probleemiga meditsiinilist abi taotleva õnnetusteate edasiseks töötlemiseks valvearstile või meditsiinilise haridusega päästekorraldajale.
- (2) Vajaduse korral vormistab päästekorraldaja või valvearst õnnetusteate alusel väljakutse, otsustab väljakutse prioriteedi vastavalt §-le 5 ning annab kiirabibrigaadile väljasõidukorralduse.
- (3) Õnnetusteate vastuvõtmisel avatakse häirekeskuses õnnetusteate andmekaart, millele märgitakse kõne vastuvõtmise aeg, isikuandmed abivajaja ning õnnetusteate edastaja kohta, juhtumi lühikirjeldus, väljakutse prioriteet vastavalt §-le 5 ja sündmuskoha asukoht.

- **Vabariigi Valitsuse 20. mai 2002. a määrusest nr 166 “Hädaolukorrast teavitamise kord ja nõuded edastatavale teabele” tulenevad kohustused:**

§ 8. Teabevahetuse asutuste ülesanded hädaolukorrast teavitamisel

- (1) Häirekeskus teavitab hädaolukorrast:
 - 1) reageerimiskohustuslikke teenistusi;
 - 2) valla- või linnavalitsuse ja maakonna kriisikomisjoni esimeest ning vastavalt komisjoni esimehe korraldustele kriisikomisjoni liikmeid;
 - 3) Päästeameti Juhtimiskeskust.

- **Riigilõivuseadus § 189¹³ ja lisa 4**

Muud kohustused:

1. Statistika kogumine ja analüüsi teostamine.

3.3.2. Ülevaade valdkonnast ja selle sisemine struktuur

Operatiivteenistuse osakonna üheks struktuuri allüksuseks on häirekeskus, mille peamiseks tööülesanneteks on õnnetusteadete vastu võtmine, tulekustutus- ja päästemeeskondade ja kiirabibrigaadide sündmuskohale saatmine ning operatiivside ja infotöötluste korraldamine.

Häirekeskuse töökorraldus on tagatud läbi nelja ööpäevaringse valvevahetuse, mis toimib põhimõttel üks ööpäev tööl, kolm ööpäeva vaba. Vahetuses on korraga 2 päästekorraldajat.

Päästeteenistuse häirekeskuses on üleminekueelne periood, mis 2004 aastal lõppeb Päästeteenistuse häirekeskuse üleminemisega Ida-Eesti Häirekeskusesse – Jõhvi. Koostöös Ida-Virumaa Päästeteenistuse ja Ida-Eesti Häirekeskusega tegeletakse töökorralduse ja dokumentatsiooni ühtlustamisega.

3.3.3.Valdkonna kliendid

Häirekorralduse otsesteks klientideks on õnnetustesse sattunud inimesed. Samuti tuleb klientideks lugeda tulekustutus- ja päästemeeskondi ja kiirabibrigaade ning teisi teenistusi ja asutusi kellega häirekeskus on kohustatud tööülesannete täitmisel suhtlema.

Side valdkonna klientideks on tulekustutus- ja päästemeeskonnad ning kiirabibrigaadid kellega häirekeskus suhtleb nii raadioside kui telefoniside kaudu. Telefoniside osas on klientideks kogu Päästeteenistuse personal.

3.3.4.Valdkonna personal

Häirekorralduse ja sidega tegelev personal paigutub struktuuris operatiivteenistuse osakonna allstruktuuris osakonda – häirekeskusesse.

Häirekeskuse koosseis (13 töötajat):

- Häirekeskuse juhataja 1
- Juhtivspetsialist 1
- Spetsialist 1
- Vanempäästekorraldaja 2
- Päästekorraldaja 8

Häirekeskuse juhataja vastutab häirekeskuse tõrgeteta töö eest. Häirekeskuse juhtivspetsialist tegeleb maakonna raadiosidega ja spetsialisti tööülesanneteks on telefoniside ja andmetöötlus ning häirekeskuse kutsetöötlusprogrammi administreerimine. Vanempäästekorraldaja funktsioon on igapäevaste tööülesannete täitmine ning puhkuste, haiguste, komanderingute jms ajal päästekorraldajate asendamine. Päästekorraldajate peamisteks tööülesanneteks on õnnetusteadete töötlemine, vajalike jõudude välja saatmine ja õnnetustest teavitamine vastavalt kehtestatud korrale.

3.3.5.SWOT-ANALÜÜS

Tugevused:

- **Hästi toimiv raadiosidesüsteem**

Kirjeldus: Päästeteenistuse raadiosidesüsteem põhineb kahel lainealal. 2m laineala, millel töötab Häirekeskus, statsionaarsed ja käsiraadiojaamad meeskonna

vanema tasandini ning samal lainealal toimub ka koostöö teiste asutustega (kiirabi, politsei, elektrivõrk, piirivalve jm). 70cm laineala käsiraadiojaamad on ette nähtud ametkonnasiseseks sündmuskoha sideks ning neid kasutavad meeskonna vanemad ja tuletõrjujad-päästjad.

Päästeteenistuse raadioside ülemaakondliku leviku tagab repiiterite võrk, mis paiknevad asukohaga Rakveres, Tapal, Kundas, Sagadis ja Simunas. Kõik repiiterid on varustatud varutoitega, mis tagab nende töö ka voolukatkestuste ajal. Pikemate voolurikete korral on vajalik repiiter varustada generaatoritoitega. Repiiteriga on tagatud raadioside kvaliteet üle maakonna, vaid üksikuid pinnareljeefist tekkivaid probleeme võib täheldada linnades ja maakonna kirde ja kagunurgas.

Ärakasutamise võimalused: Eesmärgiks tuleb võtta raadiosidesüsteemi kvaliteedi tagamine praegusel tasemel. Parandamiste võimalustena tuleb eeskätt näha repiiteri antennide kõrguse tõstmist ning raadiojaamade reservi loomist, milline peaks ideaalis moodustama 10% raadiojaamade kogumahust tagamaks kvaliteetne teenindus ning asendusraadiojaamade olemasolu nii rikete kui õnnetustest tulenevate suurendatud raadiojaamade hulga vajaduse korral. Repiiterite kõrguse muutmisel tuleb kaaluda järgmisi võimalusi:

- Simuna repiiteri antenni viimine Simuna tugikomando voolikutorni katusele või Roela metsavaatlustorni;
- Sagadi repiiteri viimine Võsu hotelli katusele;
- Kunda repiiteri viimine piirivalvekordoni masti;
- Tapa repiiteri viimine ehitatava depoohoone katusele või Moe piiritustehase katusele.

Enne Päästeteenistuse häirekeskuse üleminekut regionaalsesse Ida-Eesti häirekeskusesse tuleb Päästeameti tellimisel ja Sideameti läbiviimisel teostada ka vajalikud mõõtmised olemasoleva raadiosidesüsteemi jätkamise tehniliste võimaluste kaalumiseks. Eesmärgiks tuleb võtta jätkamine praeguse raadiosidesüsteemiga kuni ühtse üleriigilise operatiivteenistuse sidesüsteemi loomiseni.

- **OP teenistuse ja HK vaheline koostöö on hea**

Kirjeldus: Praegusel hetkel on hea koostöö tingitud ühiste ametiruumide kasutamisest Häirekeskuse ja operatiivteenistuse juhtivkoosseisu vahel, kus puuduvad sisekommunikatsioonilised tõrked informatsiooni vahetamisel. Positiivseks tuleb ka lugeda 2002.a. muudatust asutuse struktuuris, kus Häirekeskus viidi allstruktuurüksusena operatiivteenistuse osakonna koosseisu. Samuti viiakse üks kord aastas Häirekeskuse töötajate poolt läbi raadiosidealane koolitus raadiojaamade igapäevastele kasutajatele (kesk- ja tugikomandode valverühmade liikmed ning operatiivkorradajad).

Ärakasutamise võimalused: Tuleb tagada praeguse olukorra jätkumine, kus Häirekeskuse töötajate ja operatiivteenistuse töötajate vahel puuduvad organisatsioonilised tõkked info vahetamisel, seda nii ametiruumide paigutuselt kui asutuse struktuuriliselt. Veelgi tuleb suurendada isikkoosseisu informeeritust raadioside alal vaadates läbi raadiosideteemalise õppepäeva tunnikava ning

suurendades selles raadiosidevahendite igapäevasele kasutamisele ning sidekeelele suunatud tundide mahtu.

- **Päästekorraldajad tunnevad maakonda ja teenistust**

Kirjeldus: Päästeteenistuse häirekeskuse töötajad on pikaajase staaži, hea koolituse ning kogemustega päästekorraldajad, kes tunnevad hästi nii maakondlikke iseärasusi kui päästeteenistuse töökorraldust.

Ärakasutamise võimalused: Toetada kõikide vahenditega olemasolevate päästekorraldajate töötamise jätkamist ning vältida ebakindluse teket kuni Häirekeskuse üleviimiseni regionaalsesse Häirekeskusesse Jõhvis. Selleks rakendatavate meetmetena tuleb ette näha:

- Üleminekuprotsessi maksimaalse avatuse tagamine;
- Töö tavarutiini säilitamine;
- Regionaalses Häirekeskuse töötamise võimaluste tutvustamine;
- Motivaatorite leidmine töötajate töötamiseks kuni vahetu üleviimiseni;
- Häirekeskuse töötajate maksimaalne rakendamine Päästeteenistuses ülemineku järel.

- **Meditsiini haridusega inimesed**

Kirjeldus: Kõigis valvevahetustes on tagatud vähemalt ühe meditsiiniharidusega töötaja töö ööpäevaringselt, millega tagatakse meditsiinikutsete töötlemise kõrge kvaliteet.

Ärakasutamise võimalused: Töögraafikute koostamisega tagada olemasoleva olukorra säilitamine.

- **Kõikidele abipalvetele vastamine läbi reageerimise või konsultatsiooni**

Kirjeldus: Mitte ükski 112 numbril helistaja ei jää vajaliku abita. Õnnetuste korral, millised jäävad päästeteenistuse tegevuspädevusse reageeritakse jõududega ning muudel juhtudel suunatakse kõne edasi vajalikule instantsile. Konsultatsiooni vajaduse korral on päästekorraldajad selleks suutelised.

Ärakasutamise võimalused: Päästekorraldajate teadmiste taset hoida ning tõsta seadusandlike aktide ja asutuste kohustuste osas ning viia läbi regulaarset väljaõpet tõenäolistele konsultatsioonidele vastamise suutlikkuse tõstmiseks (nt. kevadel lõkked, jõuludel ilutulestik jms.). Hoolitseda vajaliku taseme hoidmise eest ka Häirekeskuse üleviimisel regionaalsesse Häirekeskusesse.

Nõrkused:

- **Häirekeskuse ülemineku eelne periood ja Ida-Eesti Häirekeskuse päästekorraldajate vähesed teadmised Lääne-Viru maakonnast ning teenistuslikust töökorraldusest**

Kirjeldus: Üleminekueelne periood tekitab ebakindlust töötajates ning võib viia töötajate lahkumiseni ning töö kvaliteedi languseni ülemineku eelses olukorras.

Ida-Eesti regionaalse Häirekeskuse töötajatel seevastu puuduvad detailsed teadmised maakonnast ning asutuse töökorraldusest.

Kõrvaldamise võimalused: Häirekeskuse töö kvaliteedi tagamiseks Ida-Eesti Häirekeskuses tuleb Häirekeskuste vahel lahendada järgnevad probleemid:

- Päästekorraldajate koolitus;
- Lääne-Virumaa häirekeskuse päästekorraldajate tööleasumise tingimused Jõhvis;
- Sidepidamise kord ja kutsungid;
- Raadioside kontroll ja operatiivarvestuse saamine;
- Operatiivinfo edastamine;
- HK tehniline töökorralduslik pool;
- Andmebaaside ühendamine;
- Alarmeerimissüsteem paigaldamine ja rakendamine.

Häirekeskuse töö kvaliteedi tagamiseks Ida-Eesti Häirekeskuses tuleb operatiivteenistuste vahel lahendada järgnevad probleemid:

- Valveteenistuste töökorralduse juhendite ühtlustamine (osaliselt);
- Ühine väljasõiduplaan;
- Sidepidamise kord ja kutsungid;
- Raadioside kontroll ja operatiivarvestuse andmine;
- Teenistuse sisene operatiivinfo saamine;
- Väljasõidukorraldus.

Ida-Eesti regionaalse Häirekeskuse päästekorraldajate informeerituse tõstmiseks nähakse ette:

- Tutvumisvisiite Lääne-Virumaa päästeteenistuse komandodesse ning operatiivteenistusse (juhtkond ning operatiivkorrapidajad);
- Operatiivteenistuse visiite Ida-Eesti häirekeskusesse;
- Lääne-Virumaa päästeteenistuse töökorralduse alast koolitust regionaalse häirekeskuse töötajatele.

- **Väikesed investeeringud Häirekeskusesse**

Kirjeldus: Investeeringud Häirekeskusesse on püsinud madalad vähese rahalise ressursi ning ebakindla tuleviku tõttu. Seetõttu ei vasta Päästeteenistuse Häirekeskus vabariigi valitsuse poolt kehtestatud ehituslikele nõuetele. Investeeringud töötajate koolitusse ning sidesüsteemide arendamisse on olnud rahuldavad.

Kõrvaldamise võimalused: Arvestades Häirekeskuste peatset liitumist ei tule ette näha investeeringute mahu tõusu Häirekeskuse ehitusliku poole nõuetega vastavusse viimiseks. Endiselt tuleb aga jätkata investeeringuid töötingimuste säilitamiseks ning töötajate kvalifikatsiooni hoidmiseks ning parandamiseks, samuti sidesüsteemide arendamiseks.

- **Kvaliteetsete sideühenduste ja ühtlustatud sidekeele puudus teiste teenistustega**

Kirjeldus: Hetkel on probleemiks sideühenduste kvaliteet naaberpäästeteenistustega ning sidekeele ühtlustamatus nii teiste päästeteenistuse kui koostööasutustega maakonnas. Samuti tuleb nõrkuseks lugeda ka side salastamatus ning lihtne pealtkuulatavus.

Kõrvaldamise võimalused: Lääne-Virumaa Päästeteenistus seisab hea ülevabariiklikule ühtsele sidekeelele ülemineku meetmete rakendamiseks. Samuti peetakse vajalikuks sidepidamise küsimuste rõhutamist koostööasutustega peetavate koosolekute korraldamisel. Salajase iseloomuga teadete edastamiseks nähakse ette mobiiltelefoni teel suhtlemist.

Võimalused:

- Arendada suhteid Ida-Virumaa PT ja Ida-Eesti HK-ga;
- OPIS-i rakendumisega lihtsustub statistika ja analüüsi tegemine;
- Rakendada KPTJ abi süsteem Lääne-Virumaal;
- Kaasata I-V PT ressursse L-V õnnetuste likvideerimisele;
- Kogu väljasõidukorralduste süsteemi kaasajastamine;
- Staatuspaneelide kasutuselevõtt.

Ohud:

- Häirekeskuste ühendamisega kaasnev elanike teenindamise kvaliteedi langus:
 - HK üleminekuga kaugeneb häirekeskus teenistusest;
 - Raadiosidesüsteemide mittedobimine;
 - Üleminekuga kannatab kutsetöötlus (keeleprobleem, maakonna tundmine);
 - Pinged Päästeteenistuse ja Ida-Eesti Häirekeskuse vahel;
 - Info liikumine teenistuse ja häirekeskuse vahel muutub aeglasemaks;
 - Kaob toimiv raadiosidesüsteem;
 - Häirekeskuse üleminekuga väheneb Päästeteenistuse eelarve;
 - Häirekeskuse töötajate teadmatus uue töö osas ning motivatsiooni vähenemine;
 - Enne Häirekeskuste ühinemist lahkuvad päästekorraldajad töölt;
 - Päästeteenistuse töökorralduse ülekantamatus Ida-Eesti Häirekeskusesse.

3.4. Tulekustutus- ja päästetööd

3.4.1. Valdkonnale täitmiseks pandud kohustused

- **Päästeseadus**

Reguleerib tuletõrje- ja päästetööde üldist korraldust, määrab riigi päästeasutused, sätestab Siseministeriumi, Päästeameti ja maavanema pädevuse päästevaldkonnas, defineerib mõiste tulekustutus- ja päästetööde juht ning määratleb tema õigused sündmuskohal. Samuti määrab riikliku tuleohutusjärelvalve asutused, riikliku tuleohutusjärelvalve ülesanded ja ametnikud, nende õigused ja kohustused ning riikliku tuleohutusjärelvalve toimingud. Veel väärivad märkimist tuletõrje- ja päästetöötajate mõiste defineerimine, tuletõrje- ja päästetöötajate tervisenõuete delegatsiooniotsuste, tuletõrje- ja päästetöötajate atesteerimise ja koolituse reguleerimine ning tuletõrje- ja päästetöötajate sotsiaalsed tagatised ja kindlustamine.

- **Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2000. a määrus nr 456, "Riigi päästeasutuste struktuurile, varustatusele, dokumentatsioonile ja töökorraldusele esitatavad nõuded"**

Nõudeid kohaldatakse maavalitsuste hallatavatele päästeasutustele ja kohalikele omavalitsustele, kes on sõlminud maavanemaga tuletõrje- ja päästetööde tegemise lepingu ning Päästeametile ja sõjaväestatud päästeüksustele tulekustutus- ja päästetöid tegevate üksuste töö korraldamiseks.

- **Siseministri 23. veebruari 2000. a määrus nr 4, "Tulekustutus- ja päästetööde üldeeskiri"**

Eeskiri on täitmiseks riigi päästeasutustele ning kohaliku omavalitsuse päästeasutustele, ettevõtjale ja mittetulundusühingule, kes on sõlminud maavanemaga tulekustutus- ja päästetööde tegemise lepingu.

- **Siseministri 5. detsembri 2001. a määrus nr 94, "Päästeasutuste tulekustutus- ja päästemeeskondade valveteenistuse korraldusele esitatavad nõuded"**

Nõuded on aluseks riigi ja kohaliku omavalitsuse päästeasutuse tulekustutus- ja päästemeeskondade valveteenistuse korraldamiseks.

3.4.2. Ülevaade valdkonnast ja selle sisemine struktuur

Päästeteenistuse juhtivaks struktuurüksuseks tulekustutus- ja päästetööde valdkonnas (inimeste ja vara päästmiseks ning keskkonna kaitseks tehtavad tööd tulekahjude, loodusõnnetuste, katastroofide, avariide, plahvatuste, liiklusõnnetuste ja muude õnnetuste korral, samuti õnnetustega kaasnevate ohtude likvideerimiseks tehtavad

tööd) on operatiivteenistuse osakond. Tulekustutus- ja päästetööde tegemine on ülemaakondlikult tagatud läbi nelja ööpäevaringse valvevahetuse häirekeskuses ning kesk- ja tugikomandodes. Asutuseväliselt teevad tulekustutus- ja päästetöid maakonnas veel ka abikomandod (5). Ööpäevaringises korrapidamisteenistuses viibib Rakvere keskkomandos baseeruv operatiivteenistuse osakonna operatiivkorrapidaja, kelle töövahetus toimub samuti põhimõttel üks ööpäev tööl, kolm ööpäeva vaba. Tagamaks suurõnnetuste juhtimine ning päästeteenistuse juhtkonna poolne kontroll maakonna territooriumil toimuvate õnnetuste üle on moodustatud juhtkonnavalveteenistus, kus nädalaste valvevahetustega osalevad päästeteenistuse direktor, direktori asetäitja ning operatiivteenistuse osakonna peaspetsialist.

3.4.3.Valdkonna kliendid

Tulekustutus- ja päästetööde valdkonna klientideks on põhiliselt Lääne-Virumaa territooriumil õnnetustesse sattunud inimesed. Samuti reageerib päästeteenistus sündmustele, millised ohustavad teisi elusolendeid ning inimeste vara või keskkonda. Vastavalt vajadusele reageeritakse ka maakonna piiridest väljapoole jäävatele sündmustele.

3.4.4.Valdkonna personal

Tulekustutus- ja päästetöödest otseselt osavõttev päästeteenistuse personal paigutub struktuuris operatiivteenistuse osakonda või selle allstruktuurüksustesse – komandodesse. Vastavalt asutuse struktuurile on operatiivteenistuse osakonna ning komandode koosseisud järgmised:

- Operatiivteenistus 11
- Rakvere keskkomando 53
- Tapa tugikomando 28
- Kunda tugikomando 22
- Väike-Maarja tugikomando 23
- Võsu tugikomando 25
- Simuna tugikomando 21

3.4.5.SWOT-ANALÜÜS

Tugevused:

- **Komandode paigutus vastavalt riskidele ja asustusüksustele**

Kirjeldus: Päästeteenistuse komandod Lääne-Virumaal paigutuvad riske ja asustusüksusi järgivalt Rakveres, Tapal, Kundas, Väike-Maarjas, Võsul ja Simunas. Olemasolevate komandode baasil on pea kogu maakonnas tagatud Vabariigi Valitsuse määruses kehtestatud nõuded asustusüksuste ja lähima komando vahekauguse osas. Ainukese asustusüksusena jääb katvusalt välja Tudu.

Ärakasutamise võimalused: Olemasolevate komandode tehniline varustatus tuleb vastavusse viia väljasõidupiirkonna riskide iseärasustega. Siinjuures tuleb komandode arendamisel ette näha järgnevaid arenguprioriteete:

- Rakvere keskkomando - Ohtlikud ained
- Tapa tugikomando - Ohtlikud ained, liiklusõnnetused
- Kunda tugikomando - Liiklusõnnetused, pinnapääste
- Väike-Maarja tugikomando - Tulekustutustööd
- Võsu tugikomando - Pinnapääste
- Simuna tugikomando - Metsa- ja maastikutulekahjud

Kõikide komandode ühiseks arengusuunaks on paakautode ning kõrgendatud läbivusega reservpõhiautode olemasolu komandos. Paakautode hangetel lähtutakse prioriteedi järjestusest Väike-Maarja, Kunda, Võsu, Simuna.

Tudu alevikule päästeteenuse pakkumise tagamiseks tuleb astuda samme Roela abikomando arendamiseks koostöös Vinni vallaga ning kaaluda kaugemas tulevikus võimalust Simuna tugikomando üleviimiseks Roelasse või Rakvere keskkomando eraldipaikneva meeskonna loomist piirkonnas.

- **Komandode ehituslik seisukord (Tapa, Väike-Maarja, Võsu, Simuna)**

Kirjeldus: Mainitud tugikomandode ehituslik olukord on eesti kaasaja tingimusi arvestades rahuldav. Tapa ja Võsu komandod on valminud uusehitistena.

Ärakasutamise võimalused: Komandode head ehituslikku seisukorda on vaja pidevalt tasemel hoida saavutamaks kulude planeerimise võimalus (ei teki ootamatuid remondivajadusi), ehituselt, remondilt ja halduskuludelt vabanevate summade suunamiseks varustuse ostmisele jne. Samuti tagab hea ehituslik olukord asutuse prestiiži ning sellevõrra parema kvaliteediga tööjõu kaasamise võimaluse. Vähetähtsaks ei saa lugeda ka headest hooldustingimustest tulenevat päästevarustuse pikaealisust ja töökindlust ekstreemsetes tingimustes.

- **Õnnetuste piirkondliku jaotuse kohta olemasolev mitmeaastane statistika**

Kirjeldus: Usaldusväärne sündmuste statistika pärineb päästeteenistuses 1994-st aastast ning 1999-st aastast koostatud kaartide alusel on võimalik visuaalselt jälgida ka sündmuste dünaamikat tulekahjude ja liiklusõnnetuste lõikes piirkonniti.

Ärakasutamise võimalused: Olemasolevat dünaamika jälgimist tuleb jätkata ning laiendada seda eeskätt tulekahjudele koos põhjustega. Sellise jälgitavuse alusel tuleb ette näha tuleohutusala ennetustöö planeerimist vastavalt õnnetuste põhjuste kumuleerumisele teatud piirkondades.

- **Ennetava ressursi sündmuskohale saatmise poliitika**

Kirjeldus: Päästeteenistuses on juurdunud tava kõrgendatud jõudude hulga sündmuskohale saatmiseks. Sellega tagatakse vähemarenenud õnnetustele kiirem vahelesekummine ning suurte õnnetuste kiirem vajalike jõududega likvideerimise alustamine. Eeltooduga on tagatud nii õnnetustesse sattunute parem teenindamine ja rahulolu ning päästeteenistuse kulude kokkuhoid ja töötajate turvalisus.

Ärakasutamise võimalused: Olemasoleva süsteemi arendamisel tuleb ette näha ennetava reageerimispoliitika jätkamist ning sündmuskohale saadetud jõudude optimeerimiseks neljaastmelisele reageerimisele üleminek Häirekeskuste ühinemisel.

- **Korralik tulekustutus- ja päästetööde juhtimisstruktuuri olemasolu ja toimivus ning juhtimisreeglite selgus**

Kirjeldus: Päästeteenistuse reageerimine sündmustele toimub kolmeastmelise väljasaadetavate jõudude klassifitseerimisega, kus esimene aste töötab meeskonna vanema, teine aste operatiivkorporidaja ning kolmas aste juhtkonnavalve vastutava töötaja juhtimisel. Juhtimisstruktuur järgib siinjuures Siseministri poolt kehtestatud.

Ärakasutamise võimalused: Olemasolev juhtimisstruktuur tulekustutus- ja päästetöödel tuleb säilitada. Neljaastmelise reageerimispoliitika rakendamisel, kus teine aste lahutatakse teiseks ja kolmandaks, laieneb operatiivkorporidaja juhtimisvastutus mõlemale astmele. Juhtimisstruktuuri põhimõttelisest ülesehitusest ja juhtide ülesannetest arusaadavuse suurendamiseks töötajate hulgas tuleb vastav koolitus töötajatele ette näha juhtkonnaõppe raames. Eesmärgiks tuleb võtta kõikide operatiivjuhtide erialase koolituse või vastavasisulise täiendõppe läbimine erialastes õppeasutustes.

- **Komandopealike rolli ühine arusaadavus tulekustutus- ja päästetööde seisukohalt**

Kirjeldus: Komandopealikud on Lääne-Virumaa Päästeteenistuses otsese operatiivjuhtimise välised isikud. Komandopealike roll oma komando väljasõidupiirkonnas toimuvate suurõnnetuste ajal on tulekustutus- ja päästetööde juhi abi roll, kelle funktsiooniks on logistilise abi osutamine ning piirkonna tundjana vajalike nõuannete andmine.

Ärakasutamise võimalused: Arvestades komandopealike funktsiooni tulekustutus- ja päästetöödel, on vajalik erialase hariduse ning võimalusel operatiivtöö taustaga komandopealike olemasolu. Abiandmise võimaldamiseks tuleb ette näha komandopealike varustamine mobiiltelefoni ja ametisõidukiga, milline võimaldaks piiratud koguses kaubavedu. Võimalusel peaks auto olema varustatud veokonksuga. Samuti on vajalik komandopealike varustamine raadiosidevahendiga õnnetuse käigus. See tuleb lahendada teise raadiosaatja paigaldamisega operatiivkorporidaja juhtimisautosse, mis täidaks seal ka reservraadiojaama funktsiooni. Nõustamisrolli kvaliteetseks täitmiseks peavad komandopealike teadmised ja tööülesanded laienema piirkonna riskide ja riskiobjektide tundmisele, piirkonna tuletõrjebesivarustuse olukorra tundmisele, piirkonna eritehnika võimaluste tundmisele ja muudele valdkondadele abistamiseks vastava rolli täitmist (nt. head ametialased suhted piirkonna omavalitsus- ning ettevõtete juhtidega).

- **Valvemeeskondade koosseisude suurus ning vabast vahetusest meeskondade väljakutsumise põhimõtete olemasolu ja süsteemi toimivus**

Kirjeldus: Valvemeeskondade igapäevased koosseisud Lääne-Virumaa Päästeteenistuses on piisavad tagamaks operatiivne valmisolek igapäevastele sündmustele. Suurendatud koosseisude ööpäevaringses valvevahetuses pidamine on ebaotstarbekas suurõnnetuste harva sageduse tõttu. Valmisolek suurõnnetuste likvideerimiseks tagatakse Häirekeskuse ning komandopealiku koostöös kodusest valvest sündmuskohale kutsutavate töötajatega.

Ärakasutamise võimalused: Eeltoodud olukord tuleb säilitada ka Häirekeskuse regionaliseerumisel. Üle tuleb siinjuures vaadata komandopealiku roll töötajate väljakutsumisel, tagamaks väljakutsumise sujuvus ka komandopealiku tööülesannetele kutsumise võimaluse korral.

- **Meditšiiniliste vahendite olemasolu tulekustutus- ja päästeautodel**

Kirjeldus: Kõikide päästeteenistuse komandode esimeste põhiautode varustuses on elementaarsed vahendid esmaabi andmiseks. Lisaks sellele on kannatanutele hapniku andmise võimalused Rakvere keskkomandos ja Võsu tugikomandos. Samuti on hüdrauliliste päästevahendite olemasolul põhiautol loodud autole ka liiklusõnnetuste korral kannatanute ohutu vabastamise võimalused (kühvelraam).

Ärakasutamise võimalused: Ette tuleb näha regulaarsete suhete hoidmise läbi kiirabipidajatega, koostöö tõhustamiseks vajalike varustuse elementide ning vajaliku koolituse läbiviimine päästeteenistuse töötajatele. Iga uue hüdrauliliste päästevahendite komplekti muretsemine tuleb tulevikus siduda kühvelraami ostuga samale autole.

- **Meeskondade suhtumine töösse, oskuste ning teadmiste tase tõuseb ja ühtlustub iga päevaga**

Kirjeldus: Läbi erialase kutsehariduse väärtustamise tõuseb töötajate teadlikkus päästeteenistuse tegevuse kohta üldisemalt ning paranemist näitab ka töössesuhtumine. Oskuste ja teadmiste tase ühtlustub samuti läbi erialase kvalifikatsiooni tõusu ning igapäevase väljaõppe. Samas on süvenemas tendents, kus erialase hariduse omandanutel puudub teadmiste taseme tõstmise või hoidmise motivatsioon.

Ärakasutamise võimalused: Olemasoleva igapäevase väljaõppe taset tuleb hoida ning viia see kõrgemale tasemele läbi koolitajate vaheldumise (juhtkonnaõpe) ning olemasolevate koolitajate taseme tõstmise. Ette tuleb näha lisatasude süsteemi ja teadmiste kontroll-funktsiooni ühendamine, kus iga-aastaselt tuleb tõestada oma teadmiste ja oskuste taset lisatasu saamiseks. Kaaluda ka võimalust keskastme juhtivtöötajate palga sidumiseks meeskonnas/komandos näidatud õppe- ja töötulemustega ning töötada selleks välja vastavate mõõdikute süsteem.

- **Areneb päästemeeskondade abimaterjalide baas tulekustutus- ja päästetööde juhtimise lihtsustamiseks**

Kirjeldus: Olemasolevad andmebaasid asuvad häirekeskuse ning operatiivkorrapidaja juhtimisautos. Enamus andmebaase on paber kandjal ning nende pidev jälgimine ja koostajakeskne administreerimine on raskendatud.

Ärakasutamise võimalused: Eeskätt tuleb lahendada andmebaaside digitaliseerimise, ühte keskkonda koondamise ja kiire kasutatavuse küsimused. Selleks tuleb Päästeteenistuse kodulehekülje asutuse siseseks kasutamiseks ettenähtud keskkonnas luua Tulekustutus-ja päästetööde abi andmebaas, milline sisaldaks järgmisi andmeid: maakonna tuletõrjesisvarustus, objektide operatiivkaardid, objektide operatiivplaanid, eri liiki õnnetustele reageerimise juhised (sealhulgas kõrgemalt poolt antud tegevusjuhised konkreetse juhtumi lahendamiseks – nt. SARS, “ohtlik pulber” jms), ohtlike ainete ohutuskaardid, päästevaldkonna õigusaktid, päästevaldkonna koostöölepingud (sealhulgas metsakustutusplaan), päästealase ressursi ülevaade, vajalikud kontaktandmed. Iga andmebaas eeldab administreerija olemasolu ning selle määramist. Andmebaasi kasutaja peab tulevikus olema häirekeskus või selleks spetsiaalselt määratud isik. Andmebaasi kasutamiseks sündmuskohal tuleb ette näha operatiivkorrapidaja juhtimisauto varustuse täiendamine sülearvutiga.

- **Kinnitatud ühtne operatiivjuhtimise skeem üle Eesti.**

Kirjeldus: Olemasolev operatiivjuhtimise skeem fikseerib tulekustutus- ja päästetööde juhtimistasandid järgmiselt: meeskonna vanem, rühmapealik, operatiivkorrapidaja, päästeteenistuse direktori käskkirjaga määratud isik (Lääne-Virumaal juhtkonnavalve vastutav töötaja). Olemasolev süsteem on kõigile töötajatele arusaadav ning funktsioneeriv.

Ärakasutamise võimalused: Tagamaks operatiivjuhtide taseme säilimine tuleb järk-järgult liikuda olukorra suunas, kus kõik meeskonna vanemad, rühmapealikud ja operatiivkorrapidajad omavad erialast kutseharidust või on läbinud vastava juhtimise alase kursuse. Tagamaks sündmuskohal tulekustutus- ja päästetööde juhi äratuntavus tuleb kõik esimesed põhiautod varustada nõuetekohase tulekustutus- ja päästetööde juhi vestiga. Jätkata ja arendada süsteemi, kus töötaja operatiivjuhtimise tasand on jälgitav ka läbi kiivri värvi: must – tuletõrjuja-päästja; sinine – meeskonna vanem; punane – rühmapealik; oranž – operatiivkorrapidaja; kollane – juhtkonnavalve vastutav töötaja.

- **Kiire reageerimine õnnetustele**

Kirjeldus: Vabariigi valitsuse määruse kohaselt on keskkomando väljasõiduvalmidus kuni 1 minut ja tugikomandol kuni 5 minutit. Päästeteenistuses on direktori käskkirjaga kinnitatud kõikide komandode väljasõiduvalmiduseks 1 minut. Abikomandode lepingujärgne väljasõiduvalmidus peab olema kuni 10 minutit.

Ärakasutamise võimalused: Jätkata olemasoleva kõrge väljasõiduvalmiduse taseme hoidmist ning tulevikus teostada pistelist kontrolli väljasõiduvalmiduse

taseme hindamiseks nii kesk- kui tugikomandodes. Abikomandode väljasõiduvalmiduse taset hinnata operatiivväljasõitude järgselt.

Nõrkused:

- **Komandode ehituslik seisukord (Rakvere, Kunda)**

Kirjeldus: Ehituslikku seisukorda Rakvere keskkomandos ja administratiivblokis ning Kunda tugikomandos tuleb lugeda väga halvaks. Mõlemad komandod paiknevad nii moraalselt kui füüsiliselt vananenud hoonetes, millised ei vasta kaasaegse päästekomando nõuetele ning ei võimalda ka renoveerimise käigus tagada komandodele nõuetekohast ehitusliku seisundit.

Kõrvaldamise võimalused: Päästeteenistus võtab suuna Rakvere keskkomando ja administratiivbloki uusehitise taotlusele lühemas ning Kunda tugikomando uusehitisele pikemas perspektiivis. Arvestades valitud arengut tuleb omavahenditest ette näha Rakvere ja Kunda tugikomando siseruumide remont tagamaks odavate lahendustega normaalsed töötingimused kuni uusehitiste valmimiseni.

- **Suutmatus tagada Vabariigi Valitsuse määruses sätestatud nõudeid komandode paigutatuse osas maakonna kaguosas**

Kirjeldus: Põhilise probleemina tuleb siinjuures välja tuua 500 elanikuga Tudu alevik, kus juhtunud õnnetustele reageerimine toimub 40km kaugusel paikneva Rakvere keskkomando baasil.

Kõrvaldamise võimalused: Et komandode ehitus on seotud väga suurte rahaliste vahendite kuluga, ei ole mõeldav uue komando loomine Tudu aleviku katmiseks. Eeskätt tuleb ette näha Roelas paikneva abikomando ööpäevaringse mehitatuse säilitamine. Tudu piirkonna arengu korral tuleb pikemas perspektiivis kaaluda eraldipaikneva meeskonna loomist.

- **Olemasoleva statistika mittekasutamine tehniliste vahendite planeerimisel**

Kirjeldus: Päästeteenistuses on peetud mitmeaastast statistikat õnnetuste geograafilise paigutuse kohta maakonnas. Sarnaselt näitab statistika ka õnnetuste nihkumiste dünaamikat. Samas on tehniliste vahendite planeerimine komandodele toimunud õnnetuste paigutuse analüüsi arvestamata.

Kõrvaldamise võimalused: Pärast komandode miinimumnõuetega vastavusse viimist ja põhivarustuse hankeid tuleb täiendava varustuse ostudel arvestama hakata õnnetuste dünaamikaga maakonnas.

- **Tulekustutus- ja päästetöid toetavate plaanide ja kavade vähesus (operatiivkaardid, vesivarustusplaanid, eri liiki sündmuste tegevuskavad)**

Kirjeldus: Hetkel toimub tulekustutus- ja päästetööde likvideerimine ning juhtimine tulekustutus- ja päästetööde juhtide hariduse ning kogemuste pagasit

kasutades. Abimaterjalide hulk ja nende kasutamine omab üsnagi vähest rolli tulekustutus- ja päästetööde kvaliteedi tõstmisel.

Kõrvaldamise võimalused: Päästeteenistuses tuleb ette näha süsteemne lähenemine ja meetodika koostamine erinevate abimaterjalide valmimiseks ning võtta abimaterjalid kasutusele nii digitaalsel kujul asutuse koduleheküljel kui paberkandjatel autodes ja Häirekeskuses. Iga abimaterjali lisandumisel tuleb kasutajatele ette näha ka vastav kasutuskoolitus.

- **Metsakustutuse ühtsete plaanide puudumine ja vastutusalade määramatus (metsakustutusplaan)**

Kirjeldus: Päästeteenistuse metsakustutusplaan on koostatud vaid Päästeteenistuse sisemisi huve arvestades ning ei anna täielikku pilti kõikide metsatulekahjule kaasatud asutuste võimalustest ning reageerimissuutlikkusest. Samuti ei ole kaasas käidud vabariikliku suunaga, milline näeb ette metsakustutusplaani, kui erinevate asutuste koostööplaani metsatulekahjude korral.

Kõrvaldamise võimalused: Järgneva metsakustutusplaani koostamisele tuleb kaasata laiendatud ring asutusi, kelle huvid ja võimalused leiaksid metsakustutusplaanis reaalselt kajastust. Metsakustutusplaani koostamise juhtroll jääb siinjuures Päästeteenistusele ning Päästeteenistus on ka initsiaatoriks igaaastasele metsakustutusplaani andmete ülevaatamisele.

- **Tulekustutus- ja päästevahendite moodulsüsteemi puudumine õnnetustele reageerimiseks**

Kirjeldus: Kogu Päästeteenistuse tulekustutus- ja päästevarustus paikneb hetkel kas autodel või ladudes. Nimetatud süsteem raskendab suurõnnetuste korral tehnika ja varustuse sündmuskohale operatiivset transporti.

Kõrvaldamise võimalused: Päästeteenistuses tuleb võtta suund konteinerauto kasutuselevõtuks, millega koos kasutusele võetav õnnetuskesksete konteinerite süsteem peab rahuldama operatiivse valmisoleku nõuded suurõnnetuste korral. Konteinerite komplekteerimise prioriteetjärjestus on Päästeteenistuses järgmine: suurõnnetuse/metsatulekahju konteiner, keemiasukeldumise/õlitõrje konteiner, veepaak-konteiner.

- **Abikomandode ja vabatahtlike tuletõrjeühingute tehnilise ressursi nõrk tase**

Kirjeldus: Lääne-Virumaal paiknevate abikomandode tehnilised võimalused võimaldavad hetkel vaid tulekustutustööde teostamist ning isegi lihtsamad päästetööd jäävad tehniliste vahendite nappusel puudulikuks.

Kõrvaldamise võimalused: Oluliseks tuleb lugeda abikomandode tulekustutusvarustuse säilitamine ning parandamine, siinjuures on Päästeteenistus huvitatud abikomandodes paakautode või muude veereservuaaride olemasolust. Päästetööde parandamiseks tuleb ette näha lihtsamate käsitõrvahendite hankeid ning koolitusabi päästetööde läbiviimiseks. Päästeteenistus on huvitatud koostööst omavalitsustega abikomandode varustuse parandamiseks.

- **Abikomandode meeskondade areng aeglane (puuduvad võimalused läbi materiaalse baasi, teadmised, eestvedajad)**

Kirjeldus: Põhilise puudusena tuleb siinjuures silmas pidada vähest väljaõpet abikomandode töötajatele.

Kõrvaldamise võimalused: Päästeteenistuses tuleb suuremat tähelepanu pöörata abikomandodele õppematerjalide jagamisele. Abikomandode töötajaid tuleb kaasata tugikomandode igapäevasesse väljaõppesse ning kord aastas viia läbi kursus tulekustutus- ja päästetööde valdkonnas. Motiveerida tuleb abikomandode töötajate erialase hariduse saamist läbi Väike-Maarja Päästekooli.

- **Tugikomandode meditsiiniliste vahendite puudus**

Kirjeldus: Meditsiiniliste vahendite olemasolu ning kasutamise oskus rahuldab küll vajalikud miinimumnõuded, ent arvestades tulekustutus- ja päästetööde prioriteete (inimelude päästmine) on oluline pidev meditsiiniabi valmiduse tõstmine Päästeteenistuses.

Kõrvaldamise võimalused: Meditsiiniliste vahendite hangetel teha koostööd Lääne-Virumaa kiirabipidajatega ning koostada miinimumvahendite pakett, milline peaks olema iga tugikomando esimesel väljasõiduautul. Miinimumpaketile lisaks tuleb meditsiinivahendite hangetel arvestada ka väljasõidupiirkonna spetsiifika (Võsu) ning autol oleva varustuse spetsiifikaga (liiklusõnnetused). Samuti tuleb ette näha töötajatele regulaarsete meditsiinikursuste läbiviimine.

- **Eritehnika baas väga väike (redel, tõstuk, tehniline abi, rasketehnika)**

Kirjeldus: Päästeteenistusel on suur nappus tulekustutus- ja päästetöödel kasutatavast eritehnikast. Seetõttu on põhiliselt kasutatud eritehnikat valdavate juriidiliste ja füüsiliste isikute teenuseid.

Kõrvaldamise võimalused: Arvestades ülisuuri kulutusi eritehnika ostudele tuleb jätkata suunda teenuste ostmise suunas ning teha jõupingutusi stabiilsete lepingupartnerite leidmiseks. Küll on Päästeteenistusel vajalik tagada kõrgendatud läbivusega tulekustutusautode olemasolu kõikides komandodes.

Võimalused:

- Teenustööde pakkumisega tagada parem ühiskondlike ootuste tagamine;
- Komandode ehituseks raha palumine PA-lt (meil on halvimas korras keskkomando);
- VMPK tehnilise ressursi kasutamine;
- Raudteepäästeteenistuse tehnilise ressursi kasutamine;
- Kaitsejõudude ressursi kasutamine maakonnas ja väljas (helikopterid);
- IT lahendused tulekustutus- ja päästetööde abistamiseks;
- Tugevdatud koostöö kompanii ja naaberteenistustega paremate reageerimistingimuste loomiseks;

- Häirekeskuste ühinemisega parandada teavitamise ja väljasõidukorralduse edastamise süsteemi;
- Meeskondade taseme ja oskuste tõstmine läbi konkurentsi ja väljaõppe;
- Tehnika- ja varustuse poliitika arendamine;
- Remondihoidusbaasi arendamine;
- KPTJ abimaterjali täiustamine operatiivselt kasutavaks muutmise;
- Päästetööd veekogudelt arendamine.

Ohud:

- Valdadepoolse abikomandode finantseerimise vähendamine või lõpetamine;
- Eritehnika ja logistiliste probleemide keerukus (rahastamise süsteem);
- Erinevate teenuste pakkumine erakättesse;
- Mittekohustuslike teenuste pakkumisega venitamine annab suurema võimaluse eraettevõtjatele, hetkel turg suhteliselt vaba.

3.5.Väljaõpe

3.5.1.Valdkonnale täitmiseks pandud kohustused

- **Tuletõrje- ja päästetöötajate atesteerimise põhinõuded, sealhulgas hariduse ja füüsilise ettevalmistuse nõuded** (Siseministri 8. jaanuari 2002.a. määrus nr 3)

Hariduse üldnõue – riigi ja kohaliku omavalitsuse päästeasutuse tuletõrje- ja päästetöötaja peab omama keskharidust. Lisaks keskharidusele peab tuletõrje- ja päästetöötaja omama vähemalt tuletõrje- või tuletõrje- ja päästealast kutseharidust või olema lõpetanud Päästeameti poolt kinnitatud õppekava alusel läbiviidud ametikohale vastava tuletõrje- ja päästetöödealase kursuse.

Füüsilise ettevalmistuse nõuded tuletõrje- ja päästetöötajatele – päästeasutuse tuletõrje- ja päästetöötajad, kelle ametikohustuste hulka kuulub tulekustutus- ja päästetööde tegemine, on kohustatud läbima füüsilise ettevalmistuse taseme hindamise nõuete kohaselt.

- **Nõuded tuletõrje- ja päästetöötajate väljaõppele ja täienduskoolitusele ning väljaõppe ja täienduskoolituse kord** (Siseministri 18. detsembri 2001.a. määrus nr 102)

Määrusega kehtestatakse nõuded riigi ja kohaliku omavalitsuse päästeasutuse tuletõrje- ja päästetöötajate väljaõppele ja täienduskoolitusele. Tuletõrje- ja päästetöötajate väljaõppe kursuste õppekavad kooskõlastatakse Päästeameti koolituskomisjoniga ja kinnitatakse Päästeameti peadirektori käskkirjaga.

- **Riigi- ja kohaliku omavalitsuse päästeasutuse tuletõrjuja-päästja tuletõrje- ja päästetöödealane algväljaõppe kursus** (Päästeameti peadirektori 14. aprilli 2000 a. käskkiri nr 24);
- **Riigi- ja kohaliku omavalitsuse päästeasutuse tuletõrjuja-päästja tuletõrje- ja päästetöödealane kursus** (Päästeameti peadirektori 14. aprilli 2000 a. käskkiri nr 25);
- **Tulekustutus- ja päästetööde suitsusukeldumise eeskiri** (Siseministri 07. juuni 2002. a määrus nr 79)

Käesolev määrus reguleerib suitsusukeldumist tulekustutus- ja päästetöödel. Esitab nõuded suitsusukeldujale ja suitsusukeldusvarustusele, määratleb suitsusukeldumist teostava meeskonna suuruse, väljaõppe ja täiendkoolituse. Väljaõppe miinimumprogramm kehtestatakse Päästeameti peadirektori käskkirjaga.

- **Suitsusukeldumise algväljaõppe miinimumprogrammi kinnitamine** (Päästeameti peadirektori 14. aprilli 2000 a. käskkiri nr 26)

- **Tuletõrje- ja päästetöötajate tervisenõuded ning tervisenõuetele vastavuse kontrollimise kord** (Sotsiaalministri 10. augusti 2001. a määrus nr 85)

Määrust kohaldatakse riigi ja kohaliku omavalitsuse päästeasutuste tuletõrje- ja päästetöötajatele, kes teevad või korraldavad tulekustutus- ja päästetöid, õpetavad või õpivad õppeasutuses päästeeriala

3.5.2.Ülevaade valdkonnast ja selle sisemine struktuur

Teenistusesisene väljaõpe jaotub uute töötajate väljaõppeks ja üldiseks väljaõppeks. Uute tuletõrjujate-päästjate koolitus algab algõppega, mille läbivad katseajaga tööle asunud tuletõrjujad-päästjad. Algõpetuse maht on 80 tundi. Järgmise etapina läbitakse suitsusukelduskursus mahuga 40 tundi. Kolmanda etapina läbitakse tulekustutus- ja päästetööde väljaõpe, mille maht on 80 tundi. Väljaõppekursuste programmid on kinnitatud Päästeameti peadirektori käskkirjaga. Iga etapp lõpeb teadmiste kontrolliga, milleks moodustatakse direktori käskkirjaga komisjon, kes võtab vastu eksameid. Eksami sooritanud tuletõrjuja-päästjale väljastatakse vastav tunnistus. Seda väljaõpet ei läbi need, kes on lõpetanud Väike-Maarja Päästekooli tuletõrjuja-päästja või tuletõrje-päästeala spetsialisti kursuse.

Lääne-Virumaa päästeteenistuses tuletõrjujate-päästjate üldine väljaõpe toimub komandopealike poolt koostatud õppekavade järgi. Eesmärgiks on tõsta ja säilitada meeskondade teadmisi. Tunnid viiakse läbi vastavalt päevakavale. Rühmapealikel ja meeskonna vanematel on kohustus viia läbi meeskondade väljaõpet.

3.5.3.Valdkonna kliendid

Tuletõrje-päästealase väljaõppe valdkonna klientideks on Lääne-Virumaa Päästeteenistuses tuletõrje- ja päästetöötajad, kes paiknevad maakonna kuues erinevas komandos: Rakvere keskkomandos, Tapa tugikomandos, Kunda tugikomandos, Väike-Maarja tugikomandos, Võsu tugikomandos ja Simuna tugikomandos, samuti abikomandodes.

3.5.4.Valdkonna personal

Põhirõhk tuletõrje-päästealase väljaõppe läbiviimisel komandodes on meeskonnavanematel ja rühmapealikel. Kontrolli väljaõppe läbiviimise eest teostavad komandopealik ja operatiivkorrapidaja. Väljaõppekavad töötatakse välja komandopealike ja operatiivosakonna spetsialistide koostöös.

3.5.5.SWOT-ANALÜÜS

Tugevused:

- **Tuletõrjajate-päästjate õppimaasumine Väike-Maarja päästekooli ja selle lõpetamisel tööleasumine väljaõpetatuna**

Kirjeldus: Päästekooli õppima suunatute hulk on stabiliseerunud kümne töötaja juures aastas. Suurema suunatute hulga juures muutuks keerukaks töögraafikute koostamine ning operatiivse valmisoleku tagamine.

Ärakasutamise võimalused: Jätkata kümne töötaja õppimasuunamist aastas ning säilitada sellekohased limiidid komandode lõikes. Uute töötajate töölevõtmisel tuleb eeskätt keskkomandos ja seejärel tugikomandodes järk-järgult üle minna vaid erialase haridusega töötajate töölevõtmisele.

- **Koolitustulemuste sidumine töötasuga**

Kirjeldus: Päästeteenistuse selge palgasüsteem motiveerib töötajaid suunduma õpingutele erialastesse õppeasutustesse ning vastav poliitika on viinud tulemuseni, kus viimastel aastatel lõpetab Väike-Maarja Päästekooli ~10 päästealase haridusega inimest Lääne-Virumaalt. Samas on probleemiks teadmiste taseme säilitamise ning tõstmise motiveerimise süsteemi puudus.

Ärakasutamise võimalused: Eesmärgiks tuleb võtta palgasüsteemi koostamine, milline motiveeriks ka pärast erialase hariduse omandamist teadmiste taseme hoidmist ja tõstmist. Lisatasude ja preemiade süsteem peab olema arusaadav ning kõik lisatasud peavad olema põhjendatud ja "väljateenitud". Iga lisatasu määramisel kirjeldatakse lisatasu saamise võimalusi ning korda. Määrata vastutavad isikud koolitustaseme tõstmise üle.

- **Korralik algõppesüsteem tööleasujatele**

Kirjeldus: Kõik Päästeteenistusse tööleasunud läbivad PA Peadirektori käskkirjaga kinnitatud 80+80+40 väljaõppe. Väljaõppe läbiviijateks on meeskonna vanemad ja rühmapealikud, kontrolli ja eksameid teostavad operatiivteenistuse osakonna spetsialistid ja komandopealik.

Ärakasutamise võimalused: Jätkata eeltoodud väljaõppesüsteemi rakendamist. Tõhustada igapäevast kontrolli väljaõppe kvaliteedi üle. Tagada teadmiste taseme säilivus väljaõppe läbimise järel. Selleks tuleb välja töötada Päästeteenistuse tuletõrjajate-päästjate, meeskonna vanemate ja rühmapealike Põhioskuste test, mille iga-aastane positiivsele hindale sooritamine tuleb siduda lisatasude süsteemiga.

- **Võimalus omandada kogemusi ja väljaõpet väljaspool Eestit**

Kirjeldus: Päästeteenistusest on üks kord aastas suunatud grupp töötajaid Rootsi Jönköpingi kommuuni päästeteenistusse ühenädalastele kursustele. Kursused on

head teadmiste ja kogemuste vahetamise võimalused ning laiendavad töötajate silmaringi päästealal.

Ärakasutamise võimalused: Jätkata gruppide õppimist Jönköpingis ning otsida muid õppimisvõimalusi välisriikides. Samuti tuleb kaaluda välismaiste lektorite kutsumist Päästeteenistusse.

- **Kaua töötanud väljaõppe süsteem, millega õppimine on muutunud harjumuseks**

Kirjeldus: Päästeteenistuse komandode päevakavas on eraldatud aeg väljaõppeks ning töötajatel on tekkinud positiivses mõttes rutiin igapäevase väljaõppe läbiviimiseks. Samas valitseb olukord, kus igapäevane väljaõpe on muutunud mittearendavaks ning väljaõppe läbiviijad (MV, RP) on ennast koolitajatena meeskonna ees ammandamas.

Ärakasutamise võimalused: Tulevikus tuleb väljaõppe efektiivistamiseks ning töötajate motiveerituse tõstmiseks viia väljaõppe uutele alustele. Igapäevane komandosine väljaõpe tuleb muuta vaid üheks väljaõppe osaks ning täiendada seda nn. juhtkonnaõppe, piirkonnaõppe ning õnnetuste analüüsimiseks võimaluste loomisega. Juhtkonnaõppe sisuks on Päästeteenistuse spetsialistide ja juhtivkoosseisu kaasamine igapäevase väljaõppe läbiviimisele ning teemadering sisaldab õigusakte, tuleohutusjärelvalvet, kriisireguleerimist, ohtlikke aineid, meditsiini, häirekorraldust, raadiosidet, päästeteenistuse siseseid tulekustutus- ja päästetööde efektiivistamise mehhanisme (operatiivkaardid, vesivarustusülevaade jms) ja teisi elemente. Piirkonnaõppe sisuks on piirkonna objektide, vesivarustuse, teedevõrgu jms tutvumine. Õnnetuste järgse analüüsi võimaldamiseks on vajalik sündmuste digitaalne videole jäädvustamine, likvideerimise kirjelduse lisamine ning kodulehekülje videoteegile ülespanemine. Videote ülevaatamisel teostatakse analüüs komandosiseselt.

- **Regulaarne SS simulaatori koolitus (1x aastas)**

Kirjeldus: Vastavalt siseministri määrusele “Tulekustutus- ja päästetööde suitsusukeldumise eeskiri” on ette nähtud kõikide tulekustutus- ja päästetöödel suitsusukeldumisega tegelevate isikute regulaarne iga-aastane sisetulekahjusimulaatori harjutus. Praegune suund Päästeteenistus on olnud selle nõude täitmine ning selleks igas komandos ühe töötaja väljaõpe Väike-Maarja Päästekoolis. Kahjuks ei ole üks kord aastas läbi viidav harjutus piisav koolitaja taseme säilitamiseks ning kvaliteetse väljaõppe läbiviimiseks teistele.

Ärakasutamise võimalused: Jätkata kõikide töötajate iga-aastaseid sisetulekahjusimulaatori harjutusi Väike-Maarja Päästekooli harjutusväljaku ning Päästeteenistuse koolitajate baasil. Teha valik 3-4 Päästeteenistuse töötajast, kes viivad koolituse läbi kõikide komandode isikkoosseisule. Enne iga-aastase harjutusessiooni algust viia koolitajatele läbi täiendav harjutuse läbiviimise instruktaaz. Määrata vastava valdkonna vastutavaks töötajaks väljaõppe juhtivspetsialist. Mitte lubada sisetulekahjusimulaatori harjutustele Füüsilise ettevalmistuse katseid või Tervisekontrolli mitte läbinud töötajaid.

- **Abikomandode koolitamine. Viimine miinimumnõuete tasemele.**

Kirjeldus: Abikomandode miinimumväljaõppena on PA peadirektori käskkirjaga kinnitatud 40-tunnine õppeprogramm. Käesolevaks hetkeks on enamuse Lääne-Viru maakonna abikomandode töötajatest selle koolituse Päästeteenistuse eestvedamisel läbinud.

Ärakasutamise võimalused: Ette tuleb näha kõikide töötajate koolitamine ning eksamineerimine. Omavalitsuse või mittetulundusühingu ning Päästeteenistuse vahelisse lepingusse tuleb lisada punkt, milline kohustaks abikomando töötaja koolitust enne tulekustutus- ja päästetöödele asumist. Koolituse võimaldamiseks korraldada Päästeteenistuses üks kord aastas vastavad 40-tunnised kursused.

- **Regulaarne tutvumiskäikude toimumine riskiobjektidele kõikides komandodes**

Kirjeldus: Hetkel toimuvad komandopealike poolt korraldatud meeskondade tutvumiskäigud riskiobjektidele regulaarselt üks kord nädalas, mis tähendab ühte objekti komando kohta kuus. Tutvumiskäigu raames tutvutakse objekti tuleohutuslike iseärasustega ning kogutakse vajalikke andmeid operatiivkaardi koostamiseks. Andmed saadetakse operatiivteenistuse osakonda, kus vastutav spetsialist koostab operatiivkaardi. Selliselt on kolme aasta jooksul koostatud 120 operatiivkaarti maakonna ohtlikeimate objektide kohta ning kõik väljasõidupiiirkonna meeskonnad on reaalselt objektidel viibinud. Samas on probleemiks operatiivkaartide vähene informatsiooni hulk ning madal kaartide laekumise tempo.

Ärakasutamise võimalused: Optimeerimaks asutusesisest töökorraldust tuleb ette näha operatiivkaartide andmete kogumine tuleohutusjärelvalve inspektorite baasil, kes oma ülesannetest tulenevalt paratamatult objektidel käivad. Operatiivkaartide lõplik koostamine jääb endiselt operatiivteenistuse osakonna vastutavale spetsialistile. Samuti on eeltooduga võimalik oluliselt tõsta operatiivkaartide koostamise tempot ning parandada nende kvaliteeti. Meeskondade ülesandeks jääb tutvumiskäigu raames juba koostatud operatiivkaardile kantud andmete ja objektidel reaalselt nähtava jälgimine ning võrdlemine. Operatiivkaardid tuleb ka muuta digitaalseks ning moodustada nendest asutuse kodulehele vastav andmebaas.

- **Soodne asend VMPK suhtes, kergem osaleda koolituses ja võimalus kasutada VMPK harjutusväljakut ja erinevaid simulaatoreid**

Kirjeldus: Lääne-Viru maakonnas paikneb Eesti ainus päästealane kutseõppeasutus – Väike-Maarja Päästekool. Eeltoodud tingimust on oluline ära kasutada Lääne-Virumaa Päästeteenistuse arendamisel haritud kaadriga päästeteenistuseks. Senini on aktiivselt osaletud kooli põhi- ja täiendkursustel ning harjutusväljakut on kasutatud iga-aastase kohustusliku sisetulekahjusimulaatori harjutuste läbiviimiseks.

Ärakasutamise võimalused: Kooli soodsat asendit maakonnas tuleb ära kasutada läbi kooli pedagoogide kaasamise Päästeteenistuse väljaõppesse, Päästeteenistuse

töötajate kaasamise kooli õppejõududeks, kooli õppematerjalide kasutamise Päästeteenistuse väljaõppel, harjutusväljaku ja sisetulekahjusimulaatori kasutamise, kooli ruumide kasutamise seminarideks ning kooli korraldatavatel põhi- ja täiendkursustel ning seminaridel osalemise.

- **Pikemaajalise tööplaani puudus võimaldab operatiivselt muuta väljaõpet vastavalt vajadusele (probleemid)**

Kirjeldus: Senine süsteem, kus komandopealike koostatud väljaõppekavad koostati üks kuue ette, võimaldas olulist dünaamikat, kus väljaõpe vastas pidevalt olemasolevatele probleemidele ning uuele varustuse kasutusevõtule. Samas ei taga eeltoodud süsteem väljaõppe planeeritud stabiilsust, väljaõppe ühesuunalisust ülemaakondlikult ning töötajate motiveeritust väljaõppel osalemiseks.

Ärakasutamise võimalused: Väljaõppe läbiviimist tuleb parandada, selle olemasolevaid plusse ära kasutades. Väljaõpe tuleb muuta kolmel sambal põhinevaks, kus sambad moodustuvad juhtkonnaõppest, piirkonnaõppest ning igapäevasest väljaõppest. Aastaplaanis ajaliselt ja temaatiliselt planeeritud juhtkonnaõpe viiakse läbi kesk- ja juhtivkoosseisu baasil. Aastaplaanis vaid ajaliselt planeeritud piirkonnaõppe sisuks on piirkonna vesivarustuse, objektide ning teedevõrguga tutvumine ning täpsem sisu määratletakse komandopealike poolt. Samuti aastaplaanis vaid ajaliselt planeeritud igapäevane väljaõpe viiakse läbi komandosiseselt ning komandopealiku poolt suunatult ning kontrollitult.

Nõrkused:

- **Teenistusevälise koolituse puudus**

Kirjeldus: Tuletõrje- ja päästealane koolitus viiakse töötajatele läbi igapäevase väljaõppe, täiendkursuste ning erialase hariduse omandamisega õppeasutustes. Pahatihti jääb aga puudu nii üldhariduslikust ja üldkultuurilisest taustast, samuti päästeala välistest teadmistest, millistest oleks suurt abi tulekustutus- ja päästetööde paremal korraldamisel.

Kõrvaldamise võimalused: Tuletõrjajate-päästjate väljaõppel tuleb ette näha järgmiste valdkondade tutvustamist: psühholoogia, kriisipsühholoogia, orienteerumine maastikul, eri liiki objektidega tutvumine (karjalaudad, elekter, muu spetsiifika).

- **Praktiliste harjutuste läbiviimise koha puudumine**

Kirjeldus: Hetkel püütakse igapäevaseid praktilisi harjutusi läbi viia kõikvõimalikes kohtades ning ühtne praktiliste harjutuste läbi viimise koht puudub kõikidel Päästeteenistuse komandodel.

Kõrvaldamise võimalused: Komandode juures ning uusehitiste ja renoveerimiste planeerimisel tuleb ette näha järgmised praktiliste harjutuste võimalused:

- Veevõtukoht;
- Vaba plats hargnemisteks, vahuharjutusteks, liiklusõnnetuste simuleerimiseks jms;

- Harjutusmaja, koos akende uste ja trepikodadega ning katusel töötamise võimalusega.

- **Iga vahtkonna (s.h komando) erinev väljaõpe**

Kirjeldus: Hetkel toimub väljaõpe komandodes iseseisvat rada ning ühtne koordinatsioon on vähene. Sellest tingitult on märgatav väljaõppe taseme ebahühtlus nii töötajate teadmiste kui väljaõppe läbiviijate taset võrreldes. Samuti on puudus ühistest tegevusmallidest, mille järgi joonduda harjutuste korraldamisel.

Kõrvaldamise võimalused: Oluliseks tuleb lugeda väljaõppe plaanipärastamine, tugevdatud kontrolli sisseviimine väljaõppe kvaliteedi üle ning ühiste mallide kujundamine praktilise väljaõppe läbiviimise lihtsustamiseks.

- **Uuema päästealase kirjanduse ja õppematerjalide puudumine ning uue tulekustutus- ja päästetehnika tulekul puuduvad korralikud kasutusjuhendid**

Kirjeldus: Eestis on välja kujunenud olukord, kus eestikeelse päästealase kirjanduse ning uute kvaliteetsete õppematerjalide koostamine on jäänud suhteliselt soiku. Läbi selle on oluliselt piiratud väljaõppe läbiviimise võimalused komandodes.

Kõrvaldamise võimalused: Õppematerjalide puuduse leevendamiseks tuleb eeskätt ette näha uue tulekustutus- ja päästetehnika soetuste korral vajalike kasutusjuhendite tõlkimine eesti keelde ning eestikeelse juhendmaterjali palumine müüjalt. Õppematerjalide osas tuleb aktiivselt teha koostööd Väike-Maarja Päästekooli ning teiste päästeasutuste koolituskeskustega, tagamaks kõigi uusimate eestikeelsete õppematerjalide olemasolu Päästeteenistuses. Samuti on oluline ära kasutada võõrkeelseid materjale inimestele, kes on suutelised vastavas võõrkeeles lugema ja töötama.

- **Näitliku õppematerjali puudumine**

Kirjeldus: Hetkel on Päästeteenistuses puudus väljaõppel kasutatavatest näitlikustamisvahenditest, millised kergendaksid tundide läbiviimist ning tõstaksid oluliselt teooriatundide kvaliteeti.

Kõrvaldamise võimalused: Väljaõppe eest vastutaval spetsialistil on vajalik koostada õppetundide ajal kasutatav pakett näitlikustamisvahenditest milline koosneks fotodest, slaididest, kiledest, õppevideotest ning vajadusel makettidest jms. Näitlikustamise otstarbeks tuleb ära kasutada ka kodulehele loodav sündmuste videoteek. Samas on oluline luua komandodes vastavate vahendite kasutamise võimalused.

- **Vähene huvi töökohas koolituse vastu**

Kirjeldus: Päästeteenistuse võib täheldada motivatsiooni langust väljaõppel osalemisel nii koolitajate kui koolitatavate hulgas. Paljude jaoks on väljaõpe muutunud tüütavaks päevakavajärgseks toiminguks ning väljaõppe efektiivsus on

väga madal. Samas võib õnnetustel täheldada töötajate eksimusi lihtsaimate baasoskuste rakendamisel, mis annab märku olulisest baaskoolituse vajadusest.

Kõrvaldamise võimalused: Töötajate motivatsiooni tõstmiseks rakendatakse eelpoolkirjeldatud väljaõppe kolme samba põhimõtet. Samas on lisaks tegevuse kontrollile oluline viia sisse ka regulaarne teadmiste kontroll (Põhioskuste Test), tagamaks ka baasteadmiste ning oskuste omandatus töötajate hulgas.

- **Vastava koolitusspetsialisti puudumine**

Kirjeldus: Hetkel täidavad väljaõppe koordinaatori rolli oma põhitöö kõrvalt Päästeteenistuse operatiivteenistuse osakonna peaspetsialist ning operatiivkorrapidaja. Eeltoodud süsteem ei saa ennast pikas perspektiivis õigustada, sest läbi väljaõppe pidevalt kasvava mahu jõutakse paratamatult olukorrani, kus kannatama hakkab põhitöö ning ka väljaõpe ei ole koordineeritud vajalikul tasemel.

Kõrvaldamise võimalused: Ette tuleb näha põhikohaga väljaõppe juhtivspetsialisti töölevõtmine, ehk struktuuris vastava ametikoha täitmine.

- **Suurõppuste korraldamise puudumine**

Kirjeldus: Väljaõppe läbiviimine on kahetsusväärset takerdunud vaid baasoskuste väljaõppeks ning tahaplaanile on jäänud suuremate õppuste korraldamine, milline annaks tervikpildi Päästeteenistuse tegevussuutlikkusest suuremate õnnetuste korral.

Kõrvaldamise võimalused: Ette tuleb näha regulaarsete suuremate õppuste korraldamine vähemalt üks kord aastas iga komando baasil ning vähemalt ühe maakondliku haardega suurõppuse korraldamine üks kord kahe aasta jooksul. Õppuste teemas lepitakse kokku selle planeerimisel.

- **Teenistuses napib erialase haridusega töötajaid (VMPK, SKA)**

Kirjeldus: Hetkel on Päästeteenistus saatnud töötajaid eeskätt Väike-Maarja Päästekooli ning vastav huvi on teenistuses tänu motivaatorite olemasolule täiesti olemas. Paraku on siin tahaplaanile jäänud Sisekaitseakadeemia roll.

Kõrvaldamise võimalused: Töötajate suunamisel Väike-Maarja Päästekooli tuleb jätkata väljakujunenud tempos ning garanteerida vastavate motivaatorite olemasolu ka tulevikus. Oluliselt tuleb tõhustada tööd kesk- ja juhtivkoosseisu koolitamiseks Sisekaitseakadeemia Päästekolledžis. Eeskätt on siin mõeldud töötajaid, kelle ametikoht eeldab erialase kõrghariduse olemasolu Kõrgharidusega spetsialistide vajadusel on vajalik päevases vormis õppivate üliõpilaste värbamine Lääne-Virumaa Päästeteenistusse.

- **Täiendkoolitustele suunamise süstematiseerimatus**

Kirjeldus: Täiendkoolitustele töötajate suunamisel lähtutakse hetkel põhimõttest “üks kursus korraga” ning vastav süstematiseerimatus takistab vormistamast konkreetset koolitustellimust.

Kõrvaldamise võimalused: Päästeteenistuses on vajalik kaardistada täiendkoolituse vajadused ajas. Selleks tuleb moodustada töögrupp, kes vastavad seisukohad formuleeriks ning koostöös teiste päästeasutuste ning päästeõppeasutustega väljendaks iga-aastase Päästeteenistuse koolitustellimuse.

Võimalused:

- Aktiivsemate tuletõrjajate-päästjate ärakasutamine koolitamisel (seni koolituse läbiviimine rühmapealikel, siin just oluline tasustamine);
- Väljaõppe võimaluste ärakasutamine väljaspool päästeõppeasutusi;
- Koolitusse raha kaasamine välisprojektidest (Rootsi).

Ohud:

- Lähiaastatel on paljud töötajad läbinud Päästekooli ning on võimalik motivatsioonipuuduse teke oma teadmiste säilitamisel ning edasiarendamisel;
- SKA ja VMPK taseme mittevastavus Päästeteenistuse nõuetele;
- Koolituse pidev kallinemine ebaproportsionaalselt koolituse kvaliteediga.

3.6. Tehnika ja varustus

3.6.1. Valdkonnale täitmiseks pandud kohustused

- **Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2000. a määrus nr 456, “Riigi päästeasutuste struktuurile, varustatusele, dokumentatsioonile ja töökorraldusele esitatavad nõuded”**

§ 7. Päästeasutuse tehnikavalmidus

(1) Päästeasutuse korrapidamisteenistusel peab olema kasutada juhtimisauto, mille varustusse kuuluvad vähemalt:

- 1) autoraadiojaam;
- 2) 2 käsiraadiojaama koos laadimisseadmega;
- 3) mobiiltelefon koos «käed vabad» rääkimise süsteemiga;
- 4) tahvel;
- 5) tulekustutus- ja päästetööde juhi vest;
- 6) sündmuskoha piiramislint;
- 7) valjuhääldi;
- 8) 2 hingamisaparaati;
- 9) 2 taskulampi koos laadimisseadmega;
- 10) esmased päästevahendid (kang, kirves, labidas);
- 11) esmaabikohver;
- 12) määruse § 18 lõigetes 1 ja 2 nimetatud dokumendid.

(2) Päästeasutuse keskkomandol peab olema tagatud vähemalt järgmine tehnikavalmidus:

- 1) kaks põhiauto;
- 2) paakauto;
- 3) autotõstuk või autoredel;
- 4) päästeauto;
- 5) reservpõhiauto;
- 6) kahe suitsusukelduslülil varustus;
- 7) ühe keemiasukelduslülil varustus vastavalt piirkonnas valitsevatele ohtudele;
- 8) varustus otsingu- ja päästetöödeks veekogudelt;
- 9) õlireostuse likvideerimise vahendid.

(3) Päästeasutuse tugikomandol peab olema tagatud vähemalt järgmine tehnikavalmidus:

- 1) põhiauto;
- 2) paakauto;
- 3) reservpõhiauto;
- 4) järelveetav mootorpump;
- 5) ühe suitsusukelduslülil varustus;
- 6) õlireostuse likvideerimise väikevahendid.

3.6.2.Ülevaade valdkonnast ja selle sisemine struktuur

Tehnika ja varustuse remondi, hoolduse ja testimisega tegeleb tehnika- ja varustustalitus, mis on allstruktuuriüksus Lääne-Virumaa Päästeteenistuse operatiivteenistuse osakonnas. Põhilisteks ülesanneteks on kogu teenistuse autopargi remontimine ja hoolduse korraldamine; tulekustutus ja päästetehnika remontimine ja testimine; kütuse, määrdeainete, varuosade ning remondi ja hooldusvahendite hankimine. Tehnika- ja varustustalitus haldab ka piiratud varuosade ladu ning maakonna tulekustutus- ja päästevahendite reservladu. Remondi ja hooldustööd toimuvad tsentraalses remonditöökojas mis on varustatud põhiliste remonditööks vajaminevate vahenditega ning kus töötab üks lukksepp-keevitaja ja üks tuletõrje- ja päästevahendite tehnik. Tehnika ja varustuse üldhooldus teostatakse kesk- ja tugikomandodes valverühma, –meeskonna poolt vastavalt kehtestatud korrale.

3.6.3.Valdkonna kliendid

Tehnika- ja varustustalitus teenindab kõiki Lääne-Virumaa Päästeteenistuse siseseid struktuur- ja allstruktuuri üksuseid.

3.6.4.Valdkonna personal

Tehnika- ja varustustalitus koosneb struktuurijärgselt neljast ametikohast:

• Tehnika- ja varustustalituse juhataja	1
• Vanemspetsialist	1
• Tuletõrje- ja päästevahendite tehnik	1
• Lukksepp-keevitaja	1

3.6.5.SWOT-ANALÜÜS

Tugevused:

- **Tsentraliseeritud remondibaasi olemasolu**

Kirjeldus: Remondibaasiks on Rakveres tehnika- ja varustustalituse remonditöökoda. Töökoda koosneb kahest garaažiboksist ning on ka spetsiaalselt kohandatud ruumid voolikute remondiks. Töökoda on varustatud remondikanali, autotõstuki ja keevitusagregaadiga ning varustuse seisukohalt on loodud võimalused alates autode keevitus- ja remonditöödest kuni mootorite ja pumpade remondini. Praegusel hetkel suudetakse remondibaasis remontida enamuse päästeteenistuse autodest nii kesk- kui tugikomandodest ja teistest osakondadest.

Ärakasutamise võimalused: Remondibaasi olemasolu tuleb ära kasutada päästeteenistuse autode edaspidisekski remondiks. Probleemiks mahu kasvul on eeskätt remondibaasi töötajate suutlikkus suurenevaid remondimahte teenindada. Siin tuleb ette näha töökorralduslikke meetmeid remondimahtude suurendamiseks

(nt. keevitus ja värvimistööd pealelõunasel ajal), autode korraliste hoolduste süstematiseerimist ning koormuste osalist suunamist komandodele. Komandode remondisuutlikkus tuleb viia pisiremondi tegemiseni ning töökorralduslikult tuleb tagada korraliste hoolduste kvaliteet komandodes ja autode süsteemne üldremont.

- **Tulekustutus- ja päästetehnika olemasolu komandodes**

Kirjeldus: Tulekustutus- ja päästetehnika jaotus päästeteenistuse komandodes ilmneb järgnevast kokkuvõttest Tabelis 6.

Tabel 6. Tulekustutus- ja päästetehnika jaotus komandodes

Juhtkond

Nimetus	Mark	Nr.	Väljalaske aasta	Tehn. Seisukord
Sõiduauto	Mazda 626	006 DBT	2002	Väga hea

Planeerimis- ja järelevalve osakond

Nimetus	Mark	Reg. nr.	Väljalaske aasta	Tehn. Seisukord
Sõiduauto	Nissan Almera	988 TPP	1999	Väga hea
Sõiduauto	Skoda	267 ANP	1998	Väga hea
Sõiduauto	Skoda	266 ANP	1998	Väga hea
Sõiduauto	Nissan Micro	154 MCI	2000	Väga hea
Sõiduauto	VAZ 2104	351 RAG	1993	Rahuldav
Sõiduauto	Ford Escort	881 TCL	1989	Rahuldav

Operatiivteenistuse osakond

Nimetus	Mark	Reg. nr.	Väljalaske aasta	Tehn. Seisukord
Sõiduauto operatiiv	Nissan Patrol	91 ZEG	1999	Väga hea
Sõiduauto operatiiv	Mazda 626	155 MBX	1998	Väga hea
Sõiduauto	Mazda 626	154 MBX	1998	Väga hea

Tehnika- ja varustustalitus

Nimetus	Mark	Reg. nr.	Väljalaske aasta	Tehn. Seisukord
Sõiduauto	Peugeot Partner	953 MCU	2001	Väga hea
Sõiduauto furgoon	Mercedes Benz	812 AGO	1976	Rahuldav
Veoauto isekallutaja	GAZ 53-12	674 RAB	2000	Rahuldav
Autobuss KAVZ	KAVZ	764 APD	1991	Hea
Veoauto porte	Volvo	932 AGO	1963	Rahuldav
Tuletõrjeauto	ZIL 130	047 AMJ	1971	Maha kanda
Tuletõrjeauto	Scania	144 ANZ	1970	Halb
Platvormauto	ZIL 131	07-89	1975	Halb

		EAM		
Tõstukaauto	GAZ 66	59-71 EAM	1975	Maha kanda
Sõiduauto	VAZ 21013	153 RAM	1987	Maha kanda
Sõiduauto	VAZ 2105	451 RAD	1988	Maha kanda
Sõiduauto	VAZ 21011	550 RAM	1981	Maha kanda

Rakvere keskkomando

Nimetus	Mark	Reg. nr.	Väljalaske aasta	Tehn. Seisukord
Põhiauto	Scania	262 AMD	1997	Väga hea
Põhiauto	Scania	224 APD	2001	Väga hea
Põhiauto	ZIL 130	483 RAK	1987	Hea
Põhiauto	ZIL 131	249 AAJ	1991	Hea
Põhiauto	GAZ 66	762 APO	1988	Hea
Paakaauto	Volvo	977 AOJ	1979	Hea
Pumbajaam	KAMAZ	752 APD	1991	Hea
Voolikuauto	Sankra	219 RAM	1982	Rahuldav
Korvtõstuk	ZIL 130	685 APH	1982	Halb

Tapa tugikomando

Nimetus	Mark	Reg. nr.	Väljalaske aasta	Tehn. Seisukord
Põhiauto	Scania	123 RAA	1980	Hea
Põhiauto	Scania	759 RAG	1977	Hea
Põhiauto	ZIL 131	761 APD	1991	Hea
Veoauto porte	GAZ 52	459 RAK	1977	Maha kanda
Sõiduauto	Peugeot Partner	059 GDI	2001	Väga hea

Kunda tugikomando

Nimetus	Mark	Reg. nr.	Väljalaske aasta	Tehn. Seisukord
Põhiauto	Scania	558 AOU	1977	Hea
Põhiauto	ZIL 130	461 RAK	1987	Hea
Põhiauto	Ural 375	046 AMJ	1984	Remondis
Sõiduauto	Volkswagen Golf	556 RAC	1989	Hea

Väike-Maarja tugikomando

Nimetus	Mark	Reg. nr.	Väljalaske aasta	Tehn. Seisukord
Põhiauto	Scania	124 RAA	1976	Hea
Põhiauto	ZIL 130	883 RAM	1986	Hea
Põhiauto	ZIL 131	884 RAM	1989	Hea

Võsu tugikomando

Nimetus	Mark	Reg. nr.	Väljalaske aasta	Tehn. Seisukord
Põhiauto	Scania	125 ANZ	1975	Hea
Põhiauto	ZIL 130	485 RAK	1968	Hea
Põhiauto	ZIL 131	417 AOX	1001	Hea
Veoauto porte	Volvo	931 AGO	1965	Rahuldav
Sõiduauto furgoon	Ford Transit	218 RAM	1987	Hea
Sõiduauto	Peugeot Partner	285 MDC	2002	Väga hea
Järelhaagis	Tiki Treiler	655 DG	2001	Väga hea

Simuna tugikomando

Nimetus	Mark	Reg. nr.	Väljalaske aasta	Tehn. Seisukord
Põhiauto	ZIL 130	642 RAM	1982	Hea
Põhiauto	ZIL 131	641 RAM	1978	Hea
Paakauto	ZIL 130	122 RAN	1965	Rahuldav
Voolikuauto	ZIL 131	753 APD	1982	Hea
Sõiduauto	VAZ 21053	964 ABU	1992	Rahuldav

Ärakasutamise võimalused: Suund tuleb võtta kõigi komandode tehnilise taseme viimisele Vabariigi Valitsuse määruses kehtestatud nõuetele. Siinjuures tuleb arvestada ka kõrgendatud läbivusega tuletõrje- ja pääste põhiauto olemasoluga reservpõhiautona igas komandos. Väga olulisena, tuleb tehnikapoliitika kujundamisel jälgida arenguid maakonda teenindavas Jõhvi Üksik-Päästekompaniis vältimaks ressursside raiskamist dubleerivate tehniliste vahendite peale. Kavandada tuleb ka päästeteenistuses konteinersüsteemi kasutuselevõtt prioriteedi järjestuses – suurõnnetuse/metsatulekahju konteiner, keemiasukeldumise/õlitõrje konteiner, veepaak-konteiner.

- **Muu autopargi, sealhulgas ametisõidukite, olemasolu**

Kirjeldus: Ülevaade Tabelis 6.

Ärakasutamise võimalused: Olulisena tuleb näha eriotstarbeliste sõidukite (nt. kallur, porteauto, buss) ressursi ärakasutamist päästeteenistuses. Autode rivist väljalangemisel nähakse ette üleminek vastava teenuse ostmisele. Koostada tuleb ametisõidukite hulga, kasutamise ja roteerumise põhimõtted päästeteenistuses.

- **Hea kaitsevarustuse ja tulekustutus- ja päästevarustuse tase maakondlikult**

Kirjeldus: Isikliku kaitsevarustuse tase vastab päästeteenistuse kõikides komandodes kaasaja nõuetele. Tulekustutusvarustuse tasemega tagatakse kvaliteetne reageerimine enamustele õnnetustele. Siiski on teatud elementides puudus spetsiaalsest päästevarustusest.

Ärakasutamise võimalused: Tugevuse maksimaalseks ärakasutamiseks tuleb edaspidises varustuspoliitikas keskenduda riskikesksetele hangetele, kus erinevatele komandodele määratakse teatud valdkondades lähiaasteks eelisarenduspositsioon, millised on toodud Tabelis 7.

Tabel 7. Päästeteenistuse komandode tehnika eelisarendused

Komando	Prioriteetid
Rakvere keskkomando	Ohtlikud ained, pinnapääste, meditsiin
Tapa tugikomando	Ohtlikud ained, liiklusõnnetused
Kunda tugikomando	Liiklusõnnetused, pinnapääste
Väike-Maarja tugikomando	Tulekustutustööd
Võsu tugikomando	Pinnapääste, meditsiin
Simuna tugikomando	Metsa- ja maastikutulekahjud

Eeltoodud prioriteetarengute määratlemine viib komando rolli täpsusutmiseni ning hõlbustab komandopealikul varustuse hangeteks ettepanekute tegemist jälgides probleemkohtade teket varustuse vananemisel ette. Vaatamata eeltoodud prioriteetidele on ette näha suruõhuhingamisaparaatide väljalangemist lähiaastatel, mistõttu on oluline ette näha vastava varustuse uuendamise vajadust, võimalusel võttes selleks osa vabariiklikust ühishankest.

- **Varustuse hooldussüsteemi süstematiseeritus ja hooldusvõimaluste olemasolu**

Kirjeldus: Varustuse hooldussüsteem seisneb kolmes osapooles – tootjapoolsete hooldusjuhendite olemasolu ja kasutamine, päästeteenistuse poolt päevakavas ettenähtud aeg varustuse hoolduseks ning tehniliste võimaluste olemasolu hoolduste läbiviimiseks. Varustuse kvaliteetne hooldus pikendab selle eluiga, tagab töökindluse sündmuskohal ning vähendab oluliselt investeeringute vajadust uue varustuse ostmiseks.

Ärakasutamise võimalused: Veelgi intensiivsemalt tuleb tegeleda kõikide varustuse elementide hooldusjuhendite hankimise ning tõlkimisega. Päevakavas ettenähtud hooldusaegu tuleb kasutada maksimaalselt ning teostada ka komandopealiku ning tsentraliseeritud kontrolli hoolduste läbiviimise üle. Tehnilistest võimalustest on oluline riiete kuivatuskappide tegemine kõigile komandodele, voolikuhooldusseadmete muretsemine ning heade tingimuste loomine hingamisaparaatide kvaliteetseks hoolduseks.

- **Tehnika- ja varustustalituse töötajate hea professionaalne tase**

Kirjeldus: Tehnika- ja varustustalituse kolm töötajat on pikaajaste kogemustega hea kvalifikatsiooniga professionaalid. Spetsialistid suudavad teostada kõiki päästeteenistuse tehnika hooldamiseks ja parandamiseks vajalikke töid.

Ärakasutamise võimalused: Päästeteenistusele on siinjuures oluline kaadri stabiliseerimine ning heade töötingimuste loomine ja tööks vajalike vahendite muretsemine tulevikus. Lähiajal on vajalik parandada tehnika- ja varustustalituse töötajate olmetingimusi.

Nõrkused:

- **Nõrk päästevarustuse tase maakondlikult**

Kirjeldus: Päästeteenistuse tulekustutusautodel on loodud head tehnilised eeldused tulekahjude kustutamiseks, mis õnnetuste statistikat arvestades on ka arusaadav. Jälgides aga õnnetuste dünaamikat tuleb tulevikus üha tihedamini tegeleda päästetöödega. Päästevarustusest on põhilise vajalikuna päästeteenistuses hüdraulilised päästevahendid, pneumaatilised päästevahendid, nõõripäästevahendid ja pinnapäästevahendid.

Kõrvaldamise võimalused: Arvestades rahaliste võimaluste nappust nüüd ja tulevikus tuleb päästevarustuse hangetel rakendada komandodele prioriteetide määratlusi. Päästevarustuse hanked komandoti peavad toimuma Tabelis 8 toodud prioriteetjärjestusi arvestades.

Tabel 8. Päästeteenistuse komandode varustuse eelisarendused

Komando	Prioriteetid
Rakvere keskkomando	Hüdr. päästevahendid - olemas Pneum. päästevahendid - olemas Nõõripäästevahendid - olemas Pinnapäästevahendid - hankida
Tapa tugikomando	Hüdr. päästevahendid - olemas Pneum. päästevahendid - hankida Nõõripäästevahendid - hankida Pinnapäästevahendid - hankida
Kunda tugikomando	Hüdr. päästevahendid - hankida Pinnapäästevahendid - hankida Pneum. päästevahendid - hankida Nõõripäästevahendid - hankida
Väike-Maarja tugikomando	Hüdr. päästevahendid - olemas Pneum. päästevahendid - hankida Nõõripäästevahendid - hankida Pinnapäästevahendid - hankida
Võsu tugikomando	Hüdr. päästevahendid - olemas Pinnapäästevahendid - olemas Pneum. päästevahendid - hankida Nõõripäästevahendid - hankida
Simuna tugikomando	Hüdr. päästevahendid - hankida Pneum. päästevahendid - hankida Nõõripäästevahendid - hankida Pinnapäästevahendid - hankida

- **Vananev tulekustutustehnika**

Kirjeldus: Ülevaade Tabelis 8.

Kõrvaldamise võimalused: Olemasoleva tulekustutustehnika eksploatatsiooni pikaealisuse tagamiseks tuleb maksimaalselt ära kasutada oma remondibaasi

võimalusi ning hoida autosid töös läbi süstematiseeritud remondipoliitika. Remondipoliitika peab keskenduma süstematiseeritud kapitaalremontidele remondibaasis, pisiremondile komandodes ning korrapärasele hooldusele. Uute ja kasutatud autode hangetel peab päästeteenistus keskenduma üleriiklikes hangetes maksimaalsele osalemisele, omavahendite eest eriautode ostudele ning läbi koostöösidemete autode taotlemisele välisriikide päästeteenistustest.

- **Ametisõidukite ebaoptimaalne kasutamine**

Kirjeldus: Hetkel olemasolevad ametisõidukeid kasutatakse põhiliselt osakondade siseselt ning varuautode kasutamine on seetõttu optimeerimata. Samuti soetatakse ametisõidukeid vastavalt intuitsioonile ning põhjalik analüüs vastava vajaduse ning vajaliku spetsifikatsiooni kohta puudub.

Kõrvaldamise võimalused: Välja töötada asutuse struktuuris määratud ametikohtadega seotud ametisõidukite vajaduste poliitika, kus määratletakse isikustatud ning üldkasutatavate ametisõidukite vajadus ning parameetrid, autode roteerumise põhimõtted asutuses ning muu asjassepuutuv.

- **Metsakustutusvarustuse süsteemitus**

Kirjeldus: Päästeteenistuses on olemas suur hulk mitmesugust metsakustutusvarustust. Probleemiks on olukord, kus varustus paikneb mitmes erinevas punktis ning reguleerimata on varustuse operatiivse sündmuskohale toimetamise logistiline skeem ja töötajate ülesanded metsatulekahju korral.

Kõrvaldamise võimalused: Koostada ülevaade olemasolevast metsakustutusvarustusest, koondada metsakustutusreserv määratletud punktidesse ning reglementeerida reservi sündmuskohale toimetamine. Reservi kasutusoskuste ja töökorra tagamiseks viia igakevadiselt läbi varustuse ülevaatus ning vajalike sõlmede katsetused. Regulaarselt korraldada metsakustutusõppuseid.

- **Puudub konteinerauto ja konteineripark**

Kirjeldus: Päästeteenistuses puudub kulutuste optimeerimise eesmärgil kasutatav konteinerauto ja õnnetuskesksete konteinerite süsteem. See on viinud olukorrani, kus enamus põhiautodest on koormatud väga harva õnnetustel kasutatava varustusega ning vajaliku varustuse õnnetuskohale toimetamine tekitab mitmeid logistilisi probleeme.

Kõrvaldamise võimalused: Taotleda Päästemeeti poolt hangitavate konteinerautode ostu Lääne-Virumaale ning võtta tulevikus kasutusele järgnevad õnnetuskesksed konteinerid, mis on siinjuures toodud prioriteetsuse järjekorras – suurõnnetuse/metsatulekahju konteiner, keemiasukeldumise/õlitõrje konteiner, veepaak-konteiner. Konteinerauto ja konteinerite soetusteni kasutada õnnetuste korral Jõhvi-Üksik Päästekompanii abi.

- **Hingamisaparaatide vananemine ja vähesus**

Kirjeldus: Hingamisaparaatide hulk Päästeteenistuses rahuldab hetke igapäevavajadusi. Samas on hingamisaparaatide kasutusintensiivsus väga suur ning et tegu on isikukaitsevahendiga ei saa hinnaalandust aparaatide töökorra kohta teha. Samas on hingamisaparaatide hind väga kõrge (~30 000.-).

Kõrvaldamise võimalused: Kõikides komandodes tuleb luua head tingimused hingamisaparaatide hoolduseks ning tagada kvaliteetne hooldus iga kasutuskorra järel. Jätkata hingamisaparaatide iga-aastast tsentraliseeritud tehnilist kontrolli. Suunata päästemeti ühishankeid hingamisaparaatide tsentraliseeritud soetuste poole.

- **Keemiakaitsevarustuse täielik puudus**

Kirjeldus: Päästeteenistusel puudub igasugune tehniline võimekus reageerida ohtlike kemikaalidega toimunud õnnetustele. Puudub keemiakaitsevarustus, vajaliku töövahendid ning sellest tulenevalt ka asjakohane väljaõpe. Olemasoleva varustuse baasil (hingamisaparaadis, joatorud) on võimalik luure sündmuskohal, aga ei enam. Samas on maakonnas riigi suurim raudteesõlm, maakonda on koondunud riigi piiritusetööstus ning muid ohtlike ettevõtteid (nt. Rakvere Lihakombinaat). Samuti läbivad maakonda mitmed riikliku tähtsusega maanteed (Tallinn-Narva, Sõmeru-Rakvere-Pärnu, Rakvere-Vägeva-Tartu).

Kõrvaldamise võimalused: Arvestades ohtlike ainete toimunud õnnetuste likvideerimiseks vajaliku varustuse hinda on vajalik sellekohaste hangete ettepanekute tegemine Päästemetile. Päästeteenistuse ülesandeks on kindlustada töötajate väljaõpe tegutsemiseks õnnetuse korral ohtlike ainete, olemasolevat varustust kasutades. Samuti tuleb teha koostööd vastavat varustust valdavate asutustega (nt. raudteepäästeteenistus) ning korraldada sellekohaseid ühisõppusi.

- **Usaldusväärse ja jälgitava testimissüsteemi puudus**

Kirjeldus: Paljud tulekustutus-ja päästevastustuse elemendid vajavad regulaarset testimist ning katsetamist. Hetkel toimuvad testid süsteemitult ning mittejälgitavalt, samuti on konkreetselt määratlemata vastutavad isikud.

Kõrvaldamise võimalused: Välja tuleb töötada varustuse testimispoliitika, milline vastaks vähemalt järgnevatele küsimustele – mida, millal, kes, kuidas? Olemasolev süsteem peab muutuma ka digitaalselt jälgitavaks ja kontrollitavaks.

- **Puudub autopargi kulude analüüs**

Kirjeldus: Hetkel on raskendatud rahaliste kulutuste jälgimine igale autole kindlal ajaperioodil. Selliselt on keerukas ka analüüsi teostamine autode remondi, hangete ja kasutusintensiivsuse otstarbekuse üle.

Kõrvaldamise võimalused: Tuleb luua finantsanalüüsi süsteem ning finants- ja eelarveosakonnas ette näha vastavad töökorralduslikud muudatused.

- **Komandode põhiautode kütusekulu suur (ZIL 130, 131)**

Kirjeldus: Enamustes Päästeteenistuse komandodes (va. Simuna tugikomando) on esimese põhiautona kasutusele võetud lääne päritolu ökonoomsed diisela autod. Reservtehnikana ning metsa- ja kulutulekahjude perioodil kasutatavate kõrgendatud läbivusega autodena on põhiliselt endiselt kasutusel kütusekulukad ZIL-tüüpi veoautod. Vaid Rakvere keskkomandos on üks GAZ-66 tüüpi põhiauto.

Kõrvaldamise võimalused: Näha ette järk-järguline lääne päritolu ökonoomsetele diisela autodele üleminek, samuti ökonoomsemate kõrgendatud läbivusega põhiautode (GAZ-66) kasutuselevõtt kõikides komandodes.

- **Tulekustutus- ja päästeautode mittevastavus madalatele temperatuuridele (-15 ja madalam)**

Kirjeldus: Väga tihti tekib talviti olukord, kus tulekustutus- ja päästetööd on raskendatud tänu probleemidele tehnika ja varustuse kasutamisel madala temperatuuri tingimustes.

Kõrvaldamise võimalused: Tulevikus tuleb ette näha sügisene ettevalmistustsükkel tehnika ja varustuse madala temperatuuri tingimustes töötamise garanteerimiseks. Ettevalmistustsükkel peab sisaldama ka meeskondade väljaõpet töötamiseks madala temperatuuri tingimustes ning vee võtmise alternatiivsete võimaluste tutvustamist auto veepaagist pumba rivist välja langemisel jms.

- **Üldine töötajate heaperemeheliku suhtumise puudumine ameti- ja spetsiaalaudode ning varustuse kasutamisse**

Kirjeldus: Väga tihti võetakse Päästeteenistuse autosid kui tööandja omi ning heaperemehelikkus ja hoolitsus autode pikaealisuse tagamiseks jääb tahaplaanile. Autodel avastatud vigade ja rikete korral suunatakse need kergekäeliselt hooldusesse ning oma initsiatiiv autode parandamiseks puudub.

Kõrvaldamise võimalused: Komandodes tuleb luua võimalused tehnika pisiremondiks ning muuta töökorraldust selliselt, kus kõik pisiremonttööd viiakse läbi komandode baasil ning vaid suuremate remontide vajadusel teostatakse see selleks väljaehitatud remondibaasis Rakveres. Eeltooduga tõstetakse meeskondade motiveeritust autode korrashoiuks ning võimaldatakse remondibaasil töö suuremat süstematiseeritust ja kvaliteedi parandamist.

- **Puudub remondi- ja hooldustööde läbiviimiseks vahendite vajaduse analüüs**

Kirjeldus: Hetkel toimub põhiosa remonttöödest tsentraalses remondibaasis Rakveres. Komandode osa autode remonttöodes on minimaalne. Osaliselt võib eeltoodud situatsiooni komandode seisukohalt õigustatuks lugeda, kuna komandodesse ei ole loodud tingimusi autode ja varustuse remondiks.

Kõrvaldamise võimalused: Moodustada tuleb töögrupp remondiks vajalike vahendite ja tingimuste loomise analüüsiks komandodes, millega optimeeritakse

autode remondikulusid ning tagatakse nende töökord pikema aja vältel. Samuti tuleb tugikomandodes luua hooldusvõimalused ka vajalike ruumide, riiete kuivatuskappide jms näol. Eeltoodu nõuab samuti analüüsi hooldusruumi varustatuse kohta.

Võimalused:

- Riiklike ühishangete maksimaalne ärakasutamine;
- Välismaise abi ja abiprogrammide ärakasutamine;
- Üleminek konteinersüsteemile;
- Kasutatud paakautode (spetsiaal-, kütuse- või piimaautode) soetamine;
- Korraliku hooldus- ja remonditööde tulemusel auto kasutusea pikendamine;
- Töötajate suhtumise parandamine töövahenditesse;
- Depoode uusehituste või renoveerimiste käigus lahendada tehnika ja varustuse hooldamise probleemid.

Ohud:

- Suurõnnetusega kaasneda võiv tehnika hulgaline lagunemine;
- Riiklike varustamismehhanismide (Katariinad) lakkamine;
- Varustuspoliitika täielik riiklik tsentraliseerimine;
- Kõrgendatud läbivusega põhiautode kadumine, seoses soetuste puudumisega;
- Hooldamata või mittenouetekohaselt hooldatud tehnika ja varustuse kasutusaja lühenemine;
- Oht inimestele ja nende vara hävimisele ning asutuse maine langemine töötamisel mittekorras töövahenditega;
- Vananeva tehnika- ja varustuse varuosade puudumine.

3.7.Välissuhtlus

3.7.1.Valdkonnale täitmiseks pandud kohustused

- Seadustest tulenevad kohustused üldiselt (punktid koos viidetega)
 - Õnnetuste likvideerimine koos teiste asutustega
- Muud kohustused (näiteks vabatahtlikud ...)

3.7.2.Ülevaade valdkonnast ja selle sisemine struktuur

Pääteteenistuse välissuhtlusega tegelevad peamiselt direktor ja osakondade juhatajad. Välja on töötatud üldine mudel ajakirjandusega suhtlemiseks. Teiste teenistustega maakonnas on reeglina suhted väga head.

Kindlasti peab rohkem arendama suhtlust naabermaakondade pääteteenistustega.

3.7.3.Valdkonna kliendid

Valdkonna kliendid saab suures plaanis jagada kaheks:

- Päästeasutuste vahelised suhted;
- Suhted päästeala väliste asutustega.

Päästeasutused kellega toimub suhtlus on:

- Kohalike omavalitsuste ja mittetulundusühingute päästeasutused;
- Päästeamet;
- Teised pääteteenistused;
- Sõjaväeasutused;
- Regionaalsed häirekeskused;
- Päästeõppeasutused;
- Välisriikiide päästeasutused.

Põhilised päästeala välised asutused kellega igapäevaselt suheldakse on järgmised:

- Maavalitsus;
- Omavalitsused;
- Kiirabi;
- Politsei;
- Piirvalve;
- Raudtee;
- Teedevalitsus;
- Tervisekaitsetalitus;
- Epidemioloogiakeskus;
- Veterinaarteenistus;
- Keskkonnateenistus;
- Keskkonnainspeksioon;

- Elektrivõrk;
- Elektrikontrollikeskus;
- Riigimetsa Majandamise Keskus;
- Vee-ettevõtted;
- Telefoni-ettevõtted;
- Gaasi-ettevõtted;
- Tööinspeksioon;
- Turvafirmad;
- “Kolmas sektor”;
- Eritehnika vadajad.

Käesoleva peatüki SWOT-analüüsi osas (3.7.5) käsitletakse vaid koostööpartnereid, kellega suhtlus on püsivam.

3.7.4.Valdkonna personal

Välissuhtluse valdkonnaga tegelevaks personaliks on peamiselt Päästeteenistuse direktor ja osakondade juhatajad.

Välissuhtlusega tegelevad ka tulekustutus- ja päästetööde juhid (sündmuse ajal), päästekorraldajad (sündmuste info edastamine, ööpäeva ülevaade ajakirjandusele), komandopealikud, tuleohutusjärelvalve inspektorid, ja teised töötajad kelle tööülesanded seda nõuavad.

Otseselt või kaudselt puutub välissuhtlusega kokku iga Päästeteenistuse töötaja.

3.7.5.Päästeasutuste vahelised suhted

- **Kohalike omavalitsuste ja mittetulundusühingute päästeasutused**

Kirjeldus: Maakonnas tegutseb aktiivselt 4 kohaliku omavalitsuse päästeasutust ning kaks mittetulundusühingut. Neist viie põhiülesandeks on tulekustutus- ja päästetööde tegemine ning üks on keskendunud tuleohutuse alase ennetustöö läbiviimisele asutustes ja ettevõtetes.

Ettepanekud: Säilitada abikomandode tulekustutus- ja päästetööde tegemise tase praegusel tasemel. Suurendada antud päästeasutuste tegevusmahtu tuleohutuse alase ennetustöö läbiviimisel nende piirkonnas, seda koostöös ning kooskõlastatult Päästeteenistusega. Tegevuse koordineerituse tagamiseks koostada päästeteenistusel vastavate ürituste läbiviimise poliitika. Maksimaalselt tuleb tõhustada asutuste võimekust projektide koostamiseks ning aidata kaasa tuleohutuslaste projektrahade maakonda jõudmisele. Selleks on vajalik motiveerida kohalike omavalitsuste päästeasutuste muutumist mittetulundusühinguteks. Mittetulundusühingutele tuleb anda suur ennetustööde osakaal ning muuta need kohalikeks tuletõrjespordi keskusteks, säilitades tulekustutus- ja päästetööde tegemine. Päästeteenistusel tuleb anda oma abi projektipõhiselt jaotatavate rahade projektikonkurssidel osalejatele maakonnas. Eeltoodu rakendamiseks on vajalik planeerimis- ja järelvalveosakonna töötajate projektide alase teadlikkuse tõstmine ja vastava koolituse läbiviimine.

- **Päästeamet**

Kirjeldus: Päästealane suhe päästeteenistuse ja Päästeameti vahel on õiguslikult reguleeritud Päästeseadusega. Päästeamet on eeskätt päästealaste protsesside kujundaja ning õigusloome koostaja, samuti päästeala ülevabariiklik koordineerija. Suurõnnetuste korral on Päästeametil võimalik päästetööde juhtimise ülevõtmine.

Ettepanekud: Tagamaks maksimaalselt Lääne-Virumaa Päästeteenistuse huvide esindatuse päästeala üldriiklikul suunamisel tuleb ette näha päästeteenistuse töötajate maksimaalset kaasamist Päästeameti komisjonide töös osakonna juhatajate tasemel ning seeläbi koosolekutel päästeteenistusele oluliste küsimuste püstitamisel. Aktiivselt tuleb tegeleda õigusaktide eelnõude läbivaatamise ning ettepanekute formuleerimisega.

- **Teised päästeteenistused**

Kirjeldus: Koostöö teiste päästeteenistustega on nõrk. Põhiline koostöö toimub operatiivtöö tasandil naaberpäästeteenistustega ning ülevabariiklike koosolekute läbi üldküsimuste aruteludel ka teiste päästeteenistustega.

Ettepanekud: Koostöös naaberpäästeteenistustega tuleb läbi vastavate lepingute tõhustada piirialadel õnnetustele reageerimist, seda tuleb näha ka Häirekeskuse regionaliseerumise valguses. Kokku tuleb leppida vastavas tegevusreeglistikus reageerimisel sündmusele naabermaakonda. Naaberpäästeteenistustega tuleb tagada infovahetus uue tehnika ostmisel ning pidada regulaarseid tutvumisvisiite. Piirialadel tuleb kaaluda preventsiionalaste ühisprojektide koostamist ja ürituste läbiviimist.

- **Sõjaväestatud päästeüksused**

Kirjeldus: Koostöö sõjaväestatud päästeüksustega, eeskätt Jõhvi Üksik-Päästekompaniiga, toimub Päästeteenistusel eeskätt operatiivsel tasandil. Päästekompanii on täiendavaks ressursiks Lääne-Virumaal toimuvatel suurõnnetustel ja otsinguoperatsioonidel ning omab põhivastutust demineerimistöodel. Päästekompanii kutsumine õnnetustele toimub telefoni teel otse, teavitades olukorrast Päästeameti Juhtimiskeskust.

Ettepanekud: Suhtlemisel Jõhvi ÜPK-ga on oluline jälgida Kompanii tehnilist arengut, vältides olukorda, kus samas piirkonnas tegutsevad Päästeteenistus ja Päästekompanii hangivad samalaadset varustust. Samuti tuleb lahendused leida raadiosidele koostööks Päästekompaniiga õnnetuste korral. Selle jaoks tuleb ette näha reservraadiojaamade olemasolu operatiivkorrapidaja juhtimisautol. Lahendamist vajava probleemina tuleb ette näha ka Lääne-Viru maakonna territooriumil toimuvatest demineerimistöodest Päästeteenistuse teavitamine Häirekeskuse regionaliseerumise järel.

- **Regionaalsed häirekeskused**

Kirjeldus: Suhteid regionaalse Häirekeskusega Jõhvis ning Häirekeskuste ühendamise probleematikat käsitletakse põhjalikult Häirekorralduse ja side peatükis 3.3.

- **Päästeõppeasutused**

Kirjeldus: Suhteid Päästeõppeasutustega käsitletakse põhjalikult Väljaõppe peatükis 3.5.

- **Välisriikiide päästeasutused**

Kirjeldus: Päästeteenistusel on koostööpartneriteks välismaal Jönköpingsi kommuuni päästeteenistus Rootsis (Rakvere), Pertteli vabatahtlik päästekomando Soomes (Simuna) ning Soome merepäästeühingu Fortumi “Ossiparc” päästelaeva meeskond. (Võsu).

Ettepanekud: Suhetes välisriikiide päästeasutustega tuleb eeskätt tihendada vastastikust suhtlust arendamiseks kogemuste vahetust ning koolitust osapoolte vahel.

3.7.6.Suhted päästeala väliste asutustega

- **Maavalitsus**

Kirjeldus: Lääne-Virumaa Päästeteenistus on Lääne-Viru Maavalitsuse hallatav riigiasutus. Praegusel hetkel toimuvad arutelud päästeala ümberstruktureerimiseks, kus ühe võimalusena on välja pakutud päästeteenistuste viimist Päästeameti hallatavaks asutuseks.

Ettepanekud: Päästeteenistuse viimist Päästeameti hallatavaks asutuseks pooldab ka Lääne-Virumaa Päästeteenistus. Samas oleme huvitatud heade suhete säilitamisest maavalitsusega ning koostööst turvalisuse saavutamiseks maakonnas.

- **Omavalitsused**

Kirjeldus: Koostöö Päästeteenistuse ja kohalike omavalitsuste vahel toimub mitmel tasandil. Eeskätt toimub koostöö Planeerimis- ja järelevalveosakonna ning omavalitsuste vahel. Läbi viikase tuleohutuse alase ennetustöö üritusi koolides ja lasteasutustes. Koostöö toimub riskianalüüside ja hädaolukorra plaanide koostamisel. Ehitiste tuleohutuse valdkonnas töötatakse ehitiste vastuvõtu komisjonides, viiakse läbi ehitistele esitatavate tuleohutusnõuete alast koolitust ning abistatakse ehitusjärelevalves vastavalt vajadusele.

Tulekustutus- ja päästetööde valdkonnas toimub põhiline koostöö läbi omavalitsuste hallatavate päästeasutuste, seda nelja omavalitsusega: Vinni vald, Kadrina vald, Tamsalu vald ja Haljala vald.

Ettepanekud: Tuleohutuse alase ennetustöö valdkonnas tuleb ette näha koolituste läbi viimist omavalitsustöötajatele, kelle ülesanne on ehitiste tuleohutusala töö omavalitsustes. Kriisireguleerimisvaldkonnas tuleb leida omavalitsuste kontaktisikud riskianalüüside ja hädaolukorraplaanide koostamiseks.

Tulekustutus- ja päästetööde valdkonnas on oluline saavutada kokkulepped kõigi omavalitsustega suurõnnetuste korral omavalitsustöötaja kaasamiseks staabi töösse. Abikomandode puhul on Päästeteenistuse huvi mittetulundusühingute tekkele praeguste abikomandode baasil, mille järel on võimalik nende aktiivne kaasamine preventsiionitöösse läbi Vabariiklikest fondidest raha taotlemise.

- **Kiirabi**

Kirjeldus: Koostöö Lääne-Virumaa kiirabipidajate ja Päästeteenistuse vahel toimub eeskätt operatiivsel tasandil. Samuti teenindab Päästeteenistuse Häirekeskus ka kõiki Lääne-Virumaa kiirabibrigaade.

Ettepanekud: Koostöös kiirabipidajatega tuleb ette näha vastava-alase koolituse läbiviimist Päästeteenistuse töötajatele, kus meie koolitusena kiirabitöötajatele tuleb ette näha koolitust tegevuseks tulekahjude, liiklusõnnetuste ja muude sündmuste korral ning raadioside põhimõtteid. Koostöös tuleb ette näha ka Päästeteenistuse meditsiinivarustuse arendamist, kaasates konsulteerijateks kiirabitöötajaid.

- **Politsei**

Kirjeldus: Koostöö politseiga toimub Planeerimis-ja järelevalveosakonnal tulekahjude uurimise valdkonnas ning Operatiivteenistuse osakonnal põhiliselt sündmuste valve, demineerimistööde ning inimeste otsingute valdkonnas.

Ettepanekud: Olemasolevas õigusruumis, kus on ebaselgust tulekahjude uurimise regulatsioonis on täpsema regulatsiooni koostamiseni vajalik Päästeteenistuse ja Politsei hea koostöö arusaamatuste vältimiseks. Õnnetustele reageerimisel tekkinud probleemide lahendamiseks on vajalik regulaarsete koosolekute sisseviimine probleemide aruteluks ja koostöö tõhustamiseks.

- **Piirvalve**

Kirjeldus: Koostöö piirivalvega on Päästeteenistusel vähene. Eeskätt on toimunud kohtumised suhete arendamiseks ja teineteisega tutvumiseks saamaks ülevaadet võimalustest koostööks.

Ettepanekud: Tulevikus on võimalik ette näha piirivalvurite ning piirivalvekoerte kaasamist inimeste otsingu operatsioonidesse.

- **Elektrivõrk**

Kirjeldus: Koostöö elektrivõrguga põhineb eeskätt operatiivtöö tasandil, kus tulekahjude korral palutakse elektrivõrgul elekter piirkonnast või põlevast hoonest välja lülitada.

Ettepanekud: Suhete arendamisel tuleb Päästeteenistusel jälgida arenguid elektrivõrgus, saamaks ülevaadet elektri väljalülitamiste võimalustest, kas tsentraalselt või vahetult sündmuskohal. Päästeteenistus on huvitatud tsentraalsetest elektri väljalülitamise võimalustest, tagamaks operatiivsust tulekustutus- ja päästetööde alustamiseks. Samuti tuleb otsida võimalusi Päästeteenistuse töötajatele elektri väljalülitamise pädevuse andmiseks.

- **Vee-ettevõtted**

Kirjeldus: Senimaani on põhiline koostöö vee-ettevõtetega toimunud Rakveres, Tapal ja Kundas. Esmaseks Päästeteenistuse huviks on linnade hüdrantide korrashoid ja märgistatus.

Ettepanekud: Lähitulevikus on oluline suuremates linnades ammutatud koostöökogemus laiendada ka väiksematele asustusüksustele, eesmärgiga saavutada pidev infovahetus kõigi maakonna vee-ettevõtetega, saamaks jooksvat ülevaadet kõikidest maakonna hüdrantidest.

- **Riigimetsa Majandamise Keskus**

Kirjeldus: Riigimetsa Majandamise Keskusega omab Päästeteenistus väga head koostööd metsatulekahjude kustutamisel ja vastaval ennetustööl. Koostatud on Lääne-Viru maakonna metsakustutusplaan.

Ettepanekud: Tulevikus tuleb ette näha metsakustutusplaani koostamist koostöös RMK-ga, saavutades läbi selle vajaliku koostöö metsatulekahjude kustutamisel, sealhulgas ka teiste asutustega. Päästeteenistus on huvitatud ka RMK metsakustutusvarustusest ja muudest ressurssidest, millistest on abi metsatulekahjude kustutamisel. Oma tehnikapoliitika kujundamisel peab Päästeteenistus jälgima ka RMK varustuste hankeid. Oluliseks tuleb lugeda ka RMK-poolse kontaktisiku olemasolu staabis metsatulekahjude kustutamisel. Läbi RMK tuleb püüda leida kontakte ka teiste metsaomanikega (erametsaomanikud).

- **Keskkonnateenistus**

Kirjeldus: Keskkonnateenistuse ülesanneteks on keskkonnareostuste likvideerimine, kus koostöö Päästeteenistusega väljendub “aktiivsete” reostuste lokaliseerimises. Samuti on keskkonnateenistuse vastutusallas metsa- ja muu taimestikuga kaetud alade tuleohutusjärelvalve.

Ettepanekud: Päästeteenistus on huvitatud 24h töötava kontakttelefoni olemasolust, suhtlemaks keskkonnateenistuse töötajatega. Samuti ollakse huvitatud koostöö korrast tegutsemiseks reostuste korral.

- **Keskkonnainspeksioon**

Kirjeldus: Koostöö keskkonnainspeksiooniga põhineb metsa- ja muu taimestikuga kaetud aladel toimuvatest tulekahjudest teatamises ning nende uurimises, mida teostab keskkonnainspeksioon.

Ettepanekud: Vastavalt uurimistulemustele tuleb ette näha ennetustöö läbiviimist, suunates selle raskuskeskme vastavatele piirkondadele, elanikkonnagruppidele ja ajale.

- **“Kolmas sektor”**

Kirjeldus: Koostöö kolmanda sektoriga on pea olematu välja arvatud kaks mittetulundusühingut – Rakvere Tuletõrjeühing ja Vajangu Tuletõrjeühing, kes tegutsevad vastavalt tuleohutuslase ennetustöö ja tulekustutus- ja päästetööde valdkonnas.

Ettepanekud: Päästeteenistuse huvi on tuleohutuslase ennetustööga tegelevate mittetulundusühingute tekkele maakonnas. Põhilise baasina tuleb siinjuures näha kohalike omavalitsuste hallatavaid päästeasutusi, kelle ülesandeid tuleb seejärel laiendada tulekustutus- ja päästetöödelt ennetustööle.

- **Eritehnikat valdajad**

Kirjeldus: Eritehnika valdajad maakonnas on Päästeteenistuse olulised koostööpartnerid õnnetuste likvideerimisel. Probleemiks on siinjuures andmete vähene laekumine Päästeteenistusse eritehnika olemasolu kohta erinevatel ettevõtetel ning andmete muutumise korral sellest Päästeteenistuse teavitamine.

Ettepanekud: Vastutavateks isikuteks Päästeteenistuses suhtlemisel eritehnika valdajatega tuleb määrata piirkonda tundvad komandode pealiked, kelle ülesanneteks on pidev vastava-alase olukorra jälgimine piirkonnas, kontaktandmete hankimine ning Häirekeskusele edastamine. Samuti püüdleb Päästeteenistus kirjalike lepingute sõlmimise suunas eritehnika valdajatega. Päästeteenistus on huvitatud ka rahaliste väljamaksete süsteemi lihtsustumisest eritehnika valdajatele, juhul kui nende tehnika on olnud kaasatud tulekustutus- ja päästetöödele.

3.7.7. Avalikud suhted

- **Meedia**

Kirjeldus: Päästeteenistus annab igahommikuse õnnetuste lühiülevaate kohalikule raadiotele. Kohalik ajakirjandus tunneb huvi päästeteenistuse tegevuste vastu ning kajastab sündmusi ning arenguid objektiivselt. Vabariiklik meedia tunneb maakonnas toimuva vastu huvi vaid suuremate sündmuste korral ning mõnel juhul võib tegevuses täheldada “skandaaliotsimise” ilminguid.

Ettepanekud: Tulevikus on vajalik planeerida ajakirjanduse süsteemset kaasamist tuleohutuse alasesse ennetustöösse. Vajalik on kokkulepete saavutamine päästeteenistuse ennetustöö igakuiseks kajastamiseks kohalikus pressis. Eeltooduga seotult on vajalik õnnetuste toimumise ajas jaotuvuse uuring ning seeläbi ajakirjanduse kaasamine vastavate sesoonsete õnnetuste ennetamisse. Tihedamini tuleb ennetustöö läbiviimiseks ja päästeteenistuse tegevuse kajastamiseks kasutada kohalikku raadiot. Võimalusel kajastada regulaarselt

eriteenistuste tööd. Päästeteenistuses tuleks määratleda konkreetsed inimesed, kes teatud valdkonnas avalikkusega suhtlevad. Vajalikuks tuleb lugeda ka meediakoolituse läbiviimist kõigile päästeteenistuse töötajatele, kelle tööülesannetest tulenevalt võib ette näha ajakirjandusega suhtlemist sündmuskohtadel.

3.8. Infotehnoloogia

3.8.1. Valdkonnale täitmiseks pandud kohustused

Eeskätt on valdkonna kohustuseks Päästeteenistuse riist- ja tarkvarapargi arendus ja korrashoid, samuti läbi interneti avalikustamisele kuuluvate ja Päästeteenistust puudutavate dokumentide avaldamine ning asutuses toimuva kajastamine.

3.8.2. Ülevaade valdkonnast ja selle sisemine struktuur

Valdkond on väga lai ja hõlmab eneses peamiselt interneti põhiseid lahendusi, digitaalseid andmebaase, andmetöötlust.

3.8.3. Valdkonna kliendid

Teenus on suunatud asutuse töötajatele, LVPT interneti kodulehekülje külastajatele.

3.8.4. Valdkonna personal

IT alaga tegelevad LVPTs kaks spetsialisti: operatiivosakonna juhtivspetsialist, kes tegeleb üldiselt kõikide IT alaste probleemidega ning arendustööga ja häirekeskuse spetsialist, kes on spetsialiseerunud häirekeskust puudutavatele küsimustele ja andmesidele.

3.8.5. SWOT-ANALÜÜS

Tugevused:

- **Hea spetsialistide kaadri olemasolu**

Kirjeldus: Lääne-Virumaa Päästeteenistuses töötab põhikohaga kaks infotehnoloogia suunitlusega töötajat – Operatiivteenistuse osakonna vanemspetsialist ja Häirekeskuse spetsialist. Esimese põhiülesanne on asutuse kogu tarkvarapargi administreerimine ning arvutipargi korrashoid ja arendamine. Teise ülesanne on Häirekeskuse arvutipargi administreerimine ja andmebaaside haldamine. IT-spetsialistid on suutelised vajadusel tööülesannete täitmisel teineteist asendama.

Ärakasutamise võimalused: Edasi tuleb arendada IT-spetsialistide asendussuutlikkuse tagamist ning seda tuleb näha ka Häirekeskuse regionaalsesse Ida-Eesti Häirekeskusesse üleviimise valguses ja sellest tulenevate põhiülesannete muutumisel. Olemasolevat vaimset potentsiaali on vajalik kasutada IT-lahenduste

pakkumiseks ja väljatöötamiseks ning rakendamiseks asutuse põhitegevuste arendamiseks (Projekt: kodulehekülg töövahendina). Läbi IT-lahenduste tuleb ette näha asutuse struktuurüksuste sidumine ühiseks tervikuks ning paralleelsete toimingute asutusesiseseks miinimumini viimiseks (nt. raamatupidamise ja laomajanduse sidumine, operatiivkaardid, vesivarustuse andmebaas). Olemasolevat spetsialistide kaadrit tuleb rakendada ka asutusesiseseks arvutialaseks koolituseks, vältimaks IT-lahenduste arenduste ja nende rakendusoskuste kaugenemist asutuses, samuti uue tarkvara (Linux) kasutuselevõttust tingitud probleemide minimeerimiseks.

- **Arvutipargi 100%-line litsentseeritud tarkvaraga varustatus**

Kirjeldus: Kõik Lääne-Virumaa Päästeteenistuse arvutid on varustatud litsentseeritud tarkvaraga Microsoft Windows.

Ärakasutamise võimalused: Ette tuleb näha litsentseeritud tarkvara kasutuse jätkamist ning tasuta tarkvara järk-järguline kasutuselevõtt arvutipargi suurenemisel ning olemasoleva tasulise tarkvara vananemisel.

- **Kodulehekülje projekti ja visiooni olemasolu**

Kirjeldus: Kodulehe projekt sisaldab kodulehele kantavate andmete hulgas nii projektist tulenevaid vabatahtlikke kui seadustest tulenevaid avalikustamist vajavaid andmeid.

Ärakasutamise võimalused: "Koduleht kui töövahend" projekt peab sisaldama ning kodulehekülje arendused ka tulevikus olema suunatud eeskätt kodulehekülje kasutamisele päästeteenistuse põhitegevuste toetuseks. Siinjuures tuleb operatiivteenistuse osakonna vajadusteks ette näha tulekustutus- ja päästetööde juhi abi kataloog, milline sisaldab operatiivkaartide, maakondliku vesivarustuse, eri liiki õnnetuste juhendite, vajalike õigusaktide, tulekustutus- ja päästetehnika ning varustuse jms andmebaase. Samuti peetakse vajalikuks raamatupidamise ja laomajanduse programmide ühendamist ning varustuse olemasolu vaadeldavust isikute ja struktuurüksuste lõikes ning töötajate andmebaasi. Üldiste arengute seisukohalt tuleb olulisena näha IT-lahenduste kasutamist kulude kokkuhoiuks, kasutades siinjuures arvutite kaugadministreerimist jms.

- **Tulemüür (kaitseb välis- ja siserünnakute eest)**

Kirjeldus: Olemasolev tulemüür tagab välisrünnete eest turvalise töökeskkonna ning ei takista millegagi igapäevase töö tegemist. Samas võib täheldada teatud arendustegevuse pidurdumist tulemüüri kõrge kaitsetaseme tõttu ning selle administreerimise tsentraliseerituse tõttu.

Ärakasutamise võimalused: Säilitades tulemüüri poolt pakutavaid eeliseid ning harmoneerimaks selle positiivseid külgi päästeteenistuse arendustegevuse tagamisega tuleb ette näha tulemüüri administreerimisõiguse taotlemist Lääne-Virumaa Päästeteenistusele.

Nõrkused:

- **Nõrk töökohtade arvutitega varustus ning arvutite madalad parameetrid**

Kirjeldus: Päästeteenistuses on hetkel 39 arvutitöökohta, millel olevate arvutite parameetrid kõiguvad väga heast väga halvani. Igapäevaste tööülesannetega hakkamasaamiseks on praegune tase piisav, ent lähituleviku arenguid silmas pidades (Kodulehekülj, OPIS, JÄIS jm) on arvutite tase arengutendentse pidurdav.

Kõrvaldamise võimalused: Enne vajalike vahendite hankeid on vajalik kujundada asutuse IT riistvara poliitika, milline annaks vastuseid arvutikasutajate mobiliseerituse (sülearvutid), vajaminevate arvutitöökohtade üldarvu, töökohtadele vajalike arvutite parameetrite, arvutite soetuspõhimõtete ning arvutite lisatarvikute (pihuarvutid, skännerid, videoprojektorid, printerid, paljundusmasinad jms) vajaduse kohta.

- **Väike mobiilsus**

Kirjeldus: Praegusel juhul on sülearvutid päästeteenistuses vaid direktoril ja direktori asetäitjal ning üldkasutatav sülearvuti IT vanemspetsialistil. Põhiliseks puudusena vähese mobiilsuse juures tuleb välja tuua objekte külastavate tuleohutusjärelvalve inspektorite mittevarustatust kaasaskantava andmete digitaalse salvestuse seadmega.

Kõrvaldamise võimalused: Asutuse riistvarapoliitika väljatöötamisel tuleb arvestada teatud ametikohtade mobiliseerituse nõudega ning kaaluda võimalust inspektorite varustamiseks pihuarvutitega. Seejuures tulen tarkvaraliselt ette näha võimalused pihuarvutite ressursi maksimaalseks ärakasutamiseks objekti kontrolli teostamisel.

- **Töötajate vähene arvutioskuste tase**

Kirjeldus: Lisaks puudust kannatavale riistvara poolele võib IT-lahenduste kasutuselevõtu pidurdajana näha ka töötajate vähest arvutioskuste taset. Nõrgast tasemest tingituna võib lähiajal kujuneda olukord, kus IT-valdkonna arendamise otstarbekus muutub küsitavaks, kuna töötajate oskuste tase ei vasta vajalikele nõuetele. Samuti võib täheldada asutuse töötajate kartust IT-lahenduste kasutuselevõtuks.

Kõrvaldamise võimalused: Tagamaks IT-arendustegevuse ning töötajate taseme tasakaal, tuleb senisest rohkem tähelepanu pöörata töötajate arvutialasele koolitusele. Koolituse läbiviimisel on otstarbekas kasutada päästeteenistuse sisemisi ressursse IT-spetsialistide näol. IT-lahenduste kasutuselevõtu motiveerimiseks töötajate hulgas nähakse ette ka asutuse töö üldist digitaliseerimist (operatiivkaardid, vesivarustuse andmebaas, ettekirjutuste koostamine jne.), kodulehekülje kui töövahendi atraktiviseerimist ning kasutusmugavuse ja lihtsuse suurendamist läbi tarkvaralahenduste. Arvutioskuste taset tuleb tulevikus arvestada ka inimeste töölevõtmisel ning edutamisel.

- **Andmete madal turvalisuse aste tehniliste rikete eest**

Kirjeldus: Eeskätt on päästeteenistuse andmebaasid kaitsmata pikemate elektrikatkestuste, ettenägematute tehniliste rikete ja väliste mõjurite (füüsiline rünnak, tulekahju) toime eest.

Kõrvaldamise võimalused: Ette tuleb näha kogu asutuse arvutipargi töö viimine ühte serverisse ning selle serveri andmete pidev automaatne kopeerimine reservserverisse. Samuti tuleb ette näha reservserveri kiire kasutuselevõtu võimalused põhiserveri rivist välja langemisel. Serverite kaitse tuleb lahendada nii elektrikatkestuste (UPS-i hange) kui väliste mõjurite (eraldi serveriruum) vastu.

- **Interneti püsiühenduse puudumine kõikides komandodes**

Kirjeldus: Hetkel on interneti püsiühendus lahendatud Rakvere, Tapa, Kunda ja Võsu tugikomandodes. Väike-Maarja ja Simuna tugikomandodes on ligipääs internetile takistatud.

Kõrvaldamise võimalused: Arvestades lähituleviku vajadust komandode internetiseerimiseks (OPIS, Kodulehekülg, e-post, arvutite kaugadministreerimine jms) tuleb Väike-Maarja ja Simuna tugikomandodes kuni püsiühenduse tehniliste võimaluste leidmiseni viia sisse sissehelistamisteenusega GPRS internetiühendus vastavate mobiiltelefonide baasil.

- **Vajalike joonestusprogrammide puudumine**

Kirjeldus: Olemasolev litsentsivaba joonestusprogramm rahuldab operatiivteenistuse vajadused operatiivkaartide koostamise osas. Puudulik on planeerimis- ja järelevalveosakonna arvutitehniline valmisolek ehitusprojektide digitaalseks salvestamiseks ja lugemiseks.

Kõrvaldamise võimalused: Planeerimis- ja järelevalveosakonnale on vajalik hankida ehitusprojektide lugemiseks vajalik tarkvara.

Võimalused:

- PA poolne abi riistvara hangete teostamisel;
- PA poolne abi digitaalse geograafilise kaardi saamisel;
- OPIS, JÄIS, Postipoiss, Persoon;
- IT, kui organisatsioonikultuuri arendaja;
- Interneti püsiühenduste venimisest tingitud protsesside käivitamise venimine;
- Võimalus kasutada interneti.

Ohud:

- PA tulemüüri tõttu meie IT-alase progressi pidurdumine;
- Isikuandmete lekkimine väljapoole võrku;
- Pahatahtlikud ründed meie kodulehele;
- Olemasoleva tarkvara aegumine ja uute kaalidus;

- Võimalus et töötajad ei hakka kasutama kodulehte ning esitatud eesmärgid ei täitu;
- Madal tarkvara turvalisus (Windows98 ei ole kontori tarkvara);
- Madal raudavara turvalisus (Väiksed upsid, andmeid / serverit ei dubleerita);
- Andmete kadumise oht;
- Tark- ja riistvara kiire areng;
- Andmete vargused;
- Ründed, arvutipargi vastu, väljastpoolt.

3.9.Organisatsioon ja personal

3.9.1.Valdkonnale täitmiseks pandud kohustused

- **Seadused personalivaldkonnas**

- Eesti Vabariigi töölepingu seadus (RT 1992, 15/16 241);
- Töö- ja puhkeaja seadus (RT I 2001, 102, 675);
- Puhkuseseadus (RT I 2001, 42, 233);
- Tuletõrje- ja päästetöötajate tervisenõuded ning tervisenõuetele vastavuse kontrollimise kord Sotsiaalministri (10. augusti 2001.a määrus nr 85RTL 2001, 102, 1404);
- Töötajate distsiplinaarvastutuse seadus (RT I 1993, 26, 441);
- Ravikindlustusseadus (Vastu võetud 9. juuli 2002.a);
- Isikuandmete kaitse seadus (RT I 1996, 48, 944).

- **Seadused asjaajamise valdkonnas**

- Asjaajamiskorra ühtsed alused (RT I 2001, 20, 112, VV 26.02.2001 määrus nr 80);
- Avaldustele vastamise seadus (RT I 1994, 51,857, jõust. 27.06.1994);
- Avaliku teabe seadus (RT I 2000, 92, 597, jõust. 15.11.2000);
- Arhiiviseadus (RT I 1998, 36/37, 552, jõust. 25.03.1998);
- Arhiivieeskiri (RT I 1998, 118/120, 1904, VV 29.12.1998 määrus nr 308);
- Digitaalalkirja seadus (RT I 2000, 26, 150, jõust. 08.03.2000);
- Isikuandmete kaitse seadus (RT I 1996, 48, 944, jõust. 12.06.1996).

3.9.2.Ülevaade valdkonnast ja selle sisemine struktuur

Personalipoliitika hõlmab järgmisi valdkondi:

1. Töökorraldus – hõlmab teenistuses erinevaid tasandeid:
 - juhatuse tasand – kogu teenistust hõlmava töökorralduse süsteemi toimimise kindlustamine
 - struktuuri üksuste juhtide tasand – oma vastutusvaldkonna piires kogu teenistust läbiva töökorralduse süsteemi toimimise kindlustamine
 - allstruktuuriüksuste juhtide tasand – oma vastutusvaldkonda puudutavate tööprotsesside toimimise kindlustamine
 - teostustasand – iga töötaja vastutusvaldkonda kuuluvate töökohustuste täitmise tagamine.Funktsioonide jaotus töökorralduses peab tagama Päästeteenistuse tervikliku ja eesmärgistatud tegevuse, juhtimise toetuse ja töökorraldustest tingitud vigade vähendamise.
2. Personaliarvestus – seostub personaliandmebaasi olemasoluga, mis sisaldab informatsiooni ettevõtte töötajate kohta kõikides personalijuhtimise valdkondades ning seda hooldab personaliosakond.

3. Personali planeerimine – selle eest vastutab oma osakonnas vastava üksuse juht.
4. Personali värbamine ja valik – ülesandeks on kindlustada teenistus tööjõuga, mis tagaks püstitatud ülesannete ja eesmärkide saavutamise. Värbamise ja valiku teostamisel lähtutakse põhimõtetest, et personaliressursi olemasolu eest vastutab lõppkokkuvõttes iga osakonna juht.
5. Personali hindamine – eesmärgiks on kindlaks määrata iga töötaja sobivus oma ametikohale tööplaanide ja töötaja hindamise kaudu. Tööplaanid koostavad teenistuses struktuuriüksuste juhid kord aastas oma osakonnale. Tööplaanid on seotud vastavate töötajate tegevuste planeerimisega ning nende täitmise jälgimisega.
6. Koolitus – eesmärgiks on luua pidevalt areneva ja hästi motiveeritud personali olemasolu. Koolitus peab tagama teenistuse töötajate ettevalmistamise tööülesannete täitmisel. Töötaja koolitusvajaduse väljaselgitamise eest vastutab tema otsene juht. Suund on, et pidevalt toimuks teenistuse sisene koolitus, mille läbiviijateks on teenistuse töötajad.
7. Palgakorraldus – väljatöötatud. Töötajatele on loodud motiveeritult töötamiseks.
8. Töö- ja tervisekaitse – eesmärgiks on töötajatele ohutute töötingimuste loomine olemasoleva töökeskkonna parandamise ja uue loomise kaudu. Kõrgendatud riskiastmega ametikohtadel töötavatele inimestele võimaldatakse arstlik läbivaatus ja tagatakse vajalike töökaitsevahendite olemasolu. Teenistuses on määratud töökaitse spetsialist ja volinikud, kes läbivad regulaarselt tööohutusalaseid koolitusi.

3.9.3. Valdkonna kliendid

Valdkonna kliendid Päästeteenistuse siseselt on struktuuri- ja allstruktuuriüksuste töötajad (nõustamine, teenindamine) ning asutuse väliselt Statistikaamet, Tööinspeksioon ja Haigekassa.

3.9.4. Valdkonna personal

Valdkonnaga tegelevad Päästeteenistuses Personali- ja asjaajamisosakonna juhataja ning sekretär-asjaajaja.

3.9.5. SWOT-ANALÜÜS

Tugevused:

- **Lihtsa, arusaadava ja töötava struktuuri olemasolu**

Kirjeldus: Olemasolev asutuse struktuur tagab asutuse juhtimisselguse ning lihtsa ülesehituse, võimaldades sellega head põhiülesannetele keskendumist ning tagades organisatsiooniliste takistuste puudumise. Mõningal puhul võib aga näha asutuse põhitegevusvaldkondade ja tugitegevusvaldkondade segunemist ning teatud tegevusvaldkondade struktuuris mittekajastamist. (tehnika- ja varustustalitus

operatiivteenistuse osakonna koosseisus). Samuti ei ole struktuur piisavalt dünaamiline väliste tegurite muutustele reageerimiseks (planeerimis- ja järelevalve osakonna järelevalveinspektorite hulk). Võib ka täheldada tegevusvaldkonna ning struktuurijärgse nimetuse mõningast lahknevust (planeerimis- ja järelevalveosakonna kodanikukaitsespetsialistid). Ette on näha ka Häirekeskuse kadumist Päästeteenistuse struktuurist seoses Häirekeskuste regionaliseerimisega.

Ärakasutamise võimalused: Läbiviidavate struktuurimuudatuste käigus tuleb operatiivteenistuse osakonna tehnika- ja varustustalituse baasil moodustada eraldiseisva osakonna staatuses tehnika- ja majandusosakond Päästeteenistuse tehnika, varustuse ja hoonete haldamiseks. Planeerimis- ja järelevalve järelevalveinspektorite hulk tuleb siduda kontrollitavate objektide arvuga maakonnas, kus optimaalsena nähakse keskmiselt 120 objekti olemasolu inspektori kohta ning maksimumpiirina 150 objekti inspektori kohta. Üldküsimumustega tegelemiseks ning inspektorite kaadri järjepidevuse tagamiseks tuleb ette näha eeltoodud mehhanismile lisaks ühe inspektori ametikoht. Vastamaks paremini seadusandlikele terminitele muuta planeerimis- ja järelevalveosakond tuleohutusjärelevalve- ja kriisireguleerimise osakonnaks. Häirekeskuse üleviimisel täiendada operatiivteenistuse osakonda vähemalt kolme spetsialisti ametikoha võrra – häirekorralduse-, side- ja andmetöötlusspetsialist.

- **Asutuse ja struktuuriüksuste põhimääruse olemasolu**

Kirjeldus: Päästeteenistuses on põhimäärused lahendatud üldise asutuse põhimääruse ning detailsete struktuuriüksuste põhimäärustena. Eeltoodud süsteem võimaldab operatiivselt reageerida mitmetele seadusmuudatustele ning viia vajalikud muudatused vastava struktuuriüksuse põhimäärusesse, mille kinnitab Päästeteenistuse direktor.

Ärakasutamise võimalused: Vaadelda olemasolevat põhimääruste paketti ühiskoosolekul paketina ning valida suund veelgi üldisema asutuse põhimääruse ning veelgi detailsemate struktuuriüksuste põhimääruste suunas.

- **Juhtimise orienteeritus tulevikku ja arengusuundade määratus**

Kirjeldus: Juhtimise orienteeritusest annab märku nii antud arengukava koostamine, kui ka juba mitmeaastane praktika aasta tööplaanide koostamisel. Samas on probleemina nähtav töötajate vähene informeeritus asutuse üldistest suundumustest.

Ärakasutamise võimalused: Tagada arengukavas toodud põhimõtete rakendamine ning iga-aastaste tööplaanide koostamine arengukava põhimõtete täpsustamiseks. Iga-aastaselt tuleb arengukavas toodud ideede realisatsiooni hinnata ning arengud kriitiliselt üle vaadata paigutades need väljakujunenud situatsiooni. Tagamaks töötajate informeeritus valitud arenguteedest on vajalik parandada nii horisontaalset kui vertikaalset infovahetust Päästeteenistuses, seda nii formaalses kui mitteformaalses vormis. Formaalses vormis informatsioonivahetusel tuleb korraldada regulaarseid osakondade juhtide koosolekuid, kus teavitatakse teisi oma valdkonna arengutest ning samuti teisi puudutavatest seadusmuudatustest. Olulise momendina tuleb asutuse koduleheküljele sisse viia asutuse infoleht,

millel kirjutatakse artikleid toimuvatest muudatustest ning muudest asutuse sisesamuti välisuudistest. Mitteformaalsete kohtumiste tingimuste loomiseks on vajalik asutuse siseruumides kohtumisnurga väljaehituseks, kus töötajatel oleks võimalik ühiselt osakondade vahelisi küsimusi vabas vormis arutada.

- **Demokraatliku juhtimisstiili kasutamine**

Kirjeldus: Päästeteenistuses on tava, kus suur osa osakonda puudutavatest otsustest tehakse osakonna juhataja tasandil. Sellega tagatakse osakonna juhataja vastutus ning kõrge töömoraal.

Ärakasutamise võimalused: Olemasolevat demokraatlikku juhtimisstiili tuleb säilitada ning töö hindamisel lähtuda veelgi rohkem töö tulemuste mitte töö protsessi hindamisest. Tööprotsessi käigus tuleb töötajaid julgustada ning nõustada. Tagamaks eeltoodud stiili järjepidevus on oluline kord kvartalis peetaval vabas vormis arutelul vestelda juhtimisstiilide rakendamisest ning tõhususest.

- **Töötervishoiualane dokumentatsioon korras**

Kirjeldus: Praeguseks on tööohutuse ja töötervishoiualane olukord Päästeteenistuses rahuldav ning olemas on vastutav isik ning vastav dokumentatsioon. Ometi võib täheldada teatud vastuolulisusi õigusaktides ning süsteemi liigset bürookraatlikkust.

Ärakasutamise võimalused: Olemasolev süsteem tuleb säilitada ning personali ja operatiivteenistuse osakonna ühiskoosolekul vaagida võimalusi vastuolulisuste vältimiseks ning süsteemi lihtsustamiseks kergema administreeritavuse huvides.

- **Toimiv tulemuspalga süsteem tuletõrjujatele-päästjatele, meeskonna vanematele, rühmapealikele ja operatiivkorrapidajatele**

Kirjeldus: Eeltoodud töötajatele makstakse tulemustasu järgnevatele põhimõtetele tuginedes: füüsiline ettevalmistus, haridus, C-kategooria juhilubade olemasolu, staaž.

Ärakasutamise võimalused: Eeltoodud süsteemis kontrollitakse Päästeteenistuses töötajate füüsilise ettevalmistuse taset ja C-kategooria sõidukite tundmise taset, samas jääb kontrolli alt välja teadmiste taseme kontroll õppeasutuse lõpetamise järel. Ette tuleb näha teadmiste taseme kontrolli sisseviimine Põhioskuste testi näol, mille tulemus seotakse lisatasuga. Ka uute lisatasude tekkel on alati enne süsteemi rakendamist vajalik kirjeldada tingimusi lisatasu saamiseks ning tagada kontroll lisatasu saamiseks nõutud tingimuste täidetuse üle.

- **Asjaajamises olemas vajalik dokumentatsioon, arhiivitööks dokumendid, nõuetele vastav arhiiviruum, dokumendid arhiveeritud ning dokumendiregister olemas arvutis**

Kirjeldus: Olemasolev arhiveerimissüsteem tagab päästeteenistuse dokumentide nõuetekohase säilitamise. Ainukese probleemina võib välja tuua arhiiviruumi paigutatuse selle kasutajast kaugel.

Ärakasutamise võimalused: Kapitaalremondi käigus või uusehituse korral arvestada kasutusmugavuse suurendamiseks arhiiviruumi paigutusega selle kasutaja lähedusse.

Nõrkused:

- **Täpsete vastutusvaldkondade määramatus**

Kirjeldus: Paljude ülesannete tekkel, milliste täitmine ei ole määratud põhimäärusega otseselt ühegi struktuurüksuse kohustusteks, tekib asutuses probleem ülesande täitmise vastutaja osas. Sageli vaadeldakse täitjat läbi järgneva prisma: kellel vaja see teeb. Eeltoodud suhtumine sisaldab paljuski asutuse terviklikkuse lõhkumist ning osakondade teineteisest kaugenemist.

Kõrvaldamise võimalused: Ülesannete tekkel on tulevikus eeskätt vaja vaadelda järgmist: kelle põhiülesannetega ülesande täitmine kõige rohkem sarnaneb. Selliselt suurendatakse asutusesisest koostööd ning optimeeritakse oluliselt ülesannete täitmiseks kuluvat aega.

- **Töötulemuste mõõtmiskriteeriumite ja tulemuspalga poliitika fikseerimatus**

Kirjeldus: Hetkel on töötulemuste mõõdikud, mille järgi iga töötaja ning tema juht võiks töötulemusi hinnata fikseerimata. Ametijuhendid sisaldavad küll ametiülesannete kirjeldust, kuid ei määratle kriteeriume töötulemuste edukuse skaalal.

Kõrvaldamise võimalused: Oluline on iga ametikoha töö kohta lisaks ametijuhenditele koostada ka vajalikud mõõdikud, mille alusel saaks määrata inimese toimetulekut ning milline oleks objektiivseks aluseks lisatasude maksmisel.

- **Töölevärbamise poliitika fikseerimata**

Kirjeldus: Hetkel valitseb Päästeteenistuses väike ebaselgus töölevõtmise poliitika seisukohalt. Juhtivat rolli mängivad siinjuures struktuurüksused, kes otsustavad iseseisvalt tööle võtmise vajaduse üle ning personali- ja asjaajamisosakond teostab vaid sellesuunalise tehnilise töö.

Kõrvaldamise võimalused: Personalipoliitika konkretiseerimisel tuleb ette näha personali- ja asjaajamisosakonna suurenev roll personali valikul ning konkursside korraldamisel. Osakonna juhatajatega koostöös tuleb ka koostada ühtlustatud kord töölevõtmise aluste kohta.

- **Aastaraamatu (kroonika) puudumine**

Kirjeldus: Aastaraamat Päästeteenistusel hetkel puudub. Küll antakse andmeid Lääne-Viru maakonna aastaraamatusse ning arhiveeritakse mitmeid andmeid osakondade siseselt, ent üldistatud aastaraamat Päästeteenistuse tegevuse kohta, kust leiaks olulisema möödunud aasta kohta, puudub. Selliselt on keerukas ka hilisem ajalooline ülevaade Päästeteenistuse tegevusest aastate lõikes.

Kõrvaldamise võimalused: Vastavas töögrupis tuleb läbi arutada aastaraamatu jaoks olulised momendid ning neid aasta jooksul koguda. Samuti on oluline määrata vastutav isik aastaraamatu kokkupanemiseks. Aastaraamatut anda välja digitaalsena ning tulevikus kaaluda võimalust ka väljatrükiks. Aastaraamatusse andmete saamiseks kasutada lisaks statistikale ja sündmustele ka loodavat digitaalset infolehte.

- **Külalisteraamatu puudumine**

Kirjeldus: Hetkel on külalisteraamat vaid mõnes Päästeteenistuse komandos.

Kõrvaldamise võimalused: Tulevikus tuleb ette näha fotode lisamise võimalusega külalisteraamatu siseseviimine nii komandodes kui administratsioonis.

- **Oluliste pikaageste traditsioonide väljakujunematus**

Kirjeldus: Asutuse pikaajaliste traditsioonidena võib välja tuua vaid jõulupeod ning maakondlikud tuletõrjespordi meistrivõistlused.

Kõrvaldamise võimalused: Olemasolevaid traditsioone tuleb hoida ning vajadusel viia sisse mõningaid muudatusi vastavalt töötajate ootustele. Ette tuleb näha ka muude traditsioonide siseseviimine, milline arendaks töötajatevahelisi isiklike suhteid ning motiveeriks teatud positiivsele pingutusele.

- **Üldteadvustatud eetikanormide puudumine**

Kirjeldus: Hetkel ei ole asutusel olemas mingeid üldisi kokkuleppelisi eetikanorme käitumiseks tööl ja vabal ajal.

Kõrvaldamise võimalused: Vajalik on kirjalike eetikanormide kogu välja andmine, millisest asutuse töötajad võiksid juhendada nii tööl kui vabal ajal. Eetikanormide koostamise tuleb kaasata võimalikult lai töötajate hulk ning tagada, et kõikide töötajate ideed jõuaksid vastavasse eetikanormidesse.

- **Asjaajamine nähtamatu, digitaliseerimata**

Kirjeldus: Asutuse asjaajamine on hetkel hästi korraldatud sekretäri arvutis ning paberandjatel olemasolevates kaustades. Puudusena tuleb nimetada vähest digitaliseeritust, millest tuleneb suur kontoritavete kulu ning asjaajamise ebamugavus ning aeglus.

Kõrvaldamise võimalused: Asjaajamise lihtsustamiseks võtta kasutusele programm "Postipoiss". Viia vajalikud õigusaktid ning muud päästeteenistuse tööd reguleerivad aktid (PA peadirektori käskkirjad, maavanema korraldused, Päästeteenistuse direktori käskkirjad) kodulehekülje intraneti andmebaasi ning anda andmebaasi täienemisest teada e-posti vahendusel. Andmebaasi administraatoriteks määrata õigusaktide puhul vastavate osakondade juhatajad ning asutusesiseste käskkirjade puhul sekretär-asjaajaja.

- **Asjaajamise tehnika ja kontoriinventar pidurdab asjaajamise kiirust**

Kirjeldus: Põhilise probleemina tuleb välja tuua sekretär-asjaajaja personaalarvuti nõrgad parameetreid ning paljundusmasina vähene automatiseeritus.

Kõrvaldamise võimalused: Lähitulevikus tuleb sekretär-asjaajaja personaalarvuti asendada kaasaegsemaga ning tulevikus hoida seda arvutit pidevalt tehniliselt vajalike parameetritega. Paljundusmasina ostul tuleb arvestada selle kõrgema automatiseeritusega ning võimalusel üldkasutatava digitaalse võrgupaljundusmasin-printeri hankega.

- **Tööalaste suhete vähene väärtustamine**

Kirjeldus: Juhtimisstiil Päästeteenistuses on keskendunud tegevustele, mitte inimestele ning pidev "tulemustejaht" tekitab stressi ning viib pikemas perspektiivis töötulemuste languseni.

Kõrvaldamise võimalused: Ette tuleb näha "kohtumisnurga" väljaehitus ning sisustamine administratiivblokis. Aastas tuleb korraldada mitmeid mitteformaalseid kohtumisi asutuse töötajate ja juhtkonna vahel. Juhtkonna juhtimisstiili tuleb suunata inimkesksuse suunas. Töötajate töemotivatsiooni tuleb tõsta läbi juhtkonnapoolse paranenud suhtumise. Asutuse olulisemad arengud ning muudatused poliitikas tuleb läbi arutada töötajatega, keda see puudutab ning hoida kogu asutust kodulehekülje vahendusel pidevalt kursis juhtkonna ja asutuse üldise tegevusega.

Võimalused:

- Demokraatlike juhtimisprintsipiide tõhusam kasutusseviimine;
- Dokumentaalse kontrolli asendamine enesekontrolliga (bürokratia pidurdamine);
- PA poolt koostatava TP-töötaja käitumisreeglitiku kasutuselevõtt ja rakendamine;
- IT-valdkonna ärakasutamine organisatsioonikultuuri tõstmiseks;
- PA-poolne TP-tööde ohutusnõuete koostamine.

Ohud:

- Päästeteenistuste reformiga kaasneda võiv järelevalveteenistuse ja operatiivteenistuse lahutamine erinevatesse asutustesse;
- ÕA keerulisemaks muutmine töötervishoiu valdkonnas;

- Ebakindlus ja igapäevase töökoormuse tõus, sellest tulenev tööstress (terviserikked, toimetulek).

3.10. Raamatupidamine ja laomajandus

3.10.1. Valdkonnale täitmiseks pandud kohustused

- **Seadused**

- Raamatupidamise seadus (RT I 1994,48,790);
- Raamatupidamise korraldamise ja raamatupidamisandmete õigsuse eest isikliku vastutuse kehtestamise seadus (RTI 1993,43,620);
- Riigielarve seadus (RT 1999,55,584);
- Riigivara seadus (RT I 1995,22,327);
- Töölepingu seadus (RT 1992,15/16,241);
- Palgaseadus (RTI 1994,11,154);
- Riigiteenistujate ametinimetuste ja palgaastmestiku seadus (RT 1996,15,265);
- Töö – ja puhkeajaseadus (RT 2001,17,78);
- Töölepingu seadus (RT 1992,15,241);
- Puhkuseseadus (RT I 2001,42,233);
- Kogumispensioniseadus (RTI 2001,79,480);
- Töötuskindlustuse seadus (RT I 2001,59,359);
- Tulumaksuseadus (RT I 1999,101,903);
- Sotsiaalmaksuseadus (RT I 2000,102,675);
- Maksukorralduse seadus (RT I 2002,26,150);
- Ravikindlustuse seadus (RTI 2002,62,377);
- Eelarveliste asutuste raamatupidamise korraldamise eeskiri (Rahandusministri määrus nr 46 17,03,1995);
- Eelarveklassifikaatorite kehtestamine (Rahandusministri määrus nr.99 13,08,2002).

3.10.2. Ülevaade valdkonnast ja selle sisemine struktuur

Finantsosakonna põhiülesanded on:

- Päästeteenistuse finants-ja raamatupidamistoimingute korraldamine ning arvestuse teostamine;
- Majandustehingute dokumenteerimine, algdokumentide või nende põhjal koostatud koondokumentide majandustehingute kirjendamine raamatupidamisregistrites;
- Raamatupidamise dokumentide säilitamine;
- Eelarve täitmise kontrollimine ja finantsjärelvalve;
- Aasta- ja perioodiliste aruannete ja bilansi koostamine ja nende tähtaegne esitamine;
- Sularaha-ja pangaarvelduste korraldamine;
- Päästeteenistuse töötajate ja lepinguliste töötajate töötasu, tulu- ja sotsiaalmaksu, sise-ja välislähetuste arvestamine;
- Töötasude ja maksude ülekandmine;
- Päästeteenistuse lepingute originaaleksemplaride hoidmine ja lepingute registri pidamine;

- Päästeteenistuse vahendite säästliku ja sihipärase kasutamise tagamine ning teenistuse ressursside kasutamise analüüsimine ja ettepanekute tegemine ressursside efektiivsemaks kasutamiseks.

3.10.3. Valdkonna kliendid

Esmasteks valdkonna klientideks tuleb lugeda Päästeteenistuse sisemisi struktuuriüksuseid: administratsioon, finants-ja eelarveosakond, personaliosakond, operatiivteenistuse osakond, häirekeskus, tehnika- ja varustustalitus, Rakvere keskkomando, Kunda tugikomando, Tapa tugikomando, Simuna tugikomando, Väike-Maarja tugikomando, Võsu tugikomando, Planeerimis- ja järelevalveosakond.

Asutuseväliste klientidena tuleks käsitleda Päästeametit, Lääne-Viru Maavalitsust, Maksuametit ning kohalikke omavalitsusi.

3.10.4. Valdkonna personal

Valdkonnas töötavad Finants-ja eelarveosakonna juhataja ning 2 raamatupidajat.

3.10.5. SWOT-ANALÜÜS

Tugevused:

- **Eraldiseisva struktuuriüksusena kolme ametikohaga finants- ja eelarveosakond**

Kirjeldus: Finants- ja eelarveosakonna ametikohtade jaotus tagab ülesannete ja vastutuse konkreetse jaotuse ning tööaja optimaalse kasutamise töötajate vahel. Hetkel on täitmata üks ametikoht.

Ärakasutamise võimalused: Lähiajal on vajalik määratleda ülesannete konkreetne jaotus, kus osakonna juhataja vastutus sisaldaks juhtimis- ja koordineerimistegevust, tegevust osakonna töö õigusaktide nõuetega kooskõlas hoidmisel, osakonna arendamist ning eelarve koostamist ja selle täitmise jälgimist. Ühe raamatupidaja ülesanded sisaldaks palgamaksmise küsimusi vastavalt esitatud tööaja arvestuse tabelitele ning kontrolli põhi- ja väikevahendite üle. Samuti tuleb tulevikus ette näha laomajanduse ülesannete laiendamist sellele raamatupidajale. Teise raamatupidaja funktsioon sisaldaks tulu- ja kulubaasi finantsanalüüsi. Enne ülesannete lõplikku täpsustamist tuleb ette näha kogu finants- ja eelarve osakonna ülesannete kaardistamist ning seejärel nende jaotust töötajate vahel.

Nõrkused:

- **Laomajanduse kujundamata olukord ja seostamatus raamatupidamisega**

Kirjeldus: Laomajandus on päästeteenistuses senimaani olnud tehnika- ja varustustalituse spetsialisti ning raamatupidaja vaheline küsimus. Kahjuks on laoseis olnud kasutajatele nähtamatu ning vaatlemiseks sobivalt süstematiseerimata.

Kõrvaldamise võimalused: Laoseisu jälgimise ning vaadeldava informatsiooni süstematiseerimise võimaldamiseks tuleb ette näha vastava arvutiprogrammi kasutuselevõtt ning töötajate koolitus programmi rakendamiseks. Eesmärgiks peab olema andmete sisestamise süstematiseeritus, laoseisu ja isikute arvel olevate vahendite pidev jälgitavus ning ostetud varustuse jälgitavus ostust mahakandmiseni, sealhulgas vastutava isiku vahetamise protseduuri lihtsuse tagamine. Oluline on ka vastutuse määratlemine ning programmi administreerimisõiguste täpsustamine.

- **Finantsanalüüsi halb jälgitavus**

Kirjeldus: Senimaani on finantsanalüüs päästeteenistuses nõrk. Arvutiprogramm vastavat võimalust küll pakub ent süstematiseerimata on analüüsitavad objektid ning analüüsivõimalused on konkreetse päringu põhised, võttes seejuures aega ning tööjõukulu. Samuti ei ole analüüsi tulemusi rakendatud kokkuhoiupoliitika rakendamisel.

Kõrvaldamise võimalused: Finantsanalüüsi tulemusena peab olema jälgitav struktuuriüksusele, töötajale või töövahendile tehtud kulud määratud ajaperioodil. Et olemasolev töötajate hulk ei võimalda kvaliteetset finantsanalüüsi on vajalik finants- ja eelarveosakonnas kolmanda ametikoha täitmine. Lisaks on vajalik analüüsi teostamine finantsanalüüsi täpsemate objektide leidmiseks ja süstematiseerimiseks ning analüüsi tagajärjel kokkuhoiuvõimaluste leidmine ja rakendamine.

- **Eelarve täitmise kontrollimise süsteemi nõrkus**

Kirjeldus: Eelarve täitmise kontrollimine ja selle vaadeldavus on hetkel lahendatud finants- ja eelarve osakonna juhataja ja Päästeteenistuse direktori vahel igakuiste aruannetena. Samas puudub süsteem, kus eelarve täitmist oleks võimalik igal hetkel vaadelda digitaalselt ning tagada sellega olukord, kus erinevad eelarveliste vahendite kasutajad omaksid pidevat jooksvat ülevaadet vahendite kasutamise seisu kohta.

Kõrvaldamise võimalused: Töötada välja süsteem eelarve täitmise kontrollimiseks olulistest artiklitest ning muuta arvutitehniliselt võimalikuks pideva eelarvevahendite kasutamise jälgimine.

- **Komandopealike vähene majanduslik otsustusvabadus**

Kirjeldus: Hetkel ei ole komandode pealikel jooksvat otsustusõigust komandole eraldatud majanduskulude ning hoonete majandamiskulude kasutamiseks.

Kõrvaldamise võimalused: Töötada välja mehhanism majanduskulude jaotamiseks kesk- ja tugikomandode kasutusse ning kaaluda võimalust hoonete majandamisrahade jaotamise otstarbekuse üle kesk- ja tugikomandodele.

3.11.Sport ja meelelahutus

3.11.1.Valdkonnale täitmiseks pandud kohustused

Seaduste poolt pandud kohustused antud valdkonnale puuduvad. Kogu tegevus on rangelt vabatahtlik.

3.11.2.Ülevaade valdkonnast ja selle sisemine struktuur

Valdkond jaguneb kaheks nagu pealkiri ütleb. Spordi all mõeldakse konkreetselt tuletõrjesporti ja temaga seonduvat. Meelelahutuse all mõeldakse igasugust vaimset ja füüsilist tegevust, mis on korraldatud organisatsiooni oma töötajate poolt.

3.11.3.Valdkonna kliendid

Esmajärjekorras on klientideks päästeteenistuse töötajad ja nende pereliikmed ning inimesed, kes on huvitatud tuletõrjespordist. Samuti võivad klientideks olla kõik inimesed, kes võtavad osa meie poolt korraldatud üritustest.

3.11.4.Valdkonna personal

Valdkonna personaliks võivad olla kõik päästeteenistuse töötajad. Praeguseks on välja kujunenud kindlad töötajad ja komandod, kes tegutsevad aktiivsemalt. Komandodest võtab kõige aktiivsemalt osa Võsu tugikomando ja töötajatest Valdek Kilk, Andrus Aasmäe, Ülle Kelve, Maido Nõlvak, Aivar Lepp, Mati Väljaots, Andres Kaaber, Sirje Kotke, Ave Toomel, Mart Suursu.

3.11.5.SWOT-ANALÜÜS

Tugevused:

- **Aastaringsete treeningvõimaluste olemasolu Lääne-Virumaal**

Kirjeldus: Tuletõrjespordi alasteks treeningvõimalusteks on Lääne-Virumaal Rakvere tuletõrjeühingu tuletõrjestaadion, Simuna tugikomando “torn” ning talvisteks treeninguteks Rakvere linna kergejõustikustaadioni sisemaneži.

Ärakasutamise võimalused: Juba praegu on sõlmitud kokkulepe sisemaneži haldajaga, seal tuletõrjespordi alaste treeningvõimaluste loomiseks. Selliselt kujuneb sellest vabariigis ainulaadne treeningvõimalus ka talvisel perioodil. Vajalik on maneežis treeningvõimaluste loomiseks kasutada rahasid väljastpoolt Lääne-Virumaa Päästeteenistust. Senimaani on oluline jätkata maneeži rentimist

ning kasutada seda renditud ajaks aktiivsemalt ka muudeks spordialasteks otstarveteks. Maneeži tuletõrjespordi harrastamiseks kohandamise järel tuleb ette näha vabariigi koondise treeninglaagrite korraldamist Rakveres, millega võimaldatakse ka meie maakonna sportlastele treeningvõimalused koos oma ala tippudega mujalt Eestist. Ära tuleb kasutada võimalust talviste tuletõrjespordi vabariiklike sisemeistrivõistluste korraldamiseks. Oluline on aastaringsete treeningvõimaluste olemasolu ära kasutada ka ala harrastajate ringi suurendamiseks.

- **Tuletõrjespordi viljelemiseks loodud tingimused Päästeteenistuses**

Kirjeldus: Lääne-Virumaa Päästeteenistuses on olemas juhtkonna poolne soosiv suhtumine tuletõrjespordi arendamisele. Tuletõrjespordi viljelemiseks vajalik varustus on kõikides komandodes välja arvatud Väike-Maarja tugikomando. Aktiivsete sportlaste osakaal on kahjuks kesine (4 täiskasvanut ning 4 noorsportlast) ning puudub oluline järelkasv. Isiklikul initsiatiivil tegutseb treener ning valdkonna koordineerija rolli on endale ametijuhendiväliselt (vabatahtlikult) võtnud planeerimis- ja järelevalveosakonna kriisireguleerimise vanemspetsialist.

Ärakasutamise võimalused: Arvestades juba olemasolevaid tingimusi tuleb tingimuste veelgi soodsamaks etapiviisiliselt hankida Tabelis 10 toodud varustus.

Tabel 10. Tuletõrjespordi varustuse hanked

SPORDIVARUSTUS			
KOMANDO	OLEMAS	IDEAAL	PRIORITEET
Rakvere	1 kpl. 100 m voolikuid	2 kpl. 100 m voolikuid	
	1 joatoru	2 joatoru	
	1 100 m jagaja	2 100 m jagajat	
	2 kehva konksredelit	2 konksredelit	1 konksredel
	1 siseplank	2 kpl. reg. siseplanku	
	Mõned kiivrid	2 kpl. reg. sisepoome	1 reg. sisepoom
	Mõned rihmad	2 kpl. reg. välisplanke	1 reg. välisplank
	2 kehva planku	2 kpl. reg. välispoome	1 reg. välispuom
	2 kehva poomi	4 vooliku pakki	
		6 võistluskiivrit	
		6 võistlusrihma	
Võsu	Kõik puudu	1 kpl. 100 m voolikuid	*
		1 100 m jagaja	*
		1 reg. plank	*
		1 reg. poom	*
		joatoru	*
		kiivrid, rihmad	
Simuna	Plank	1 kpl. 100 m voolikuid	*
	Voolik, jagaja (kehvad)	1 reg. Plank	*

	Mõned kiivrid, rihmad	1 reg. Poom	*
		konksredel	*
		joatoru	*
Tapa	Kõik puudu	1 kpl. 100 m voolikuid	*
		1 100 m jagaja	*
		1 reg. plank	*
		1 reg. poom	*
		joatoru	*
		kiivrid, rihmad	
Kunda	1 kpl. 100 m voolikuid	1 100 m jagaja	*
		1 reg. plank	*
		1 reg. poom	*
		joatoru	*
		kiivrid, rihmad	
Väike- Maarja	Kõik puudu	1 kpl. 100 m voolikuid	*
		1 100 m jagaja	*
		1 reg. plank	*
		1 reg. poom	*
		joatoru	*
		kiivrid, rihmad	

Järelkasvu baasi tugevdamiseks tuleb leida lahendused oma töötajate ja tuletõrjespordi aktivistide laste kaasamisega. Oluliselt on vajalik tõsta tuletõrjespordi viljelejate motivatsiooni alaga tegelemiseks võimaldades võistlejatele võistlustel osalemist (“Pritsu karikas”, Vabariigi meistrivõistlused), korraldada iga-aastaseid maakondlikke võistlusi ning pidada seejuures paremaid osalejaid meeles meenete ja autasudega. Maakonna võistkonna taseme tõstmiseks on vajalik ka Väike-Maarja Päästekooli sportlaste kaasamine tuletõrjespordi võistkonda. Motiveerimise võimalusi tuleb leida ka tuletõrjespordi eestvedajatele ning treeneritele.

- **Tuletõrjespordi harrastanud noored jäävad seotuks päästealaga**

Kirjeldus: Mitmed tuletõrjespordi harrastanud noored on leidnud oma kutsumuse päästealal.

Ärakasutamise võimalused: Tuletõrjespordi viljelevaid noori tuleb aktiivselt värvata professionaalsete päästjate ridadesse ning suunata neid õppima päästeala õppeasutustesse. Selliselt luuakse taimelava hea suhtumise ning füüsiliselt kõrges vormis päästeala töötajate järelkasvuks. Ka päästealaga mitteseotuks jäävate noorte teadlikkus päästevaldkonnast tõuseb.

- **Rida spordi- ja meelelahutusüritusi, mis on muutumas traditsiooniliseks ning asutuse juhtkonna soodustav suhtumine ürituste korraldamisse**

Kirjeldus: Traditsioonilisteks Päästeteenistuse ühisüritusteks on kujunenud iga-aastane jõulupidu, maakonna tuletõrjespordi meistrivõistlused ning ülevabariiklikel päästeteenistuste suvepäevadel osalemine. Lisaks on läbi viidud üksikuid muid ühiseid ettevõtmisi vastlapäevadel, samuti 2003.a. Võsu merejäääl toimunud jäärajasõidu võistlused.

Ärakasutamise võimalused: Olemasolevate traditsiooniliste ürituste taset on vajalik hoida ning muuta need veelgi atraktiivsemateks, töötajate kaasamiseks ning ühise kollektiivi tunde tekkimiseks. Läbi viidud jäärajasõidu võistluste baasil tuleb välja kujundada traditsiooniline asutuse talveüritus. Traditsiooniliste ürituste läbiviimist tuleks laiendada ka väljapoole päästeala ning korraldada võistlusi teiste asutuste ja struktuuridega Lääne-Virumaal (Politsei, Piirivalve, Teedevalitsus, Kaitsejõud jms). Koostada tuleb võistlus-/koolitusprogramm, mille asutustele (linna- ja vallavalitsused, ettevõtted) läbiviimisel tõuseks nende töötajate tuleohutusosalase teadlikkuse tase. Tuleohutusosalaste ja päästeteenistuse tööd tutvustavate ürituste sihtgrupe tuleb laiendada ning viia neid läbi nii lastele, asutustele kui ka näiteks pensionäride ühendustele. Ürituste läbiviimise korraldamiseks tuleb päästeteenistuses moodustada initsiatiivgrupp ideede leidmiseks ning realiseerimiseks. Kaaluda tuleb ka võimalust ürituste korraldamise toetusfondi loomiseks, milles saavad osaleda, päästeteenistus, kohalikud omavalitsused, tuletõrjeühingud jms. Ürituste korraldamisele maakonna erinevates piirkondades tuleb kaasata kohalikke tuletõrje aktiviste ning tuletõrjeühinguid.

Nõrkused:

- **Noorte hulgas vähene huvi tuletõrjespordi harrastamise vastu**

Kirjeldus: Väga vähe on noori, kes teadvustavad tuletõrjespordi olemasolu ning tee selle juurde on enamjaolt seotud läbi tuttavate või sugulaste.

Kõrvaldamise võimalused: Ära tuleb kasutada juba tuletõrjespordi juurde tee leidnute tuttavaid või päästevaldkonnas töötavate inimeste laste kaasamist tuletõrjespordi. Oluline on rahvusvaheliste CTIF reeglite järgi peetavate võistluste korraldamine koolides. See eeldab vastava varustuse soetust päästeteenistuse poolt, mille spetsifikatsioon selgub järgnevalt Tabelist 11.

Tabel 11. CTIF vajaliku varustuse hanked

CTIF VAJALIK VARUSTUS		
Jrk. nr.	Varustus	Mõõdud
1	Kõrgushüppe statiiv	Laius 1,2 m, statiivi kõrgus 0,8 m
2	Ronimissein	Laius 1,2 m, kõrgus 2 m
3	Tõkkejooksu tõke	Laius 1 m, kõrgus 0,6 m
4	Kraanita joatoru	
5	Kanderihmaga voolikurull	C

6	Kaks 0,3 m paksust puitlust	0,8 x 0,8 m
7	Tühi käsitlekustuti	6 kg
8	Kaks voolikurulli	C
9	Jagaja	C-B-C

Samuti tuleb kõigil päästealastel avalikel ennetus- ja selgitustöö üritustel viia lastele ja noortele läbi tuletõrjetöö elemente sisaldavaid võistlusmänge.

- **Vabatahtlike ühingute passiivne tegevus noorte kaasamiseks**

Kirjeldus: Aktiivsed vabatahtlikud tuletõrjeühingud tegutsevad Lääne-Virumaal Rakveres ja Vajangul, vähemaktiivselt Kadriinas ja Võsul. Hetkel tegeleb noortetööga vaid Rakvere Tuletõrjeühing.

Kõrvaldamise võimalused: Ette tuleb näha noortetööd koordineeriva isiku määramine päästeteenistuses. Koostöös vabatahtlike ühingutega tuleb alustada projektide koostamist vabariikliku raha Lääne-Virumaa projektidele suunamiseks. Osa tuleb võtta kõigist ülevabariiklikest noorte kaasamise üritustest (joonistusvõistlused) ning näidata üles kohalikku aktiivsust maakondlike ürituste korraldamisel. Võimalusel tuleb ette näha komisjoni moodustamine päästeteenistuses nii ennetus- kui noorsoopoliitika arengute kujundamiseks ning suunamiseks.

- **Loodud sportimisvõimaluste kesine kasutamine**

Kirjeldus: Päästeteenistus on töötajatele loonud sportimisvõimalused komandode baasil jõusaalide sisseseadmise näol ning spordisaalide ning ujulate töötajate tarbeks rentimise teel. Paraku on sportimisvõimaluste aktiivne kasutamine kesine ning võimalusi kasutab väljakujunenud ringkond töötajaid.

Kõrvaldamise võimalused: Päästeteenistuses tuleb ette näha sportimisvõimaluste avardamist komandodes ning vastavalt töötajate soovidele komandode kaupa pakkuda võimalust lauatenise laua, korvilaua, saalihoki vahendite või muu sellise hangeteks. Kõrgendamaks töötajate spordimotivatsiooni on vajalik iga-aastase komandodevahelise meeskonna-ala (nt. võrkpall) võistluse sisseviimine koos sümbolse väärtusega auhindadega (nt. rändkarikas).

- **Initsiatiivi ja korraldajate vähesus kultuuri- ja meelelahutusürituste korraldamiseks ja läbiviimiseks ning üldise kultuurihuvi ja isetegemise lusti langus**

Kirjeldus: Paljud Päästeteenistuse töötajad on küll nõus osalema korraldatavatel üritustel, ent oma initsiatiiv ning vaeva nägemise soov ürituste korraldamisele kaasa aitamiseks või eestvedamiseks on vähene. Seeläbi on töötajad vähe kaasatud Päästeteenistuse ühisüritustele ning on vajadus muuta üritused võimalikult paljudele töötajatele atraktiivseteks.

Kõrvaldamise võimalused: Oluliseks tuleb lugeda organisatsioonikultuuriliste meetmete rakendamist, andmaks töötajatele signaale asutuse sellealaste

suundumuste kohta. Komandodesse ja asutusse tuleb sisse viia fotodega külalisteraamatud. Aastas heade algatuste või positiivsete tegudega silmapaistnud töötajaid tuleb ära märkida aastat kokkuvõtval jõuluüritusel. Sisse tuleb viia "Aasta teo" auhind töötajale või töötajate grupile silmapaistvaima teo eest päästevaldkonnas või ka väljaspool seda. "Aasta teo" selgitamiseks tuleb välja töötada nominentide esitamise kord ning valiku tegemise komisjon. Töötajate ja juhtkonna vaheliste ning töötajate omavaheliste suhete parandamiseks ette näha vabamas vormis ühiskohtumisi.

- **Materiaalsete võimaluste kasinus kultuuri harrastamiseks**

Kirjeldus: Päästeteenistusel ja Päästeteenistuse töötajatel puuduvad olulised ressursid vaba aja ühistegevuse viljelemiseks.

Kõrvaldamise võimalused: Luua tava, kus headele erialaste ürituste algatustele isikkoosseisu poolt leitaks toetus ning võimalusel ka materiaalne abi Päästeteenistuse juhtkonnalt. Toetada kõigiti heade algatuste jõudmist realiseerimiseni.

Võimalused:

- Liitumine tuletõrjespordi liiduga, avardamaks võimalusi vabariiklikul tasandil ning koolitada kohtunikke;
- Juhtkonna soodustava suhtumise jätkumine loob positiivseid eeldusi kultuuri arenduseks;
- Loodetav aktiivsuse tõus iga komando tasemel nii ürituste korraldamise initsiatiivis kui ka aktiivses osavõtus;
- On valminud ja valmimas uued spordihood (Rakveres, Vinnis, Tapal, Võsul).

Ohud:

- Üldise mugandumise tendentsi jätkumine;
- Kasvavad kultuuriürituste piletihinnad;
- Kultuuri väärtushinnangute muutumine: isetegemiselt passiivse tarbija suunas.

KOKKUVÕTE

Lõputöö “Lääne-Virumaa Päästeteenistuse arengukava 2003-2007” on mitmes mõttes ebatraditsiooniline lõputöö. Selle põhilised erinevused tavapärasest lõputööst väljenduvad järgmises:

- Lõputööl puudub traditsioonilisele teadustööle iseloomulik ülesehitus (probleem-hüpotees-uuringud-lahendus);
- Lõputöö koostamine on olnud kursusetöö kirjutaja poolt eestveetud kollektiivne looming;
- Lõputöö maht ületab selleks ettenähtud maksimaalse lehekülgede arvu.

Eeltoodud probleemid on tingitud asjaolust, mille seab ühe asutuse arengukava koostamise spetsiifika ning arengukava koostamise meetodika.

Esiteks on arengukavas toodud arendusettepanekute tegeliku realisatsiooni ja tulemuste hindamise aeg sellise pikkusega, milline ei võimalda töö koostamise käigus hinnata tehtud ettepanekute sobilikkust reaalsesse ellu ning jäävadki seetõttu esialgu vaid ettepanekuteks väljatoodud probleemide lahendamisel.

Teiseks ei saa arengukava kuidagi olla kellegi personaalne töö. Arengukava tegelik väärtus seisnebki eeskätt organisatsiooni töötajate meeltes toimunud ühises suunas muudatuses, kus on kokku lepitud arenguetapid ning püüeldakse ühiselt vastu võetud ühiste eesmärkide täitmise suunas.

Kolmandaks on arengukava asutuse jaoks tervikdokument ning selle lahutamine osadeks või kunstlik lühendamine ei ole võimalik, ilma et seeläbi kannataks tervik.

Arengukava metoodilisest seisukohast lähtudes on antud töös keskendunud asutuse siseprobleemide lahendamisele (tugevused ja nõrkused) ning väliseid mõjureid (ohud ja võimalused) on püütud vaid teadvustada. Töötab ju päästeteenistus peamiselt konkurentsivabades tingimustes ning potentsiaalse konkurentsiga tegelemiseks ei ole võimalik meetmeid ette näha ühe maakonna päästeteenistuse arengukavas vaid need tuleks ette näha laiemalt.

Töö esimesse ossa koondatud ettepanekute pakett Lääne-Virumaa Päästeteenistuse arendamiseks koosneb 206-st arendusettepanekust.

Eeltoodut arvestades leian, et ehkki töö ei vasta kõikidele lõputöö vorminõuetele, on sellel siiski praktilise rakenduse väärtus Lääne-Virumaa Päästeteenistuses ning sellega võib püstitatud eesmärgid üldjoontes täidetuks lugeda.

SUMMARY

The present theses “Development Plan of West-Viru Rescue Service 2003-2007” consists of three chapters, 11 tables and 117 pages.

The first chapter includes the mission and vision of West Viru Rescue Service and the packet of proposals for further development of the Service for the years 2003 – 2007. The second chapter is the description of the present situation in the Service and its strategic space. The third part covers the SWOT analyses and solutions to impact development are being given through descriptions and analyses of situations.

Compilation of the theses was started from the second part to give to the compilers of the development plan the whole picture of the Service and its strategic environment. The next step was the third part with analyses and the resulting ideas were presented in a packet of proposals in the first chapter.

The theses is written in Estonian, with summary in English. Keywords of the theses are: development of the Rescue Service, mission, vision, fire prevention, crises management, dispatcher service, liaison and ancillary, firefighting and rescue work, training, technics, equipment, foreign relations, IT, organization and personnel of the service, accounting, stock, sport and entertainment.

KASUTATUD KIRJANDUS

1. Albi, P. 2002. "Projektijuhtimine ja arengukava koostamine". Väike-Maarja
2. Noorkõiv, R. 2002. "Kohaliku omavalitsuse arengukava koostamise soovitused". Tartu